

АНАЛИЗ

на

результатите

от дейността на

Специализирания наказателен съд

и Апелативния специализиран

наказателен съд

от създаването им

през 2012 година до края

на 2015 година

Съдържание

<u>I.</u>	<u>ОБЩИ ДАННИ ЗА СПЕЦИАЛИЗИРАНИЯ НАКАЗАТЕЛЕН СЪД.....</u>	<u>5</u>
1.	Структура на СпНС и общи статистически данни, касаещи дейността му през проверявания период	5
2.	Постъпили и разгледани дела в СпНС за периода 2012 – 2015 г.	7
3.	Натовареност на съдиите в СпНС.....	18
<u>II.</u>	<u>АНАЛИЗ НА ПОСТАНОВЕНИТЕ ОТ СПНС РАЗПОРЕЖДЕНИЯ ПО ЧЛ. 249 И ЧЛ. 250 ОТ НПК И ОПРЕДЕЛЕНИЯТА ПО ЧЛ. 288 ОТ НПК.....</u>	<u>22</u>
1.	Статистически данни	22
2.	Разпореждания на съдията-докладчик, постановени по реда на чл. 249, ал. 1 вр. чл. 248, ал. 2, т. 3 от НПК за периода 2012 – 2015 г.....	24
3.	Разпореждания, постановени по реда на чл. 250, ал. 1, т. 2 от НПК.....	32
4.	Определения, постановени по реда на чл. 288, т. 1 от НПК	32
5.	Обобщение на недостатъците	38
6.	Изводи.....	47
<u>III.</u>	<u>СВЪРШЕНИ ДЕЛА И ПОСТАНОВЕНИ ПРИСЪДИ ПО НОХ ДЕЛА, В Т.Ч. ПО ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И СЕДМА ОТ НПК В ПЕРИОДА 2012 – 2015 ГОДИНА. КАЧЕСТВО НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ</u>	<u>54</u>
1.	Статистически данни	54
2.	Осъждане и наказания	70
3.	Съдебно разглеждане на НОХ дела по реда на Глава двадесет и седма от НПК	70
4.	Резултати от осъществен институционален контрол	71
5.	Анализ на причините за отмяна на първоинстанционните присъди и връщане на делата през периода 2012 – 2015 г.....	73
6.	Срочност.....	76
7.	Изводи	81
<u>IV.</u>	<u>СЪДЕБНИ АКТОВЕ, ОБЯВЕНИ В ПРОИЗВОДСТВА ПО ГЛАВА 26 ОТ НПК И ГЛАВА 29 ОТ НПК.....</u>	<u>83</u>
	А. Съдебни актове, обявени в производства по Глава 26 от НПК	83
1.	Съдебни актове с оглед резултата от проведеното производство по реда на чл. 369 от НПК.....	83
2.	Срочност.....	89
3.	Изводи	92
	Б. Съдебни актове, обявени в производства по Глава 29 от НПК.....	93

1. Статистически данни	93
2. Срочност.....	93
3. Изводи	93
<u>V. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА АПЕЛАТИВЕН СПЕЦИАЛИЗИРАН НАКАЗАТЕЛЕН СЪД ЗА ПЕРИОДА 2012 – 2015 ГОД.</u>	101
1. Кадрова обезпеченост. квалификационни дейности. материално-техническа база	101
2. Статистически данни	116
3. Срочност.....	137
4. Качество на съдебните актове, постановени от Апелативния специализиран наказателен съд.....	138
5. Изводи	159
Източници	162
Заповеди	167
Приложения	173

Анализът се извърши на основание Заповед № 810 от 13 май 2016 година на председателя на Върховния касационен съд (ВКС) (допълнена със Заповед № 1696/30.09.2016 г. и Заповед № 1764/12.10.2016 г. на председателя на ВКС) има за цел да установи резултатите от цялостната дейност на Специализирания наказателен съд (СпНС) и Апелативния специализиран наказателен съд (АСпНС) в периода от създаването им през 2012 година до края на 2015 година, с акценти върху оценка на натовареността, качеството и сročността на работата по делата и на постановените по тях съдебни актове.

Специализираните съдилища са органи на съдебната власт, регламентирани в Закона за съдебната власт (ЗСВ), Раздел VIa, нов – „Специализиран наказателен съд” (ДВ, бр. 1 от 04. 01. 2011 година, в сила от същата дата). Те имат специална предметна компетентност, определена в Глава тридесет и първа „а” от НПК, въз основа на законовата делегация по чл. 100а, ал. 1 от ЗСВ.

В чл. 411а от НПК е посочена предметната компетентност на СпНС, като обединяващият критерий за преобладаващата част от съставите на престъпленията е образуване, ръководене и участие в организирана престъпна група или извършване на посочените в нормата престъпления по поръчение или в изпълнение на решение на такава група.

В чл. 107а, ал. 1 от ЗСВ и чл. 411б от НПК е определена компетентността на АСпНС, който разглежда делата, образувани по жалби и протести срещу актове на СпНС.

I. ОБЩИ ДАННИ ЗА СПЕЦИАЛИЗИРАНИЯ

НАКАЗАТЕЛЕН СЪД

1. СТРУКТУРА НА СПНС И ОБЩИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ, КАСАЕЩИ ДЕЙНОСТТА МУ ПРЕЗ ПРОВЕРЯВАНИЯ ПЕРИОД

Доколкото СпНС е новосъздадена структура в системата на съдилищата, необходимо е да се отразят няколко предварителни уточнения относно началото на дейността му, организацията на работата, кадровата и материалната обезпеченост.

Макар нормативно да е създаден в началото на 2011 година, Съдът на практика започва работата си в началото на 2012 година, когато влизат в сила необходимите за осъществяване на дейността му промени в процесуалния закон (ДВ, бр. 13 от 11.02.2011 година, в сила от 01.01.2012 година – ДВ, бр. 61 от 2011 година).

1.1. Обобщени данни

За постигане целите на анализа ще бъде представена натовареност по щат и действителна натовареност на съдиите на база постъпили и разгледани дела, както тя се следи и отчита в информацията, предоставяна на ВСС. Доколко този подход е достоверен и информативен, е извън предмета на настоящия анализ. Натовареността по щат съотнася броя на постъпилите и разгледаните за периода дела към броя на съдиите по щат, а действителната натовареност - към отработените човекомесеци. За анализа тези данни са взети от таблиците, приложени към годишните отчети на Съда.

1.2. Числен състав на СпНС

Съдът е започнал дейността си на 01.01.2012 година с щат от един председател, един зам.-председател и 12 съдии. Реално са били заети щатните бройки за председател и зам.-председател и 8 съдии (една съдия веднага е излязла в отпуск по майчинство и за отглеждане на дете - от 17.01.2012 година до края на същата година). През м. юни и м. септември с. г. в Съда са командировани двама съдии.

От 28.01.2013 година в Съда е командирована една съдия, като командироването е прекратено от 28.01.2014 година. Така, през 2013 година са формирани общо 13 съдебни състава.

През 2014 година щатната численост на Съда е увеличена на 18 бройки, вкл. председателя и зам.-председателя. Избрани са шест съдии (двама от тях работили преди като командировани), встъпили в длъжност на 10.04., на 28.07., на 01.08. и на 07.11.2014 година.

През 2015 година съдът е продължил дейността си в същия числен състав, с изключение на двама съдии, командировани до м. юли 2015 година съответно в СЕС – гр. Люксембург и в СГС. От тази година съдът има и втори зам.-председател поради увеличаващите се постъпления от наказателни частни дела (нч дела) по ЗСРС, които се разглеждат само от председателя и заместниците му.

Според създадената организация на работата, всички останали постъпили за разглеждане дела се образуват от председателя на съда и от заместник-председателите и се разпределят на случаен принцип между всичките 18 съдебни състава. Председателят и заместниците са със 70% натоварване.

За разглеждането на делата Съдът разполага с четири съдебни зали, които се преценяват от съдиите като недостатъчни.

В Съда работят 43 служители, вкл. двама съдебни помощници.

Съдът се помещава в приспособена част от сграда, заемана преди и понастоящем от друга държавна институция, която сграда се преценява като непригодна за съдебна такава, недостатъчна за нуждите на съда и неудобна за страните по делата. Посетените от работната група помещения, в които се обработват и съхраняват делата (деловодства, адвокатска стая, РКИ и др.), категорично очертават недостатъчност на място за нормална работа на служителите и за обслужване на гражданите и адвокатите. Търсенето на решение на проблема с недостиг на място е довело до разполагане на шкафове за съхранение на делата на различни места в сградата и вън от съответните помещения.

2. ПОСТЪПИЛИ И РАЗГЛЕДАНИ ДЕЛА В СПНС ЗА ПЕРИОДА 2012 ГОДИНА – 2015 ГОДИНА

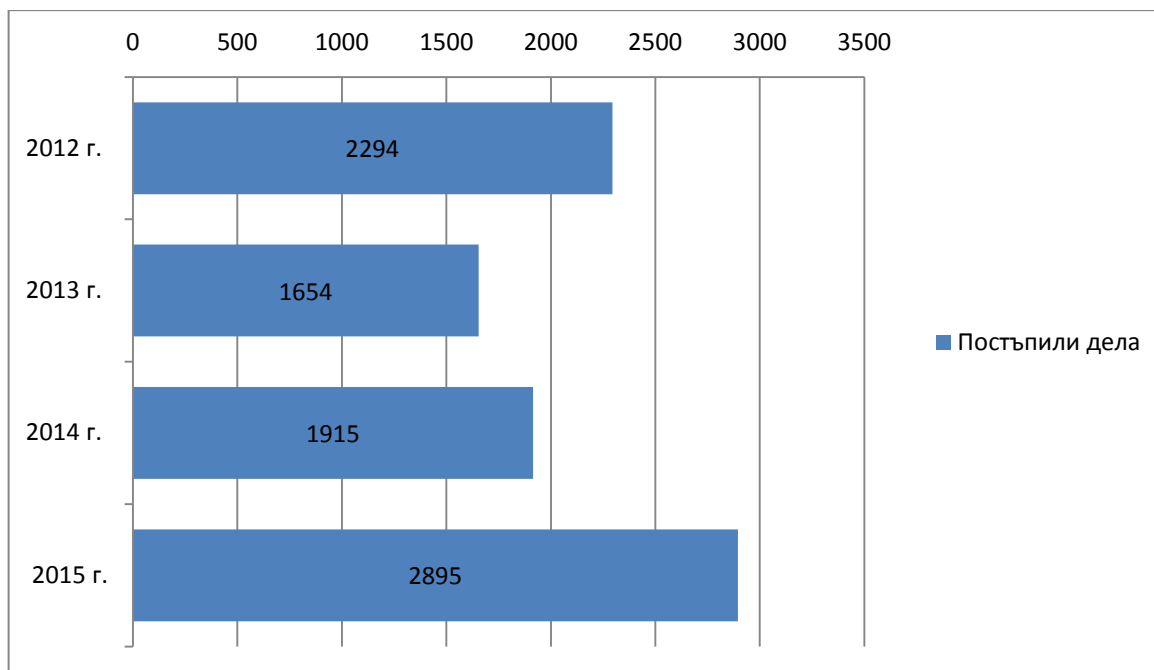
2.1. Постъпили дела през 2012 година – 2015 година, включително НЧ дела

През периода в Специализирания наказателен съд са постъпили общо **8758 бр. дела**, както следва:

- 2012 г. – 2294 бр.
- 2013 г. – 1654 бр.,
- 2014 г. – 1915 бр. и
- 2015 г. – 2895 бр.

Видно от приложената по-долу таблица, преобладаващият брой от постъпилите дела (над 90%) са частни наказателни дела. Независимо от това, в първата година на създаването на Съда, броят на постъпилите за разглеждане дела е бил значително по-голям в сравнение със следващите две години, вероятно като резултат от променената предметна компетентност по определени категории дела, разглеждани дотогава по общия ред, които са били изпратени от съответните окръжни съдилища на този съд. След разрешаването на въпроса със създадената противоречива практика, вкл. по тълкувателен път (ТР № 5 от 16. 01. 2014 година на ОСНК на ВКС, т. 3), броят на постъпилите дела е намалял, но през 2015 година отново се е увеличил приблизително с 1/3 спрямо предходната година и почти с 1/2 спрямо 2013 година, надвишавайки първата година с най-високо постъпление. При тези данни е трудно да бъде изведена тенденция относно постъплението на дела в Съда, тъй като броят им през годините е неравномерен и със значителни отклонения.

Постъпили дела в Специализирания наказателен съд:



Разпределението на постъпилите дела по видове е следното:

Разпределение на постъпилите за разглеждане дела по видове				
Година:	НОХД	ЧНД	ЧНД разпити пред съдия	Общо постъпили
2012 г.	185	1865	244	2294
2013 г.	171	1280	203	1654
2014 г.	207	1498	210	1915
2015 г.	173	2559	163	2895

Ограничените по вид наказателни производства, образувани в Съда, е резултат на неговата специална предметна компетентност. Съдът не разглежда нах дела, нчх дела, както и част от нч дела, но това ще бъде отразено и анализирано по-долу в доклада.

Процентното съотношение на постъпилите дела по видове изглежда така:

Процентно разпределение по видове дела			
Година:	НОХД	ЧНД	ЧНД разпити
2012 г.	8.06 %	81.30 %	10.64 %
2013 г.	10.33 %	77.39 %	12.28 %
2014 г.	10.81 %	78.22 %	10.97 %
2015 г.	5.98 %	88.39 %	5.63 %

Прави впечатление големият брой частни наказателни дела и разпити пред съдия, постъпили в СпНС, които формират средно 90 и над 90% от всички образувани дела за периода. Според предмета си, частните производства са:

- за съдебен контрол в досъдебното производство – по чл. 61, ал. 3 и ал. 5 от НПК, по чл. 64 и чл. 65 от НПК, по чл. 68, ал. 4 от НПК, по чл. 72 от НПК, по чл. 111, ал. 2 от НПК, по чл. 141а от НПК, по чл. 161 от НПК, по чл. 164 от НПК, по чл. 165 от НПК, по чл. 222 и чл. 223 от НПК, по чл. 243 от НПК, по чл. 244, ал. 5 НПК, по чл. 368 НПК (след 2013 година) и др., както и производства по чл. 23-25 и чл. 27 от НК.

Разпределението и броят на тези производства по видове и по отделни съдии са отразени в нарочна Таблица (**Приложение 1**).

В тази връзка е необходимо да се уточни, че до началото на 2015 година, по исканията за разрешения по Закона за специалните разузнавателни средства (ЗСРС) не са били образувани частни наказателни дела, тъй като отмененият Правилник за администрацията в районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища (ДВ, бр. 66/18. 08. 2009 година, отм. ДВ, бр. 8/28. 01. 2014 година) не е изисквал това. Едва с приемането от ВСС на новия Правилник за администрацията на съдилищата (ПАС, ДВ, бр. 8/28. 01. 2014 година), по-точно с изменението в ДВ, бр. 2/09. 01. 2015 година, в чл. 76, ал. 1, б. „в” от същия, е въведено изискване за образуване на наказателни частни дела и по исканията по ЗСРС. За нуждите на настоящия анализ, информация за обема на този вид производства преди 2015 година е изведена от съответните книги, водени в Съда и тя е следната:

Наказателни производства по **искания по ЗСРС**:

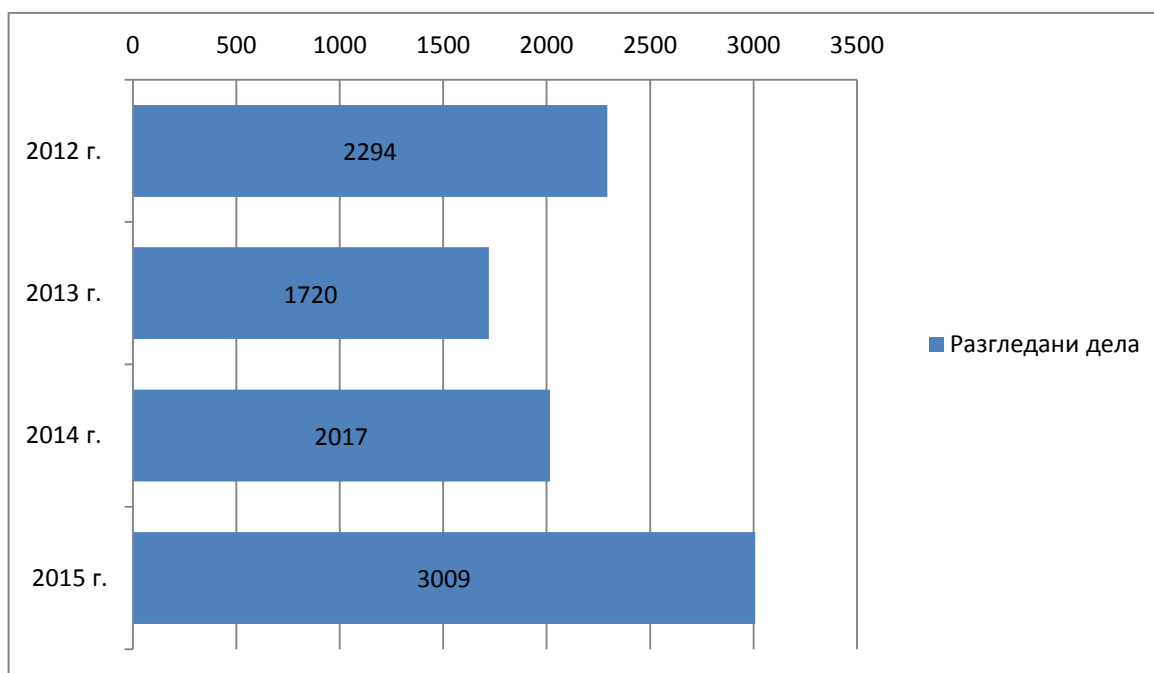
- През 2012 година са разгледани общо 687 нч дела по ЗСРС,

- през 2013 година – 550 такива дела,
- през 2014 година – 1011 дела и
- през 2015 година – 1204 дела.

Тези дела се разглеждат от председателя на Съда и от зам.-председателя, а от 2015 година и от втория зам.-председател. Групата на „други” нч дела, разглеждани в закрито съдебно заседание от досъдебното производство, заема най-голям относителен дял от общия обем на нч дела. Необходимо е да се отбележи, че поради естеството си, поначало тези дела не се отличават с висока правна и фактическа сложност. Изключение са някои от производствата по искания за вземане или промяна на мерките за неотклонение „задържане под стража”, които изискват по-продължително проучване и разглеждане на делото в открито съдебно заседание. Производствата по **мерки за неотклонение** представляват средно **10.4% от общия брой нч дела**.

Предвид обстоятелството, че въведеният от ВСС критерий за оценка на натовареността и анализ на дейността в последните две години (2014 и 2015) се базира на данните за **делата за разглеждане** в съответните съдилища, тези данни за СпНС са следните:

2.2. Разглеждани дела в СпНС за периода 2012 г. – 2015 г.



Сравнително големият общ брой на разгледаните в Съда наказателни дела се дължи основно на броя на наказателните частни дела и това е видно от данните в горните таблици за разпределение по видове на постъпилите за разглеждане дела. За сравнение, относителният дял на разгледаните **нч дела**, вкл. разпити пред съдия, през 2012 - 2015 година в СпНС, е значително над средния за страната.

- През 2012 година за страната този дял е 44.08% от всички видове наказателни дела за разглеждане, като в СпНС той е 91.94%;
- през 2013 година този процент за страната е 43.05%, а за СпНС - 86.74%;
- през 2014 година съотношението е 45.18% - за страната и 86.55 % - за СпНС и
- през 2015 година относителният дял на **ЧНД** за страната е 50.20% от всички видове наказателни дела за разглеждане, а за СпНС той е 92.20 %.

Не така стоят нещата при разгледаните **нох дела**. Относителният дял на разгледаните в СпНС **нох дела**, съпоставен с този среден показател за страната, е както следва:

- през 2012 година разгледаните в СпНС **нох дела** представляват 8.06% от общия брой на разгледаните дела, като в страната те са средно 12.59% от общия брой;
- през 2013 година процентът на разгледаните **нох дела** в СпНС е 13.25% от общия брой дела, при средно за страната 13.62%;
- през 2014 година **нох делата** в СпНС са 13.43% от общия брой, при средно за страната 13.52% и
- през 2015 година този вид дела са 8.81%, при средно за страната 12.37%.

Представена обобщено в табличен вид, информацията изглежда така:

Разпределение по характер на разгледаните в СпНС дела							
Година:	НОХД	ЧНД	ЧНД разпити	Всичко разгледани	Среден процент за страната НОХД	Среден процент за страната ЧНД	Среден процент страната ЧНД разпити
2012 г.	185	1865	244	2294	-	-	-
Процент	8.06%	81.30%	10.64%	-	12.59%	36.41%	7.67%
2013 г.	228	1289	203	1720	-	-	-
Процент	13.25%	74.94%	11.80%	-	13.62%	35.22%	7.83%
2014 г.	271	1536	210	2017	-	-	-
Процент	13.43%	76.15%	10.41%	-	13.52%	37.20%	7.98%
2015 г.	265	2581	163	3009	-	-	-
Процент	8.81%	85.78%	5.42%	-	12.37%	43.20%	7%

Необходимо е да се отбележи, че посочените данни касаят единствено първоинстанционни нох дела и не включват разглежданите от окръжните съдилища въззивни наказателни дела, каквито СпНС не разглежда.

Интерес за целите на настоящия анализ представлява сравнението с разгледаните дела в системата на военните съдилища, защото те са единствените други съдилища със специална предметна компетентност и с ниво на окръжен съд, имат структури само на окръжно и апелативно ниво и техните окръжни съдилища също не разглеждат въззивни нох дела. Военните съдилища обаче разглеждат нах дела и нчх дела, за разлика от СпНС.

Разпределение по видове на разгледаните във военно-окръжните съдилища и в СпНС дела през 2012 г.:						
Съд	Общо за разглеждане	НОХД	АНД	НЧХД	ЧНД	Разпит
Военно-окръжни съдилища	1576	381	155	5	315	720
Процент от всички дела за разглеждане:		24.17%	9.83%	0.32%	19.99%	45.68%
СпНС	2294	185	0	0	1865	244
Процент от всички дела за разглеждане:		8.06%	0%	0%	81.30%	10.64%

Разпределение по видове на разгледаните във военно-окръжните съдилища и в СпНС дела през 2013 г.:						
Съд	Общо за разглеждане	НОХД	АНД	НЧХД	ЧНД	Разпит
Военно-окръжни съдилища	1334	259	291	2	189	593
Процент от всички дела за разглеждане:		19.41%	21.81%	0.15%	14.17%	44.45%
СпНС	1720	228	0	0	1289	203
Процент от всички дела за разглеждане:		13.25%	0%	0%	74.94%	11.80%

Разпределение по видове на разгледаните във военно-окръжните съдилища и в СпНС дела през 2014 г.:						
Съд	Общо за разглеждане	НОХД	АНД	НЧХД	ЧНД	Разпит
Военно- окръжни съдилища	546	137	66	5	83	255
Процент от всички дела за разглеждане:		20.09%	12.09%	0.91%	15.20%	46.70%
СпНС	2017	271	0	0	1536	210
Процент от всички дела за разглеждане:		13.43%	0%	0%	76.15%	10.41%

Разпределение по видове на разгледаните във военно-окръжните съдилища и в СпНС дела през 2015 г.:						
Съд	Общо за разглеждане	НОХД	АНД	НЧХД	ЧНД	Разпит
Военно- окръжни съдилища	886	146	63	8	184	485
Процент от всички дела за разглеждане:		16.47%	7.11%	0.90%	20.77%	54.74%
СпНС	3009	265	0	0	2581	163
Процент от всички дела за разглеждане:		8.81%	0%	0%	85.78%	5.42%

Общата констатация, която може да бъде изведена от сравнението на тези данни за съдилища със специална компетентност е, че значително по-големият обем на разгледани наказателни дела в СпНС, се дължи изцяло на големия брой **нч дела**, които се разглеждат в този съд. Разгледаните **нох** дела са значително по-малко от тези във

военно-окръжните съдилища, които разглеждат и **нах и нчх дела**, каквито в СпНС няма.

2.3. НОХ дела в СпНС по видове престъпления

Както бе отразено, СпНС притежава специална предметна компетентност, очертана в разпоредбата на чл. 411а, ал. 1 от НК. Видовете престъпления, предмет на разгледаните в съда нох дела, са следните:

Разпределение на образуваните за периода 2012 г. – 2015 г. от СпНС наказателни дела от общ характер по видове престъпления												
Глава от Наказателния кодекс		Бр. пр.	%		Бр. пр.	%		Бр. пр.	%		Бр. пр.	%
Година:		2012 година			2013 година			2014 година			2015 година	
Гл. II - против личността		11	5.29%		14	6.90%		10	4.31%		5	2.45%
Гл. V - против собствеността		19	9.13%		19	9.36%		25	10.80%		31	15.20%
Гл. VI - против стопанството		3	1.44%		1	0.50%		3	1.30%		3	1.48%
Гл. VII - против фин., данъчн. и осиг. с-ма		1	0.48%		1	0.50%		1	0.43%		1	0.49%
Гл. VIII - против дейността на ДООО“		3	1.44%		3	1.48%		3	1.30%		2	0.98%
Гл. X - против общественото спокойствие		131	62.99%		122	60.10%		148	63.80%		118	57.84%
Гл. XI - Общопасни престъпления		17	8.17%		11	5.42%		17	7.32%		13	6.37%
Кумулации		23	11.06%		32	15.76%		25	10.80%		31	15.20%
Общо за периода	208				203			232			204	
*Легенда: бр. пр. – брой престъпления												

От данните може да бъде изведена устойчива тенденция за видовете престъпления, предмет на разглеждане в СпНС в периода от създаването му. Преобладаващият брой образувани нощ дела - около 60 %, са за престъпления по чл. 321 от НК (56 нощ дела за целия период от общо 122 нощ дела). През 2012 година те са 62.99% от общия брой на наказателните дела от общ характер, през 2013 година - 60.10 %, през 2014 година - 63.80 % и през 2015 година - 57.84 %.

Извършеният преглед на всички постановени съдебни актове през периода показва, че от посочените в чл. 411а, ал. 1 от НК като подлежащи на разглеждане от СпНС наказателни производства, в Съда **не са постъпвали и не са разглеждани дела за:**

- престъпления по Глава първа от НК,

- престъпления по чл. 321а от НК, както и за

- престъпления по чл. 131, ал. 1, т. 8, по чл. 143а, ал. 3, по чл. 156, ал. 3, т. 1, по чл. 159, ал. 5, 162, ал. 3, и ал. 4, по чл. 199, ал. 1, т. 5, по чл. 208, ал. 5, пр. 1, по чл. 235, ал. 4, пр. 1, по чл. 242, ал. 1, б. „ж”, по чл. 253, ал. 3, т. 1, по чл. 256, ал. 2, пр. 2, по чл. 278а, ал. 3, пр. 3, по чл. 330, ал. 2, т. 4, по чл. 337, ал. 2 и ал. 3 от НК,

- а за престъпления по чл. 116, ал. 1, т. 10, по чл. 213а, ал. 2, т. 5 и ал. 3, т. 3, по чл. 282, ал. 4, по чл. 354б, ал. 2-4, по чл. 354в, ал. 2-4 от НК, е разгледано по едно нощ дело за целия проверяван период, т. е. пет нощ дела (вж. **Приложение 2**).

Данните дават основание за констатацията за непрецизно законодателно дефиниране на предметната компетентност на СпНС. Освен това, пълният прочит на постановените присъди и на част от наказателните производства като цяло сочат на внесени за разглеждане в съда такива производства, по които не е ясно разграничена и категорично обоснована разликата между извършена задружна престъпна дейност в някоя от формите ѝ и дейността на „организирана престъпна група” по смисъла на чл. 93, ал. 1, т. 20 от НК. Следва да се отбележи също така, че по 20 нощ дела са постановени оправдателни присъди по обвиненията по чл. 321 от НК - за образуване, ръководене или участие в организирана престъпна група (нощ дела №№ 229/2012 година, 1491/2012 година, 23/2012 година, 1740/2013 година, 1195/2013 година, 493/2014 година, 497/2014 година, 767/2015 година и др.).

3. НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ В СПНС

Извършването на коректен и достоверен анализ на данните за натовареността на съдиите от СпНС, вкл. и сравняването им с относими данни за останалите съдилища в страната, е значително затруднено по следните причини:

СпНС е специализиран за разглеждане на конкретни наказателни производства според престъпленията, предмет на делото. Както вече бе отбелязано, определянето на тези престъпления е извършено доста произволно и без ясно дефиниране на специализацията.

В съда се разглеждат само нх дела и нч дела (при това не всички видове). Не се разглеждат въззивни дела (за разлика от окръжните съдилища и СГС), не се разглеждат нх дела и нчх дела (за разлика от другите специализирани съдилища – военните). Това лишава анализа от възможност за достоверно сравнение с натовареността на другите съдилища от същото структурно ниво.

Доколкото СпНС е новосъздадена съдебна структура, в първите години от дейността му числеността на съдебния състав, на постъпилите дела, на организационни подходи и пр. са доста динамични, поради което опитите да бъдат изведени трайни тенденции в дейността му, не биха се отличаваха с особена категоричност.

Освен това, в поставената на настоящата работна група задача не са включени изрично наказателните частни дела като подлежащи на проверка и анализ. Имайки предвид обаче каква сериозна част от дейността на съда представляват именно наказателните частни дела, бе извършена проверка и на този вид производства, данни за които бяха отразени по-горе в анализа. В тази връзка се налагат още няколко предварителни бележки:

Вече бе посочено, че постъпилите наказателни дела в СпНС се разпределят на случаен принцип между всички съдии. През първите три години от периода, исканията за разрешения по ЗСРС не са били образувани в дела. Тези искания се разглеждат само от председателя на съда и неговите заместници, които разглеждат други видове нч дела в значително намален обем, т. е. другите видове нч дела се разпределят и разглеждат преимуществено от останалите съдии.

При отчитане на тези особености и предварителни бележки, относно натовареността на съда може да се каже следното:

Броят на всички постъпили за разглеждане наказателни дела по години, отнесени към щатната численост на съда към конкретния момент, дава основание да се отрази, че средната месечна натовареност на съдия е била:

през 2012 г. - 10.06 дела, през 2013 г. - 7.54 дела, през 2014 г. - 9.34 дела и през 2015 г. - 13.93 дела.

Отразената в официалните статистики средна месечна натовареност по щат на наказателен съдия **в окръжните съдилища**, е:

- през 2012 година - 8.90 дела, през 2013 година – 8.26 дела, през 2014 година - 8.04 дела и през 2015 г. - 8.76 дела.

Формално погледнато, от изложените данни следва, че съдиите, правораздаващи в СпНС, са с натовареност над средната за страната (с изключение на 2013 година). През 2015 година съдиите в СпНС и Софийски градски съд (СГС) са единствените съдии, които имат натовареност над средната за страната, която е 12.22 дела месечно, докато съдиите в СпНС разглеждат по 13.93 дела, а съдиите в СГС - 24.65 дела. Това обаче е обяснимо с промяната в ПАС на правилата за образуване на дела, съгласно която делата по ЗСРС вече се образуват като ЧНД, а те представляват значителен дял от наказателните производства в СпНС.

В тази връзка, особено показателен е анализът на данните за наказателните производства през 2015 година. В Съда са постъпили общо 2895 наказателни дела. От тях 173 са по внесени от СпПр обвинителни актове и са образувани **нох дела**. Наказателните частни производства са общо 2722, а от тях – 1204 са **нч дела по искания по ЗСРС, което представлява 44. 23% от общия брой нч дела и 41. 58% от общия брой наказателни дела в Съда.**

Следва да се отчита и същественото обстоятелство, че в данните за натовареността на окръжните съдилища са включени и внох дела (според методиката на статистиката), каквито СпНС не разглежда.

Поради това и направеното сравнение в долната таблица може да се дефинира като съвсем условно и не достатъчно информативно:

Средната натовареност на съдия по щат в Специализирания наказателен съд към дела за разглеждане за месец:		
Година:	Брой дела:	Средно за страната:
2012 г.	10.06 бр.	8.90 бр.
2013 г.	7.54 бр.	8.26 бр.
2014 г.	9.34 бр.	8.04 бр.
2015 г.	13.93 бр.	8.76 бр.

Все пак, за придобиване на обща представа, би могло да се отрази следното:

През 2012 година най-натоварени са съдиите, правораздаващи в СГС с 14.37 дела месечно, а най-малко натоварени съдиите, правораздаващи във ВС – Плевен с 1.64 дела. Сред съдиите, правораздаващи в общите наказателни съдилища, най-малко натоварени през годината са били тези от ОС – Търговище с 3.71 дела месечно.

През 2013 г. натовареността на съдия в СпНС е значително по-малка. Най-натоварени са били съдиите в СГС с 15.04 дела месечно, а най-малко натоварени – отново съдиите във ВС – Плевен с 1.67 дела. Измежду общите съдилища отново най-малко натоварени са били в ОС – Търговище с 3.48 дела месечно.

Напълно идентични са констатациите за натовареността и през 2014 година, като тя е незначително по-голяма от предходната година. (С решение на Висшия съдебен съвет по протокол № 6 от 06.02.2014 г. Варненският военен съд и Плевенският военен съд са закрити, считано от 01.04.2014 г.).

През 2015 година средната месечна натовареност на съдия е чувствително увеличена до 13.93 дела за разглеждане на месец, като тя е по-голяма и от тази на съдиите в СГС - 12.50 дела месечно. Средната натовареност за периода на съдиите в страната е 8.76 дела месечно. Най-малко натоварени са съдиите в Софийския военен съд с 3.05 дела за месец, а от общите съдилища, съдиите правораздаващи в ОС – Търговище с 3.25 дела. Това обстоятелство е напълно обяснимо с факта на образуване за първи път през тази година на производства по исканията по ЗСРС, които са значителен дял от общото постъпление на наказателни дела. Макар да е извън периода на анализа, следва да се отрази обстоятелството, че през настоящата година тази тенденция е запазена, като нарастването на броя на тези производства е значително.

Изложените данни обосновават извод за средна натовареност на съдиите правораздаващи в СпНС, вкл. при акцент върху обстоятелството, че средно 89.15 % от разгледаните дела през изследвания период наказателни дела са частни наказателни производства. Значително по-достоверна информация обаче следва от конкретното проучване на отделните видове дела, разгледани в Съда и най-вече от свършените с акт по същество наказателни производства.

II. АНАЛИЗ НА ПОСТАНОВЕНИТЕ ОТ СПНС

РАЗПОРЕЖДЕНИЯ ПО ЧЛ. 249 И ЧЛ. 250 ОТ НПК

И

ОПРЕДЕЛЕНИЯ ПО ЧЛ. 288 ОТ НПК

1. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ

Съгласно доклада на СпНС за 2012 г. делата с прекратено съдебно производство за отчетната година възлизат на 63 броя. В статистическите формуляри са отразени 185 броя постъпили НОХ дела. Съдиите от СпНС са решили с акт по същество (присъда, определение, споразумение) 64 броя НОХ дела.

От посочените статистически данни е съществено да се съпоставят статистическите величини на: а) всички постъпили през годината НОХ дела – спрямо прекратените съдебни производства и б) броя на решенията през отчетната година с акт по същество НОХ дела – спрямо прекратените съдебни производства. За 2012 г. сравнението по посочените критерии показва съотношение 185:63 – постъпили 185 броя НОХ дела и прекратени съдебни производства по 63 броя дела. Съответно, с акт по същество са решени 64 броя НОХ дела спрямо 63 броя прекратени съдебни производства (без да е постановен акт по същество). Практически броят на решенията по същество НОХ дела е почти равен на броя на прекратените съдебни производства (Съотношението 64:63 показва наличие на пренебрежима разлика от 1 дело).

Съгласно доклада на СпНС за 2013 г. съдебното производство е било прекратено по 64 броя дела. През отчетната година с акт по същество (присъда, определение или споразумение) са били решени общо 86 броя НОХ дела. В статистическите формуляри са отразени 171 броя постъпили през годината НОХ дела.

При сравнение между броя на всички постъпили НОХ дела, решенията през отчетната година с акт по същество НОХ дела и прекратените съдебни производства се установява, че през 2013 г. съотношението на постъпили НОХ дела към прекратени съдебни производства е 171:64. Съответно, с акт по същество са приключили 86 броя

НОХ дела спрямо 64 броя прекратени съдебни производства (без да е постановен акт по същество). Съотношението 86:64 показва леко завишаване на броя на решенията по същество НОХ дела спрямо прекратените съдебни производства.

В доклада на СпНС за 2014 г. са посочени 93 броя дела с прекратено съдебно производство. С акт по същество (присъда, определение или споразумение) са били решени общо 91 броя НОХ дела. Статистически за 2014 г. е отразено постъпление на 207 броя НОХ дела.

При сравнение между броя на всички постъпили НОХ дела, решенията през отчетната година с акт по същество НОХ дела и прекратените съдебни производства се установява, че през 2014 г. пропорцията между постъпилите НОХ дела и прекратените съдебни производства е 207:93. Съответно, с акт по същество (присъда, определение или споразумение) са решени 91 броя НОХ дела спрямо 93 броя прекратени съдебни производства, които не са приключили с акт по същество. Съотношението 91:93 показва незначително завишаване на броя на прекратените съдебни производства спрямо решенията по същество НОХ дела.

Съгласно доклада на СпНС през 2015 г. са били прекратени 93 броя съдебни производства. През отчетния период с акт по същество са били решени общо 79 броя НОХ дела. В статистическите формуляри са отразени 173 броя постъпили през годината НОХ дела.

При сравнение между броя на всички постъпили НОХД дела, решенията през отчетната година с акт по същество НОХД и прекратените съдебни производства се установява, че през 2015 г. съотношението на постъпили НОХ дела към прекратени съдебни производства е 173:93. Съответно, с акт по същество са решени 79 броя НОХ дела спрямо 93 броя прекратени съдебни производства (без да е постановен акт по същество). Съотношението между решенията с акт по същество НОХ дела и прекратените съдебни производства – 79:93 – показва слабо завишаване на броя на прекратените съдебни производства спрямо решенията по същество НОХ дела.

2. РАЗПОРЕЖДЕНИЯ НА СЪДИЯ-ДОКЛАДЧИК, ПОСТАНОВЕНИ ПО РЕДА НА ЧЛ. 249, АЛ. 1 ВР. ЧЛ. 248, АЛ. 2, Т. 3 ОТ НПК ЗА ПЕРИОДА 2012 – 2015 Г.

На работната група са предоставени общо 244 броя разпореждания по чл. 249 от НПК (50 броя за 2012 г., 54 броя за 2013 г., 82 броя за 2014 г., 58 броя за 2015 г.).

При проучване на актовете се установиха следните основни, повтарящи се процесуални нарушения, преценени от съдиите-докладчици при СпНС като съществени:

2.1. Процесуални нарушения, допуснати при изготвяне на обвинителния акт във връзка с изискванията на чл. 246 от НПК и ТР № 2/2002 г. на ОСНК на ВКС.

Тези основания за прекратяване на съдебните производства заемат най-голям дял в количествено отношение и имат първостепенно значение. Обсъжданата рубрика обхваща най-често констатираните от СпНС пропуски при фактическото описание на инкриминираното деяние в обстоятелствената част на обвинителния акт. Нарушенията се състоят в липса или недостатъчно (схематично и обобщено) изложение на фактите, отнасящи се до съставомерността на инкриминираното деяние, мястото, начина и механизма на осъществяването му и участието на обвиняемия в престъплението. В тази насока се открояват процесуални нарушения, формулирани като: отсъствие на факти за всички или част от съставомерните признаци на престъплението; непълно, неясно, неконкретизирано описание на фактическите обстоятелства, представляващи елементи от изпълнителното деяние; противоречие между обстоятелствената и заключителна части на обвинителния акт; несъответствие между словесната формулировка на обвинението и цифровото му отражение; липса на конкретизация при времевата индивидуализация на инкриминирания период; неточно и/или противоречиво дефиниране на обвинението при съучастие, както и от гледна точка на квалифициращите признаци на деянието.

Констатациите на работната група са основани върху съдържанието на преобладаващата част от проучените съдебни актове, а именно:

- разпореждане по НОХД № С-53/2012 г. от 08.03.2012 г. (констатирано е, че в обстоятелствената част на обвинителния акт е описана ОПГ от пет лица, а в диспозитива са били посочени четири лица, което обстоятелство е отчетено като противоречие между мотивната част и диспозитива на акта);

- разпореждане по НОХД № 625/12 г. (съдията-докладчик е изтъкнал липса на факти по обвинението по чл. 212 от НК);

- разпореждане от 04.04.2012 г. по НОХД № 416/12 г. (констатирана е липса на фактическо обвинение в обстоятелствената част на обвинителния акт по отношение на обвиненията по чл. 143, ал. 1 от НК, по чл. 216 от НК);

- разпореждане от 20.02.2013 г. по НОХД № 231/2013 г. (прието е, че в обстоятелствената част на обвинителния акт по отношение на обвинението по чл. 354а, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 3 от НК спрямо един от подсъдимите липсвали каквито и да е било факти за времето, мястото и начина на извършването му);

- разпореждане от 12.04.2013 г. по НОХД № 326/2013 г. (констатирана е липса на конкретни факти, обуславящи съставомерност на деянието по чл. 214 от НК и участието на подсъдимия в него; не било уточнено времето на осъществяване на деянието; не били изложени фактически обстоятелства във връзка с твърдяното в обвинителния акт „отнемане” на парична сума, като обвинение за „отнемане” на пари от инкриминираната сделка се формулирало едва с диспозитива на обвинителния акт);

- разпореждане от 31.05.2013 г. по НОХД № 731/2013 г. (съдията-докладчик е приел, че в диспозитива на обвинителния акт не било посочено мястото, на което подсъдимите участвали в ОПГ, и което било различно за всеки от тях; в обстоятелствената част на обвинителния акт липсвало описание на значителна част от престъпленията, формулирани в заключителната му част (пунктове 2 – 5); за престъпление по чл. 242, ал. 4 от НК по отношение на деветима подсъдими били повдигнати обвинения за подбудителство и помагачество за извършване на довършено престъпление, а извършителят бил обвинен за опит за извършване на същото престъпление;

- разпореждане от 19.08.2013 г. по НОХД № 518/2013 г. (изтъкнато е, че в обстоятелствената част на обвинителния акт предполагаемото участие на един от подсъдимите в ОПГ било описано изключително схематично – било посочено единствено, че той се включил в групата по-късно от останалите участници, че продавал, без да е уточнено какво, на ул. „Пиротска”, както и че „всички дилъри се отчитали” на друг от подсъдимите, който пък „лично отчитал парите” на трети от подсъдимите;

- разпореждане от 11.05.2015 г. по НОХД № 440/2015 г. (установено е, че в обстоятелствената част на обвинителния акт едно и също престъпление е било описано два пъти по идентичен начин, с една и съща пострадала, но с двама различни извършители; по чл. 159а, ал. 2, т. 6 от НК е било повдигнато обвинение за осъществяване на деянието от дейците посредством „даване на облаги“, но в описателната част на обвинителния акт не са били посочени такива фактически действия; една от подсъдимите е била обвинена за трафикиране на две свидетелки, като в обвинителния акт нямало никакво описание за тази престъпна дейност);

- разпореждане от 12.08.2013 г. по НОХД № 1068/2013 г. (констатирани са конкретни противоречия между изложението в обстоятелствената част на обвинителния акт и диспозитива му, наличие на взаимно противоречащи си факти за начина на извършване на деянието във фактическата част на обвинителния акт, липса на факти относно квалифициращия признак на престъплението, несъответствие между цифровото и словесно изписване на обвинението);

- разпореждане от 08.12.2015 г. по НОХД № 1410/2015 г. (прието е допуснато противоречие в обвинението на един от обвиняемите по отношение на инкриминираната му форма на съучастие – подбудител или помагач – за престъпление по чл. 155, ал. 3 от НК, както и липса на описание на действията на всеки един от обвиняемите във връзка с твърденията на прокуратурата за осъществено престъпление по чл. 155, ал. 3 вр. ал. 1 от НК);

- разпореждане от 18.06.2015 г. по НОХД № 635/2015 г. (констатирано е отсъствие на фактически данни по отношение на части от изпълнителните деяния на инкриминираните обвинения по чл. 255, ал. 3 вр. ал. 1, т. 2, пр. 1, т. 6 и т. 7 вр. чл. 20 вр. чл. 26 от НК – липса на описания и твърдения за това кой и как е изготвил всеки един от инкриминираните дневници за покупки, кое лице е изготвило всяка една от справките-декларации по ЗДДС, как и от кого същите са били депозирани пред ТД на НАП, каква е била дейността на всеки от подсъдимите в твърдените форми на съучастие и какви фактически действия е извършил);

- разпореждане от 16.09.2015 г. по НОХД № 990/2015 г. (съдията-докладчик е приел, че в обстоятелствената част на обвинителния акт не били отразени твърдения за признак от състава на престъплението по чл. 302 от НК – относно неизвършването на действия по служба, а именно „неиздаване на наказателно постановление“, каквото

обвинение било формулирано срещу подсъдимия с диспозитива на обвинителния акт; установено е отсъствие на факти и обстоятелства, отнасящи се до признака „особено тежък случай” във връзка с обвинението по чл. 293, ал. 2 от НК; констатирано е противоречие относно времето на извършване на престъплението по чл. 321 от НК между обстоятелствената част („м. октомври 2012 г. до началото на м. август 2014 г.”) и диспозитива („м. август 2012 г. до м. август 2014 г.”);

- разпореждане от 12.12.2015 г. по НОХД № 1482/2015 г. (съдията-докладчик е посочил противоречия, непълноти в обвинителния акт и липса на факти за съставомерни признаци от състава на инкриминираните престъпления – неяснота в периода на съществуване на ОПГ с оглед различните начални дати, посочени за отделните обвиняеми – „от началото на 2009 г.”, „от неустановена дата”, „от неустановена дата през 2009 г.”, „от началото на м. декември 2009 г.”, „края на м. декември 2009 г.”, „началото на м. декември”, „от неустановена дата през м. декември 2009 г.”, „неустановена дата през м. септември” и др., както и поради непосочване на конкретен момент, в който ОПГ е преустановила дейността си. По отношение на твърдяната дейност по продажба и държане на определени количества наркотични вещества в обстоятелствената част на обвинителния акт нямало изложена „никаква конкретика, нито дата или период, в който е извършвана дейността по продажбата, при какви обстоятелства, как и къде, нито кога са открити и иззети наркотичните вещества от домовете на [част] от обвиняемите”);

- разпореждане от 27.08.2015 г. по НОХД № 976/2015 г. (констатирани са липса на факти за документно престъпление, улесняващо престъплението по чл. 203, ал. 1 вр. чл. 202, ал. 1, т. 1 от НК – за колко съставени документа ставало въпрос, какъв бил редът на издаването им, какво е било съдържанието им и др., както и противоречие между обстоятелствената и заключителната части на обвинителния акт – по отношение на единия подсъдим обвинението включвало 85 отделни деяния, но за 13 деяния не били изложени факти, а по отношение на друг подсъдим било прието, че длъжностното присвояване включвало 56 деяния, като в обстоятелствената част на акта били изложени твърдения за 67 броя деяния).

Все в същия смисъл могат да бъдат изброени и разпореждания от 22.01.2013 г. по НОХД № 2203/2012 г., от 22.01.2013 г. по НОХД № 1/2013 г., от 30.04.2013 г. по НОХД № 557/2013 г., от 27.09.2013 г. по НОХД № 1025/2013 г., от 10.03.2015 г. по НОХД №

301/2015 г., от 09.04.2015 г. по НОХД № 331/2015 г., от 15.04.2015 г. по НОХД № 375/2015 г., от 24.04.2015 г. по НОХД № 416/2015 г., от 22.05.2015 г. по НОХД № 653/2015 г., от 11.06.2015 г. по НОХД № 472/2015 г., от 02.07.2015 г. по НОХД № 552/2015 г. и др.

2.1.1. В аспекта на обсъжданото основание за прекратяване на съдебното производство следва отделно да се разгледа специфичната проблематика по делата с предмет обвинения по чл. 321 от НК.

С оглед компетентността на СпНС в преобладаващата част от проучените съдебни актове са обсъждани процесуални нарушения във връзка с повдигането на обвинение за престъпления по чл. 321 и чл. 321а от НК. Предвид правната и фактическа сложност на тези дела е обяснимо, че при изготвянето на обвинителните актове за посочените деяния често се допускат непълноти при изложението на фактите относно образуването, ръководството, участието в ОПГ, участието в ръководство на ОПГ. Разпорежданията и определенията за връщане на тези дела в предходна процесуална фаза се характеризират с много обстоятелствена и детайлна обосновка на съдебната преценка. Като най-масови нарушения при съставянето на обвинителните актове за деяния по тези текстове от НК в съдебните актове са обособени: липсата на изчерпателно и ясно изложение на фактите относно наличие на ОПГ; пропуски при цифровото изписване на правната квалификация; непрецизна формулировка на обвинението за ОПГ съгласно дефиницията на чл. 93, т. 20 от НК (липса на фактическо описание относно наличието на трайно сдружение, структурираност, признаци, сочещи на съгласуване на лицата, цел); неуточняване на ролите на отделните участници и конкретните им действия; неяснота при формулировката на периода на функциониране на ОПГ; неизлагане на факти относно ръководството или участие в ръководството на ОПГ; липса на мотивировка на твърденията, че дадено лице ръководи или участва в ръководството на ОПГ.

Изложените констатации цялостно се илюстрират от съдържанието на разпореждане от 28.01.2015 г. по НОХД № 1909/2014 г. В този съдебен акт е прието, че в обстоятелствената част на обвинителния акт липсвало разбираемо изложение, от което да се изведе наличие на престъпно сдружение по смисъла на чл. 93, т. 20 от НК, в частност относно обвинението, касаещо поведението на лицето, посочено като ръководител на ОПГ. Механизмът на извършване на престъплението бил

„изключително схематично и общо описан, по-скоро само маркиран”¹, като нямало фактическа конкретизация относно начина на ръководене на групата – по въпросите как, къде, кога обвиняемият е съгласувал волята на участниците в групата, как са били създадени трайни взаимоотношения помежду им, по какъв начин и кога, с какви думи и действия е давал нареждания на всеки от участниците поотделно, каква е била ролята и действията на всеки от обвиняемите и т.н. По отношение на друг обвиняем не били посочени никакви факти, които да сочат участието му в ОПГ. Било допуснато противоречие между фактическото изложение в обстоятелствената част на обвинителния акт и диспозитива относно формите на съучастие, при които действали подсъдимите при извършване на престъпления по чл. 255 от НК – в обвинителния акт било посочено, че единият подсъдим действал като подбудител на останалите четирима подсъдими, обвинени като помагачи, но при словесното изписване на диспозитива по отношение на четиримата не било посочено да са участвали в извършване на престъплението като помагачи. Било допуснато несъответствие при формулиране на инкриминирания времеви период относно отделните подсъдими – единият бил обвинен за престъпление по чл. 255 от НК, извършено в периода м. 02.2012 г. до 14.05.2012 г., а по отношение на останалите трима подсъдими било повдигнато обвинение, че са действали в съучастие с него през периода от 01.01.2012 г. до 14.05.2012 г.

В подобен смисъл е формулирано съдържанието на много голям брой съдебни актове: разпореждане от 08.03.2012 г. по НОХД № С-53/2012 г., разпореждане от 11.04.2012 г. по НОХД № 442/2012 г., разпореждане от 21.12.2012 г. по НОХД № 1970/2012 г., разпореждане от 27.01.2012 г. по НОХД № 23/2012 г., разпореждане от 18.04.2013 г. по НОХД № 498/2013 г., разпореждане от 23.04.2013 г. по НОХД № 584/2013 г., разпореждане от 20.11.2013 г. по НОХД № 1453/2013 г., разпореждане от 17.07.2013 г. по НОХД № 974/2013 г., разпореждане от 12.04.2013 г. по НОХД № 491/2013 г., разпореждане от 30.04.2013 г. по НОХД № 550/2013 г., разпореждане от 14.06.2013 г. по НОХД № 819/2013 г., разпореждане от 23.04.2013 г. по НОХД № 584/2013 г., разпореждане от 13.03.2013 г. по НОХД № С-6/2013 г., разпореждане от 21.08.2013 г. по НОХД № 1080/2013 г., разпореждане от 26.02.2013 г. по НОХД № 2206/2012 г., разпореждане от 05.09.2013 г. по НОХД № 1079/2013 г., разпореждания по

¹ В обвинителния акт, поставил началото на съдебното производство по НОХД № 1909/2014 г., било посочено, че обвиняемите са „откликнали”, съгласували са своята воля и „обвиняемият [посочен като ръководител] започнал активна дейност по ръководене на така организираната престъпна група, като „привлякъл” към нея останалите обвиняеми.

НОХД № 500/2014 г., по НОХД № 523/2014 г., НОХД № 518/2013 г., НОХД № 203/2015 г., НОХД № 1482/2015 г., НОХД № 635/2015 г., НОХД № 1115/2015 г., НОХД № 210/2015 г. и др.

Други характерни процесуални нарушения, отразявани в разпорежданията на съдиите-докладчици за прекратяване на редица съдебни производства, са:

2.2. Неучастие на защитник в хипотезата на задължителна защита; липса на законоустановени предпоставки за назначаване на резервен защитник; недопустимо участие на защитник (разпореждане от 08.12.2015 г. по НОХД № 1410/2015 г., разпореждане от 18.06.2015 г. по НОХД № 635/2015 г., разпореждане от 07.09.2015 г. по НОХД № 1076/2015 г., разпореждане от 02.07.2015 г. по НОХД № 728/2015 г., разпореждане от 27.02.2013 г. по НОХД № 243/2013 г. и др.).

2.3. Непредявяване на материалите от досъдебното производство на пострадалите и/или непредявяване на всички материали по делото на обвиняемите и техните защитници или на пострадалите при изрично искане за това, както и неефективно предявяване на разследването поради недостиг на време за запознаване с всички материали (разпореждане от 15.04.2013 г. по НОХД № 440/2014 г., разпореждане от 28.01.2015 по НОХД № 1909/2014 г., разпореждане от 10.03.2015 г. по НОХД № 316/2015 г., разпореждане от 20.10.2015 г. по НОХД № 1236/2015 г., разпореждане от 10.09.2015 г. по НОХД № 1115/2015 г., разпореждане от 10.03.2015 г. по НОХД № 305/2015 г., разпореждане от 20.02.2015 г. по НОХД № 228/2015, разпореждане от 24.04.2015 г. по НОХД № 416/2015 г., разпореждане от 25.11.2015 г. по НОХД № 1411/2015, разпореждане от 23.03.2015 г. по НОХД № 340/2015 г. и др.).

2.4. Незаконосъобразно проведено задочно производство

- С разпореждане от 26.01.2012 г. по НОХД № 22/12 г. е преценено, че по време на разследването е установено местонахождението на обвиняемия в чужбина, но не са предприети действия по призоваването му.

- С разпореждане от 05.03.2015 г. по НОХД № 253/2015 г., потвърдено от състав на АСПНС, е констатирано неправилно прието основание по чл. 269, ал. 3, т. 4, б. „а” от НПК, тъй като подсъдимият се намирал в чужбина, където имал адрес, известен на

органи на досъдебното производство, въпреки което не били предприети действия за призоваването му.

- С разпореждане от 11.05.2015 г. по НОХД № 465/2015 г. съдебното производство е прекратено повторно, тъй като дадените с предходното разпореждане (по НОХД № 253/2015 г.) указания не са били изпълнени, а досъдебното производство спрямо същия подсъдим отново било приключено в условията на задочно производство, без подсъдимият да е призован от известния адрес в чужбина.

- С разпореждане от 18.06.2015 г. по НОХД № 635/2015 г. са констатирани нарушения при призоваването на обвиняемите и липса на предпоставки за провеждане на задочно производство.

В същия смисъл са и разпореждане от 11.01.2013 г. по НОХД № 2211/2012 г., разпореждане от 10.03.2015 г. по НОХД № 305/2015 г. и др.

2.5. Отсъствие на постановление за частично прекратяване, неяснота по въпроса дали подсъдимият е получил постановлението за частично прекратяване (разпореждане от 07.08.2012 г. по НОХД № 1169/12 г., разпореждане от 25.04.2012 г. по НОХД № 482/12 г., разпореждане от 05.03.2015 г. по НОХД № 181/2015 г., разпореждане от 10.09.2015 г. по НОХД № 1115/2015 г., разпореждане от 20.02.2015 г. по НОХД № 228/2015, разпореждане от 14.12.2015 г. по НОХД № 1450/2015 г., разпореждане от 11.05.2015 г. по НОХД № 440/2015 г., разпореждане от 05.03.2015 г. по НОХД № 229/15 и др.).

2.6. Неизпълнени указания за отстраняване на процесуални нарушения (разпореждане от 04.12.2015 г. по НОХД № 1404/2015 г. и др.)

2.7. Нарушения на правата на пострадалите (разпореждане от 02.07.2015 г. по НОХД № 552/2015 г. и др.)

2.8. Други нарушения – липса на материална компетентност на разследващия орган; изменение на обвинението, което утежнява положението на обвиняемия, отразено едва с обвинителния акт; обвиняеми с противоречиви интереси имат защитници – съдружници по смисъла на ЗА; непосочване на съответните разпоредби, запълващи бланкетен състав и др.

3. РАЗПОРЕЖДЕНИЯ, ПОСТАНОВЕНИ ПО РЕДА НА ЧЛ. 250, АЛ. 1, Т. 2 ОТ НПК

През периода 2012 – 2015 г. са постановени изключително незначителен брой актове за прекратяване на наказателното производство от съдията-докладчик по реда на чл. 250, ал. 2, т. 1 от НПК. На работната група са предоставени едва 4 броя такива разпореждания – един брой от 2012 г., един брой от 2014 г. и два броя от 2015 г. Налични са и два броя актове от 2013 г., но в тези случаи наказателното производство е било прекратено на основание чл. 289, ал. 1 от НПК поради смърт на подсъдим и изтекла абсолютна давност за наказателно преследване.

Прегледът на съдържанието на разпорежданията по чл. 250, ал. 1, т. 2 от НПК обуславя извод за законосъобразно приложение на обсъжданото основание за прекратяване на наказателното производство. Актовете са подробно мотивирани, като са изложени достатъчно основателни аргументи в подкрепа на заключението, че описаното в обвинителния акт деяние не съставлява престъпление. В съгласие с практиката на ВКС съдиите-докладчици внимателно са проверили дали фактите по обвинението не сочат на престъпление, различно от инкриминираното, като след отрицателен отговор са прекратили наказателното производство.

4. ОПРЕДЕЛЕНИЯ, ПОСТАНОВЕНИ ПО РЕДА НА ЧЛ. 288, Т. 1 ОТ НПК

Работната група проучи предоставените от СпНС общо 51 броя определения за прекратяване на съдебното производство по чл. 288, т. 1 от НПК – 7 броя за 2012 г., 9 броя за 2013 г., 25 броя за 2014 г. и 10 броя за 2015 г.

Посочените в проверените съдебни актове основания за прекратяване могат да бъдат групирани, както следва:

4.1. Несъответствие на обвинителния акт с изискванията на чл. 246, ал. 2 и ал. 3 от НПК.

Това основание фигурира в преобладаващия брой съдебни определения.

- По НОХД № 59/12 г. непълнотата на обстоятелствената част на обвинителния акт е установена в проведено поредно съдебно заседание и се свежда до отсъствие на факти, обуславящи съставомерността на деянието – относно квалификацията „особено тежък случай”.

- По НОХД № 1417/12 г. в съдебно заседание съдът е констатирал, че в обвинителния акт не било уточнено от кои доказателства се извеждат фактите по обвинението по чл. 321 от НК. Самата описана фактология била много пестелива и не ставало ясно в какво се е изразило участието на единия подсъдим в престъплението по чл. 354а от НК.

- По НОХД № 107/12 г. е прието, че липсва яснота във фактическото обвинение – не било описано изпълнителното деяние, не ставало ясно дали намерените вещества са наркотични, не била посочена датата на деянието.

- Съдебното производство по НОХД № С-7/12 г. е прекратено поради несъобразяване с изискванията на чл. 246, ал. 2 от НПК при изготвянето на обвинителния акт, въпреки че вече е било прекратявано по реда на чл. 249 от НПК. Освен това в съдебното заседание прокурорът представил нови материали, с които подсъдимите не били запознати и не им били предявявани.

- С определение от 15.05.2013 г. по НОХД № 409 2013 г. е констатирано, че в обвинителния акт са изложени факти и правни квалификации във връзка с вида на съучастие между подсъдимите като съизвършители, които не са им били вменени с постановленията за привличане и по които те не са се защитавали.

- С определение от 22.10.2013 г. по НОХД № С-11/2013 г. е прието, че в обвинителния акт, въз основа на който е било образувано съдебното производство, липсва дата и място на съставянето му, както и че не е посочена длъжността на изготвилia го прокурор.

- В определение от 11.06.2013 г. по НОХД № С-5/2012 г. са установени противоречия между обстоятелствената част и диспозитива на обвинителния акт, тъй като в мотивната част на акта подсъдимият бил посочен като участник в процесната ОПГ, а с диспозитива му било повдигнато обвинение за ръководител на ОПГ.

- По НОХД № 821/2014 г. е констатирано несъответствие между словесната формулировка и цифровото посочване на алтернатива от съответния законов текст, което е отчетено като порок при съставянето на обвинителния акт, макар и без съдът да се е ангажирал с констатация за тежестта му – дали нарушението е съществено или не. Съзряно е също така и противоречие между мотивната част на обвинителния акт и диспозитива му, тъй като в мотивите било посочено, че ОПГ по чл. 321 от НК била

създадена с цел да върши престъпления по чл. 354а от НК и с користна цел, а в диспозитива било посочено само пр. 3 на чл. 321, ал. 3 от НК („да върши престъпления”).

- По НОХД № 1463/2013 г. също е прието наличие на противоречие между словесната формулировка и цифровото изписване на правната квалификация при отброяването на предложенията по чл. 159а, ал. 1 от НК. Изтъкнато е, че в диспозитива на обвинителния акт формата на съучастие словесно е посочена като помагачество, а цифрово е отразена по чл. 20, ал. 2 от НК. Несъответствие в обвинението е съзряно и заради неясно посочване в обвинителния акт на действалата към момента на деянията редакция на съответния текст от НК.

- По НОХД № 529/2014 г., позовавайки се на ТР № 2/2002 г., съдът е отчел като съществена непълнота на обвинителния акт обстоятелството, че в диспозитивната част на обвинителния акт не била посочена стойността на инкриминираните като държани от подсъдимата наркотични вещества².

- Непълноти в съдържанието на обвинителния акт са установени и с определение от 22.04.2015 г. по НОХД № 327/2015 г. Съдът е приел, че в диспозитива на обвинителния акт не било изяснено мястото на извършване на вмененото престъпление по чл. 354а от НК – било посочено само, че е осъществено на товарен кораб, без да се уточни географското му местоположение. Не било конкретизирано и под кой флаг е плавал корабът, което обстоятелство било относимо към преценката на приложимите правни норми. Не било ясно мястото на осъществяване на инкриминираното престъпление по чл. 321 от НК, тъй като общо било посочено, че е извършено „в чужбина – Европа” и „...бреговете на Африка – Мароко”. Относно обвинението за престъпление по чл. 242 от НК не бил посочен процентът на активнодействащ компонент на инкриминираното контрабандирано наркотично вещество. В обстоятелствената част на обвинителния акт липсвали фактически твърдения относно начина и механизма на престъпното посегателство по чл. 242 от НК, както и не били изложени фактически твърдения относно разпространителската цел на деянието по чл. 354а от НК.

² Съдията-докладчик е прекратил производството по това дело и с предходно разпореждане от 06.06.2014 г. по реда на чл. 249 от НПК, което е било отменено с определение на АСПНС по протест на прокурора. С обсъжданото определение по реда на чл. 288 от НПК от 12.09.2014 г. съдът на практика е заобиколил указанията на вишестоящата инстанция, като се е позовал на „допълнително установени” процесуални нарушения.

- В определение от 09.12.2015 г. по НОХД № 758/2015 г. е отразено, че в обвинителния акт липсва пълно словесно описание на инкриминираните престъпления, аргументи за наличието на всеки обективен и субективен признак на съответното деяние, както и за участието на всеки отделен подсъдим в осъществяването им. В обстоятелствената част на обвинителния акт относно обвинението по чл. 321 от НК били изложени предимно теоретични положения относно дейността на организираната престъпна група, като нямало конкретни факти и обстоятелства относно структурираността ѝ, както и относно конкретната престъпна дейност на петимата подсъдими. Във връзка с обвиненията по чл. 302 и чл. 304а от НК съдът е счел описаните факти за недостатъчни, тъй като липсвали твърдения как инкриминираната сума „стигнала” до трима от петимата съизвършители и какви действия по фактическото ѝ получаване осъществили те.

- С определение от 07.04.2015 г. по НОХД № 1814/2014 г. е прието, че в обстоятелствената част на обвинителния акт липсвали факти за участие на една от подсъдимите в инкриминираното престъпление по чл. 321 от НК, не бил описан механизмът на престъплението по чл. 252 от НК, не били изложени твърдения за предоставени кредити с лихва от конкретни подсъдими на определени пострадали, като заемите били описани в диспозитива на обвинителния акт.

4.2. Неправилно внасяне на делото в СпНС с обвинителен акт от обща прокуратура, след като веднъж вече делото е било върнато от СпНС на СпПр за отстраняване на съществени процесуални нарушения

Това основание съставлява повод за постановяване на значителна част от съдебните актове за посочения период. В определение от 11.11.2013 г. по НОХД № 1156/2013 г. и определение от 14.10.2013 г. по НОХД № 1177/2013 г., постановени преди приемането на ТР № 5/2014 г. на ОСНК на ВКС, се поддържа тезата, че с внасянето на първия обвинителен акт по делото досъдебното производство е приключило и разпоредбата на § 9, ал. 2 от ПЗР ЗИДНПК е изчерпала своето действие. Предвид на това съгласно чл. 411в, ал. 1 вр. чл. 411а от НПК последващият обвинителен акт е следвало да бъде изготвен и внесен от прокурор при компетентната прокуратура, а именно СпПр. В определението от 11.11.2013 г. по НОХД № 1156/2013 г. изрично е коментирана незаконосъобразността на възприетата практика обвинителен

акт, изготвен от обща прокуратура (в случая ОП – гр. Бургас), да бъде внасян за разглеждане в СпНС с придружително писмо от СпПр.

От съдържанието на съдебните определения се изяснява, че основната причина за използване на правомощията на съда по чл. 288, т. 1 от НПК се корени в противоречивата практика на СпНС и на АСпНС до приемането на ТР № 5/2014 г. относно компетентната прокуратура да довърши започналото досъдебно производство и да внесе в СпНС обвинителен акт (например определения по НОХД № 965/2013 г., НОХД № 252/2013 г., НОХД № 779/2013 г., НОХД № 835/2012 г., НОХД № 1200/2013 г.³, НОХД № 997/2012 г.⁴, НОХД № 821/2013 г., НЧД № 1302/2012 г.⁵, НОХД № 551/2013 г., НОХД № С-13/2013 г., НОХД № С-15/2013 г.).

С определение от 17.07.2015 г. по НОХД № 405, образувано по описа на СпНС за 2013 г., съдът служебно е констатирал, че обвинителният акт бил изготвен от прокурор при СОП и внесен за разглеждане със съпроводително писмо на прокурор при СпПр. Прието е, че и в случаите, когато производствата са били прекратени пред разглеждащия ги съд по реда на § 9, ал. 1 от ПЗР ЗИДНПК и изпратени на СпПр, последната е компетентна да извърши процесуалните действия по чл. 242, ал. 1 от НПК, включително да изготви обвинителния акт.

4.3. Непредявяване на всички материали от досъдебното производство на обвиняемия, както и непредявяване на разследването на защитника на обвиняемия (определение от 05.02.2013 г. по НОХД № 2/2013 г., определение по НОХД № 529/2014 г., НОХД № 146/2014 г.)

- С определение от 01.04.2015 г. по НОХД № 312/2015 г. е прието, че отказът на прокурора да отложи предявяването на разследването поради влошеното здравословно състояние на обвиняемия го е лишил от възможност да се запознае ефективно с материалите от разследването и да упражни адекватно правото си на лична защита.

³ По НОХД № 1200/2013 г. причината за прекратяване на съдебното производство става ясна от съдържанието на направено от защитника на един от подсъдимите искане, по което съдът се е произнесъл със съдебно определение за прекратяване на съдебното производство, като е указана необходимостта от връщане на делото на СпПр за отстраняване на съществени процесуални нарушения, като същите не са посочени. Отделно от това съдът е прекратил „производството“, без да конкретизира кое именно – съдебното или наказателното.

⁴ По НОХД № 997/2013 г. също е допусната непрецизност в изказа на съда – обсъжда се „съдебно-наказателно производство“ и се прекратява „съдебно-наказателно производство“.

⁵ По НЧД № 1302/2012 г. е възобновено спряно производство и съдебното производство е прекратено в закрито съдебно заседание.

- НОХД № 1199/2015 г. също е било прекратено поради неизпълнение на задълженията на разследващите органи по чл. 227, ал. 1 – ал. 3 от НПК по отношение на трима от подсъдимите и техните защитници.

4.4. Несъответствие между постановлението за привличане на обвиняем и обвинителния акт

- НОХД № 330/12 г. и НОХД № 850/2014 г. са били прекратени поради липса на съответствие между постановлението за привличане и обвинителния акт по отношение на инкриминирания период на престъпната дейност;

- По НОХД № 529/2014 г. съдът е приел, че една от подсъдимите била привлечена като обвиняема за три отделни престъпления по чл. 290 от НК (с три отделни инкриминирани дати), а с обвинителния акт ѝ било вменено само едно престъпление, без прокурорът да се е произнесъл по изключването на две от деянията с постановление за частично прекратяване на наказателното производство.

4.5. Осъществяване на разследването от некомпетентен орган – разследващ полицай вместо следовател (определение от 25.09.2013 г. по НОХД № 1240/2013 г., определение от 23.05.2013 г. по НОХД № 1039/2013 г.)

4.6. Неяснота по въпроса дали подсъдимият е получил постановлението за частично прекратяване, което имал право да обжалва (НОХД № 1193/12 г.)

4.7. Неправилно проведено задочно производство (определение от 21.02.2013 г. по НОХД № 1750)

4.8. Неосигуряване на преводач при предявяване на разследването на подсъдим, който владеел български език само говоримо и желаел да му бъде назначен преводач (НОХД № 18/12 г.)

4.9. Неуведомяване на пострадад, заявил желание да участва в досъдебното производство, относно прекратяване на наказателното производство срещу един от обвиняемите за престъпление по чл. 116 от НК (НОХД № 821/2014 г.)

4.10. Недопустимо участие на защитник на подсъдими лица в нарушение на чл. 94, ал. 3, т. 3 и т. 4 от НПК (определение от 15.06.2015 г. по НОХД № 385/2013 г.⁶, определение от 02.10.2015 г. по НОХД № 290/2015 г.)

5. ОБОБЩЕНИЕ НА НЕДОСТАТЪЦИТЕ

При проверката на съдебните актове работната група констатира и случаи на посочени процесуални нарушения, които не могат да се квалифицират като съществени или не съставляват процесуални нарушения въобще. Така, например:

- По НОХД № 530/2014 г. при обвинение по чл. 213а, ал. 3, т. 3 вр. ал. 2, т. 2, т. 4 от НК (с квалифициращо обстоятелство „извършено от две или повече лица”) като съществено процесуално нарушение е изведена липсата на посочване на чл. 20, ал. 2 от НК при цифровата формулировка на обвинението. В съдебния акт е отразен аргумент, че квалификацията „извършено от две или повече лица” не изключвала приложението на чл. 20, защото „обективно било възможно формата на съучастие да е различна”.

- По НОХД № 820/2014 г. е прието, че правото на защита на подсъдимите било нарушено, тъй като при обвинение по чл. 214 от НК в обстоятелствената част на обвинителния акт били описани действия по упражняване на принуда чрез сила и заплашване, а в диспозитива било възведено обвинение само за използвана сила, поради което те не били в състояние да разберат в какво точно са обвинени. Като второ съществено процесуално нарушение в съдебния акт е посочено, че в обстоятелствената част на обвинителния акт фигурирало обстоятелство от естество да е квалифициращо по чл. 213а, ал. 2, т. 3 от НК (отнемане на имущество от 200 лева), но в диспозитива такава квалификация не била вменена нито словесно, нито цифрово.

- По НОХД № 1607/2014 г. е констатирано несъответствие между словното и цифрово формулиране на обвинението, въпреки че словесно подсъдимият е бил посочен като извършител, а и съдията е признал, че факти в тази насока са били изложени в обстоятелствената част на акта. Инкриминираното престъпление обаче цифрово е било изписано във връзка с чл. 20, ал. 2 и ал. 3 от НК, поради което в

⁶ Необходимостта от прекратяването на делото по реда на чл. 288 от НПК в този случай очевидно се дължи на недостатъчно предварително проучване на материалите от досъдебното производство. Основанието за прекратяване е било установено от съда, след като делото е било насрочено, бил е даден ход на съдебното следствие – проведени са били разпити на вещи лица и свидетели. Едва от уличаващите подсъдимите показания на един от свидетелите се е установило, че защитникът на подсъдимите е представлявала и свидетеля в хода на досъдебното производство, за което е била надлежно упълномощена с приложено по делото пълномощно.

съдебния акт е прието, че е налице невъзможност за обвиняемия да разбере в какво точно е обвинен и да организира защитата си.

- В определението по НОХД № 821/2014 г. като основание за прекратяване на съдебното производство е прието, че пострадала, наследник на убито лице, не е била лично уведомена за постановлението за прекратяване. Съгласно съдържанието на определението обаче тя е получила препис от съответното постановление за прекратяване, но в качеството ѝ на майка и законен представител на детето си, също наследник на убитото лице, а не и на самостоятелно основание. Според съда тя е била лишена от възможност да упражни предоставените ѝ от закона на лично основание права на пострадалия, а не само като законен представител на детето. Подобно разбиране не може да бъде споделено, тъй като индицира прекомерен процесуален формализъм. Освен това основанието за прекратяване по чл. 288, т. 1 от НПК е допустимо само при наличие на отстранимо процесуално нарушение, довело до ограничаване на процесуалните права на обвиняемия и защитника му, а не и на пострадалите. Вярно е, че в съдебния акт формално са изтъкнати и процесуални нарушения, накърняващи правото на защита на подсъдимия – несъответствие между словесната формулировка и цифровото посочване на алтернатива от съответния текст и противоречие между мотиви и диспозитив. Съдът сам е приел, че липсва необходимост от посочване на алтернативи и предложения при цифровата формулировка на обвинението, въпреки което е изтъкнал непосочването на алтернатива като порок, макар и без да се ангажира с тежестта му – дали е съществен или не. Противоречието между обстоятелствената част на обвинителния акт и диспозитива пък е съзряно в това, че в мотивите било прието, че ОПГ било създадено с цел да върши престъпления по чл. 354а от НК и с користна цел, а в диспозитива цифрово бил посочен само чл. 321, ал. 3, пр. 3 от НК. В определението се обсъжда единствено начина, по който прокурорът цифрово е формулирал обвинението с посочване на предложения и алтернативи, като противоречието с обстоятелствената част на обвинителния акт е констатирано именно на тази база. От съдържанието на определението не се изяснява недвусмислено дали в диспозитива не е посочено словесно наличието на користна цел при създаването на ОПГ. В такъв случай изискването за посочване на предложение се явява ненужна свръхпретенция към съдържанието на диспозитива – щом съответният признак от престъпния състав е словесно изписан, то е без значение дали ще бъде свързан с посочване на конкретно предложение.

- Съдиите-докладчици системно наблюдават върху разминавания във времето на извършване на деянията, включително когато в обстоятелствената част на обвинителния акт се сочи по-дълъг период от време, а в диспозитива – по-кратък. В тези случаи незаконосъобразно се твърди, че е налице съществено нарушение на процесуалните правила предвид възможността за частично оправдаване, за стесняване на инкриминирания период с присъдата, с което съдът сам би отстранил нарушението. В същия смисъл приетото съществено процесуалното нарушение по НОХД № 330/2012 г. не може да се окачестви като съществено, тъй като в обвинителния акт е посочен по-кратък времеви период от залегналия в постановлението за привличане.

- В редица съдебни актове е формулирано изискване за точно фиксиране на началната и крайната дати на деянието, като се приема за неясно обвинението, формулирано „от неустановена дата през месец май 2012 г. до края на 2013 г.” или „през 2008 г. до 06.11.2008 г.” (разпореждане от 11.04.2012 г. по НОХД № 442/12 г., разпореждане от 27.03.2012 г. по НОХД № 310/2012 г., разпореждане от 21.12.2012 г. по НОХД № 1970/2012 г. и др.);

- В разпореждане от 27.01.2012 г. по НОХД № 23/2012 г. съдията-докладчик е отразил като пропуск обстоятелството, че в обвинителния акт бил посочен само градът, където е извършено деянието, от което не ставало ясно мястото на извършване му;

- С разпореждане от 30.01.2015 г. по НОХД № С-1/2015 г. съдържанието на обвинителния акт е било превратно изтъкувано. Като процесуално нарушение е посочена липсата на твърдения в обвинителния акт относно елементите на фактическия състав на престъплението по чл. 354а от НК – че подсъдимата е държала инкриминираните вещества в автомобил, нейна собственост, и в дома си. В същото време в самото разпореждане са преповторени редица факти от обстоятелствената част на обвинителния акт – че подсъдимата била зависима към наркотични вещества, че същите били открити в нейния автомобил, в който се возила, както и в апартамента ѝ, че дала обяснения, че веществата са нейни и т. н. При така ясно формулираните твърдения на прокурора съдията-докладчик не е имал основание да приеме липса на факти относно съставомерен признак.

- В разпореждане от 28.08.2015 г. по НОХД № 1000/2015 г. е посочено, че в обвинителния акт престъплението по чл. 182а, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2 от НК било описано като осъществено през „м. септември 2013 г.”, а в диспозитива била отразена

дата „м. септември 2014 г.”. Вместо да прецени дали не се касае до техническа грешка, механично пренесена от съдържанието на постановленията за привличане, съдията-докладчик е приел, че срещу подсъдимите бил внесен обвинителен акт за престъпление, за което те въобще не са били уведомявани в хода на досъдебното производство и не са били привличани в качеството им на обвиняеми.

- В някои случаи под формата на твърдения за непълноти в обвинителния акт и несъответствие между словесното и цифрово изписване на правната квалификация всъщност се дават указания по правото, като се оценяват като неясни обвинения, които не са такива.

Така, в разпореждане от 25.04.2013 г. по НОХД № 520/2013 г. са изтъкнати нарушения, част от които не са съществени, а наличието на други е обосновано с незаконосъобразни съображения. Съдията-докладчик е приел наличието на съществени пропуски в обстоятелствената и заключителната част, въпреки че сам е отчел, че самите инкриминирани престъпления са подробно конкретизирани. При залегналата в обвинителния акт формулировка на инкриминирания период за престъплението по чл. 354в, ал. 2 от НК – „от неустановена дата в началото на 2011 г. до 10.07.2012 г.” съдията-докладчик е приел, че липсвала „фактологическа мотивировка за крайната дата на съществуване на ОПГ”, като очевидно не е отчел, че тази дата съвпада с претърсването на имота на един от подсъдимите и прекратяването на дейността му, квалифицирана от прокурора като престъпление по чл. 354в, ал. 1 от НК (а престъпното сдружаване е било сформирано според обвинение с цел отглеждане на растения от рода на конопа).

По-същественото е, че с разпореждането си съдията-докладчик на практика е осъществил процесуална дейност, сходна с решаване на делото по същество: критикувал е използвани от прокурора думи и фрази (например думата „ангажирал”); обсъдил е данните относно налична „определена мотивировка у участниците за включването им в ОПГ” и ги е отчел като „благоприятен фактор за дейността на обвиняемия, но не и като описание на неговото поведение”; анализирал е данните за „планиране на бъдещи дейности” и „даване на съответни указания”, „осъществяване на цялостен контрол”, като ги е приел за недостатъчни; направил е правен анализ на обективните и субективни признаци на инкриминираното престъпление.

По такъв начин е обсъдено и обвинението по чл. 354в, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 3 и ал. 4 от НК, в която част на съдебния акт обстоятелствено са изложени мотиви във връзка с разбирането на съдията за същността на инкриминираната подбудителска и помагаческа дейност, като в крайна сметка е прието, че в конкретния случай не се касаело до такава с оглед твърденията в обвинителния акт. На практика съдът се е произнесъл предварително по съществуващото на обвинението, каквото правомощие не му е предоставено от закона.

Следва да се отбележи, че прекратяването на съдебното производство по НОХД № 520/2013 г. се е предхождало от предишно прекратяване по друго дело НОХД № 2198/2012 г. (по същите обвинения срещу същите лица), при което съдията-докладчик е използвал аналогичен подход. В разпореждането по него (от 11.01.2013 г.) фигурират и указания за отстраняване на процесуални нарушения при предявяването на разследването, които очевидно са били изпълнени, тъй като този въпрос не е третиран в разпореждането от 25.04.2013 г. по НОХД № 520/2013 г.

Еднотипно е и разпореждането за прекратяване на съдебното производство от 09.09.2013 г. по НОХД № 874/2013 г., в което също е залегнал предварителен анализ на твърденията на прокурора съобразно събрания доказателствен материал и е направен правен коментар на приложимия закон по обвинението по чл. 143, ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 142, ал. 2, т. 6, пр. последно и т. 8, пр. 2 вр. чл. 20, ал. 2 от НК. (В този съдебен акт фигурира и основателно изтъкнато нарушение – невръчване на препис от постановление за частично прекратяване на пострадалата от прекратеното престъпление).

В определение от 09.12.2015 г. за прекратяване на НОХД № 758/2015 г. под формата на процесуално нарушение – отсъствие и схематично описание на фактически обстоятелства, представляващи елементи от изпълнителното деяние – съдът също на практика се е произнесъл по редица въпроси, предмет на обсъждане на обвиненията по чл. 302 и чл. 304а от НК по същество с крайния съдебен акт.

В разпореждане от 12.02.2015 г. по НОХД № 203/2015 г. съдията-докладчик също недопустимо е засегнал редица въпроси, които са предмет на произнасяне по същество с присъда – обсъдил е конкретни факти от обвинителния акт, съставомерността на обвинението по чл. 252 от НК, доказателствата по делото; произнесъл се е относно липсата на съучастие под формата на съизвършителство съобразно доказателствата по

делото; анализирал е заключението на назначената по отношение на една от подсъдимите съдебнопсихиатрична експертиза и е дал указания за назначаването на нова.

Така и с разпореждане за прекратяване на НОХД № 1068/2014 г. съдията-докладчик всъщност е третирали проблеми на доказването, посочвайки под формата на съществен порок на съдържанието на обвинителния акт липсата на твърдения, „че подсъдимият е съзнавал обективно съществуващата ОПГ, както и че давайки съответните разяснения на двамата от останалите подсъдими, той не е подпомагал само тях, а ОПГ”. Макар че СпНС е бил сезиран единствено с обвинение по чл. 321 от НК, съдията недопустимо е констатирал, че „било неизяснено дали да се търси ангажирането на наказателна отговорност освен за ОПГ, така също и за данъчни престъпления или за документни такива”. След като е установил, че твърдения за подобно престъпно поведение се съдържат в обстоятелствената част на обвинителния акт, съдията-докладчик практически е указал на прокурора какво обвинение да повдигне. Подобен подход е в разрез със задължителните указания на ТР № 2/2002, ангажира съда с тезата на обвинението и дори може да бъде обсъждан като основание за отвод.

Други примери за разпореждания с указания по правото са: НОХД № 1724/2012 г., по НОХД № 16/2012 и по НОХД № 416/2012 г., по НОХД № 1167/2012 г., по НОХД № 1756/2012 г., по НОХД № 1192/2012 г., по НОХД № 260/214 г., НОХД № 1136/2014 г. и др.

- В разпореждане от 26.01.2012 г. по НОХД № 22/2012 г., в което поначало основателно е прието незаконосъобразно провеждане на задочно производство, са изложени и съображения, които разкриват неправилно тълкуване на разпоредбата на чл. 269, ал. 3, т. 4, б. „а” от НПК – счита се, че задочно производство по делата може да се провежда само ако подсъдимият е знаел за започналото срещу него наказателно производство, но се е укрил. Същото разбиране прозира и в разпореждане от 21.01.2012 г. по НОХД № 11/2012 г.

- При прочита на представените съдебни актове се констатирали случаи, при които делата са връщани за доразследване повече от веднъж, като разпорежданията са с неясна мотивировка. От съдържанието им не може да се направи извод (не става ясно) дали не са изпълнени първоначалните указания на съдията-докладчик, дали при

доразследването са допуснати нови нарушения или пък при последващото връщане съдията-докладчик за пръв път е констатирал налично и преди това нарушение. В този смисъл следва да се цитират разпореждане от 10.05.2012 г. по НОХД № 625/12 г., с което делото е върнато поради несъответствие между словесното и цифрово изписване на правната квалификация по чл. 321 от НК за някои от подсъдимите – че по обвинението по чл. 253, ал. 2 от НК словно не било посочено „към момента на получаването му” и др. След това е било образувано ново НОХД под № 1733/12 г., съдебното производство, по което е било отново прекратено и делото е било върнато на прокурора с разпореждане от 05.12.2012 г., тъй като за единия подсъдим било изписано „чл. 255, ал. 3 от НК”, а словесно било изписано „големи размери”. Било е образувано ново дело НОХД № 1200/2013 г., производството по което също е било прекратено поради неотстраняване на допуснатите процесуални нарушения – в материалите от досъдебното производство, томовете по които не били с поредно изписани номера, не били намерени допълнителните материали от извършените процесуално-следствени действия във връзка с отстраняване на посочените от съда процесуални нарушения. Впоследствие по обвинението е било образувано НОХД под четвърти № 500/2014 г.

Сходно положение е констатирано по НОХД № 748/12 г., върнато на прокурора с разпореждане от 05.06.2012 г., впоследствие след повторното му внасяне в съда образувано под № 1713/2012 г. и отново прекратено с разпореждане от 15.11.2012 г. Съдията е съзрял несъответствия между цифровото и словесното изписване на правната квалификация, които обективно не създават твърдяната неяснота, отразяваща се на правото на защита.

От мотивировката на съдебните актове обаче не може да се прецени дали последователното прекратяване на съдебните производства се дължи на констатирани, но неотстранени процесуални нарушения или на нови допуснати такива, или пък до нарушения, които са били налице изначално, но не са били установени своевременно от съдията-докладчик.

В някои случаи работната група констатира порочен подход на недостатъчно предварително проучване на материалите по делото от съдиите-докладчици. На такъв извод сочат описаните по-горе данни относно броя и основанията, наложили използване на правомощията на съда по чл. 288, т. 1 от НПК. Обстоятелството, че допуснати на досъдебното производство процесуални нарушения се констатирали едва в

насрочено съдебно заседание и то предимно по искане на страните е показател за ненадлежно изпълнение на задълженията на съдията-докладчик в предходния процесуален стадий. Освен това не може да бъде подминат фактът относно наличието на няколкократно последователно прекратявани съдебни производства, броят на които действително не може да бъде преценен като съществен, но не е и пренебрежимо малък. От представената справка на делата, по които съдебното производство е било прекратявано по реда на чл. 249 и чл. 288 от НПК повече от веднъж, в проверявания период са установени 11 броя двукратно и 3 броя трикратно прекратявани дела:

- НОХД № 731/2013 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 472/2015 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 1706/2015 г.;

- НОХД № 326/2013 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 1608/2013 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 453/2014 г.;

- НОХД № 6/2012 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 498/2013 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 1156/2013 г.;

- НОХД № 27/2012 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 240/2012 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 442/2012 г.;

- НОХД № 114/2012 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 1839/2014 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 1704/2015 г.;

- НОХД № 1638/2013 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 440/2015 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 1744/2015 г.;

- НОХД № 529/2014 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 1372/2014 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 290/2015 г.;

- НОХД № 748/2012 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 1713/2012 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 440/2013 г.;

- НОХД № 416/2012 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 1079/2013 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 1607/2014 г.;

- НОХД № 2168/2012 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 243/2013 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 530/2014 г.;

- НОХД № 550/2013 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 1453/2013 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 1115/2015 г.;

- НОХД № 625/2012 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 1733/2012 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 1200/2013 г. – отново прекратено, при последното му внасяне от прокурора образувано като НОХД № 500/2014 г.;

- НОХД № 17/2014 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 167/2013 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 1637/2013 г. – отново прекратено, при последното му внасяне от прокурора образувано като НОХД № 395/2014 г.;

- НОХД № 300/2012 г. – прекратено, образувано при следващото му постъпване в съда като НОХД № 482/2012 г. – отново прекратено, впоследствие образувано като НОХД № 1750/2012 г. – отново прекратено, при последното му внасяне от прокурора образувано като НОХД № 779/2013 г.

- В някои съдебни актове (разпореждане от 07.08.2012 г. по НОХД № 1169/12 г., разпореждане от 25.04.2012 г. по НОХД № 482/12 г.), наред с други нарушения, като пропуск е маркирано и отсъствието на постановление за частично прекратяване. Относно това основание съдържанието на разпорежданията е оскъдно, в тях не са изложени изрични съображения, поради което не може да се прецени дали са спазени указанията в т. 2 на ТР № 2/2002 г.

6. ИЗВОДИ

Крайните изводи по поставените в заповедта на председателя на ВКС въпроси са направени въз основа на съвкупен анализ на констатациите на работната група по описаните в настоящия доклад пет основни направления на проверката.

6.1. От гледна точка на количествения анализ на статистическите данни съществено значение имат съпоставката между решенията за всяка година с акт по същество (присъда, определение, споразумение) брой дела с прекратените досъдебни производства и сравнението между решенията НОХ дела и прекратените производства. Тези фактори позволяват да се прецени дела на решенията дела, в частност НОХ делата, спрямо прекратените производства, които не са разгледани по същество. Тяхното съотношение влияе върху действителната натовареност на съдебния орган, респ. на съдиите, и има значение при решаването на въпроса дали количествените статистически данни отразяват обективно реалното положение във връзка с действителния брой на подлежащите на разглеждане от СпНС НОХ дела.

Посочените статистически данни обуславят извод за относително висок процент на прекратените съдебни производства спрямо общото постъпление на НОХ дела и свършените с акт по същество НОХ дела. За четиригодишния период от време техният брой трайно се задържа на относително високо ниво, като се констатира и тенденция към леко завишаване, доколкото бройката им нараства през годините – 63 броя за 2012 г., 64 броя за 2013 г., 93 броя за 2014 г., 93 броя за 2014 г.

По-значителният ръст на прекратените съдебни производства за последните две години (2014 г. и 2015 г.) очевидно не се дължи само на увеличеното постъпление на НОХ дела за съответните години, защото то не е особено съществено. Единствено през 2014 г. постъплението (207 броя НОХ дела) е било по-високо в сравнение с постъплението за останалите години (185 броя НОХ дела за 2012 г., 171 броя НОХ дела за 2013 г., 173 броя НОХ дела за 2015 г.). За 2015 г. броят постъпили НОХ дела даже е по-нисък, съпоставим с постъплението през 2012 г. и 2013 г., независимо от което високият ръст на прекратените съдебни производства е запазен. Относително постоянно бележи и тенденцията броят на прекратените съдебни производства да варира приблизително около броя на решенията с актове по същество НОХ дела, като през последните две години дори надхвърля броя им.

Горното важи в частност и за прекратените по чл. 249, ал. 1 вр. чл. 248, ал. 2, т. 3 от НПК и чл. 288, ал. 1, т. 1 от НПК НОХ дела. Именно те формират основния дял на прекратените съдебни производства, макар броят им реално да е по-нисък от броя на прекратените съдебни производства, в които се включват и прекратените дела по друг процесуален ред и на други основания (например прекратените и изпратени по подсъдност, неодобрили споразумения и др.).

Горните изводи са неотносими към постановените за периода 2012 г. – 2015 г. по реда на чл. 250, ал. 1, т. 2 от НПК разпореждания за прекратяване на НОХ дела с оглед изключително малкия им брой.

*Изложеното обуславя заключение за **устойчиво поддържано в периода 2012 г. – 2015 г. относително високо ниво на върнатите в предходна процесуална фаза от съдията-докладчик по реда на чл. 249, ал. 1 вр. чл. 248, ал. 2, т. 3 от НПК и от съда по реда на чл. 288, ал. 1, т. 1 от НПК НОХ дела, които съставляват съществена част от всички свършени НОХ дела и са относително съизмерими с броя на решенията с актове по същество НОХ дела.***

6.2. В контекста на проблематиката във връзка с реалното постъпление на делата в СпНС и действителната натовареност следва да се акцентира, че поначало всяко прекратяване на съдебното производство неминуемо води до последващо образуване на същото дело под нов номер. Констатираните (в т. 5) случаи на последователни двукратни и трикратни прекратявания на съдебното производство при поредното им внасяне за разглеждане в съда предопределят наличието на три, съответно четири, самостоятелни съдебни производства с различни номера по едни и същи обвинения срещу едни и същи лица. Това обстоятелство не се отразява при отчитането на общото постъпление на делата, в частност на НОХ делата, въпреки че с оглед броя на прекратените съдебни производства и относително високото им процентно съотношение спрямо свършените НОХ дела (49.22 % за 2012 г., 39.02% за 2013 г., 48.69% за 2014 г., 42.48% за 2015 г.) може да доведе до отклонения от формално регистрираната натовареност на съдебния орган, респ. на съдиите, в насока занижаването ѝ. Поради това може да се заключи, че ***количествените статистически данни не отразяват напълно обективно реалното положение във връзка с действителния брой на подлежащите на разглеждане от СпНС НОХ дела.***

6.3. В принципен план прекратяването на НОХ дела и връщането им в предходна процесуална фаза е обективна причина за забавяне на процеса. Броят на прекратените НОХ дела обаче не може да се използва директно като показател за ефективността на работата на съдиите в СпНС. Обстоятелствата във връзка с броя на прекратените в обсъжданите хипотези НОХ дела е в пряка зависимост от качеството на обвинителния акт и законосъобразното провеждане на разследването. Съдебният контрол по чл. 248, ал. 2, т. 3 от НПК гарантира основните стандарти за справедлив процес. Когато на досъдебното производство са допуснати отстраними съществени нарушения на процесуалните правила, които накърняват правото на защита, съдията-докладчик е длъжен за върне делото на прокурора за тяхното отстраняване. С оглед това законосъобразното осъществяване на правомощията по чл. 249, ал. 1 и чл. 288, ал. 1, т. 3 от НПК няма как да се обсъжда като признак за неефективност на съдийската работа. Напротив, броят на върнатите от съда дела е един от основните показатели за качеството и ефективността на прокурорската работа.

Професионалните пропуски на съдиите-докладчици и неправилното осъществяване на правомощията по контрола върху процесуалната законосъобразност на провеждането на досъдебното производство обаче могат да се отчитат като отрицателни фактори за ефективността на работата им. Налице е обективен принос за високия брой на прекратени съдебни производства и за забавянето на наказателното производство, когато прекратяването се дължи не на действителни съществени по тежестта си нарушения на досъдебното производство, а на разширително или превратно тълкуване на указанията на ТР № 2/2002 г., когато изискванията на съдиите към съдържанието на обвинителния акт надхвърлят законовите критерии или пък при неизчерпателно посочване на всички процесуални нарушения при изготвяне на разпореждането за прекратяване, което впоследствие води отново до прекратяване на съдебното производство, но на нови основания. Поради това наличието на евентуални системни грешки по приложението на закона във връзка със съдебните правомощия по чл. 249, ал. 1, чл. 288, ал. 1, т. 3, чл. 250, ал. 1, т. 2 от НПК и произтичащата от това преценка за ефективност за работата на съдиите следва да се изведе при комплексен анализ преди всичко на базата на конкретните постановени актове и при отчитане на фактическата и правна сложност на делата (голям обем на материалите от досъдебното производство, значителен брой подсъдими лица, комплицирана престъпна дейност).

6.3.1. Въз основа на анализа на проучените съдебни актове на СпНС (т. 2 – т. 4) работната група приема, че в преобладаващата си част практиката на съдиите е съобразена с указанията на ВКС, дадени с ТР № 2/2002 г. и ТР № 5/2014 г. на ОСНК. Съдържанието на съдебните актове преимуществено сочи на познаване на правната проблематика на съществените процесуални нарушения и умения за ясно разграничаване на съществените от несъществените такива. Проверените разпореждания и съдебни определения като цяло отговарят по форма и съдържание на изискванията за изготвяне на съдебните актове, поради което в тази насока не са налице основания за критика към дейността на съдиите. Болшинството от постановените актове са подробно мотивирани, като направените в тях изводи са обстойно и ясно аргументирани. В по-голямата си част залегналата в тях обосновка показва задълбочена и правилна преценка на основанията за прекратяване на съдебното производство. При проучването на разпорежданията и определенията работната група установи единични случаи на неясни и немотивирани актове, броят на които не може да бъде преценен като съществен на фона на цялостния обхват на проверените актове и не дава основание за отрицателни констатации относно спазването на процесуалния стандарт за изготвяне на съдебните актове.

Положително следва да бъде оценен масово възприетият от съдиите при изготвяне на съдебните актове подход да посочват изчерпателно констатираните процесуални нарушения. В съдържанието на разпорежданията и определенията освен основните подлежащи на отстраняване от органите на досъдебното производство съществени процесуални нарушения, които съставляват непосредствена причина за прекратяване на делата, са застъпени и други процесуални нарушения, които сами по себе си не могат да бъдат счетени за съществени и на собствено основание не биха обусловили извод за връщане на делото.

Установява се също така във висока степен безпротиворечиво решаване на сходни въпроси от различни състави на съда, което позволява да се изведе обобщение за утвърдена постоянна практика по приложението на правомощията по чл. 249, ал. 1 вр. чл. 248, ал. 2, т. 3 от НПК и чл. 288, ал. 1, т. 1 от НПК, съобразена с указанията на ТР № 2/2002 г.

6.3.2. Работната група констатира обаче и наличие на неприемливи по съдържание актове (т. 5), които обективират недостатъчно познаване на правомощията

на съдията-докладчик и на принципните постановки на ТР № 2/2002 г., ненужен процесуален формализъм и непълноценни професионални умения при разграничаване на съществените и несъществените нарушения.

Налице са случаи, при които съдиите-докладчици недопустимо обсъждат и дават указания по приложението на материалния закон, незаконосъобразно засягат въпроси за доказателствената обезпеченост на залегналите в обвинителния акт фактически твърдения на прокурора, предявяват към съдържанието на обвинителния акт прекомерни свръхдетайлни изисквания, каквито процесуалният закон не поставя.

В редица случаи се практикува порочен подход на повърхностно предварително проучване на материалите по делото, което обуславя непълноценно осъществяване на правомощията на съдията-докладчик. Такъв извод се обуславя от описаните в т. 5 данни относно броя на прекратените в съдебно заседание дела и основанията, наложили използване на процедурата по чл. 288, ал. 1, т. 1 от НПК. Когато основанието за прекратяване обективно не е разкрито в хода на съдебното следствие, каквито са почти всички от разгледаните в т. 5 случаи, несвоевременното откриване на допуснати на досъдебното производство процесуални нарушения едва в съдебно заседание и то предимно по искане на страните се явява показател за ненадлежно изпълнение на задълженията на съдията-докладчик в предходния процесуален стадий. Освен това не може да бъде подминат фактът относно наличието на последователно няколкократно прекратяване на съдебни производства, броят на които не може да бъде преценен като прекомерно висок, но пък не е и пренебрежимо малък.

Посочените слабости при определени предпоставки са от естество да повлияят върху качеството на правораздаването и могат да рефлектират върху сročността на наказателното производство, като в перспектива удължават общата продължителност на процеса.

6.3.3. При балансирана преценка на положителните и отрицателните констатации по т. 6.3.1. и т. 6.3.2. работната група счита, че не може да направи обоснован извод за наличие на сериозни системни проблеми на съдиите при упражняване на правомощията им в стадия подготвителни действия за разглеждане на делото в съдебно заседание. В случая се касае до редица отделни случаи на неправилна практика. С оглед броя им те не могат да се отчетат като инцидентни и изолирани, но нямат и измерението на системен проблем поради липсата на масовост.

Изводите в тази насока са обусловени от обстоятелствата, че в преобладаващата част практиката на съдиите е законосъобразна в процесуален план, което се подкрепя и от резултатите от инстанционния контрол. (За целия период 2012 г. – 2015 г. от всички постановени актове за прекратяване на съдебното производство са били обжалвани само 110 броя, от които са били потвърдени 93 броя или 84.54%, а отменените са само 17 броя или 15.45%). Констатираните грешки по брой и естество не компрометират осезаемо професионалната компетентност на съдиите в СпНС. По-голямата част от посочените в т. 5 процесуални пропуски се допускат от отделни съдии и се дължат на ненужна прекомерна пунктуалност и формализъм, а не на груби нарушения на закона. Не са констатирани драстични по продължителност забавяния на наказателните производства, дори и в случаите на многократно прекратяване на делата. Следва да се вземе предвид и обстоятелството, че в немалка част от актовете, включително и в тези, при които се констатира неправилно приложение на процесуалния закон, са изложени поредица от счетени за съществени процесуални пропуски. Когато дори само едно от тях действително съставлява отстранимо съществено нарушение, то в крайна сметка съдебното производство се явява правилно прекратено, независимо че по отношение на друга част от основанията преценката на съдията-докладчик или съда не може да бъде споделена.

От съществено значение са фактите за завишената фактическа и правна сложност на разглежданите казуси с оглед множеството подсъдими и деяния, включени в обвинението, и изключително кратките срокове по чл. 411д, ал. 2 от НПК. Последните са напълно несъобразени с обема, тежестта на делата и спецификата на престъпната дейност, като обективно затрудняват възможността за щателно проучване на материалите по делото и задълбочена подготовка на съдебното заседание (а в случаите на досъдебни производства с голям обем и множество подсъдими дори предпоставят невъзможност за това).

С оглед изложеното работната група прие, че **в преобладаващата си част практиката на съдиите по осъществяване на правомощията им по прекратяване на съдебни производства по реда на чл. 249 и чл. 288 от НПК е законосъобразна и съобразена с указанията на ТР № 2/2002 г. Констатирани са случаи, при които се допускат пропуски и не се прилагат стриктно и последователно постановките на ТР № 2/2002 г. При прекратяването на наказателни производства по реда на чл.**

250, ал. 1, т. 2 от НПК не са установени грешки при приложението на закона и несъобразяване със съдебната практика.

III. СВЪРШЕНИ ДЕЛА И
ПОСТАНОВЕНИ
ПРИСЪДИ ПО НОХ ДЕЛА,
В Т. Ч. ПО ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И СЕДМА ОТ НПК
В ПЕРИОДА 2012 – 2015 ГОДИНА.
КАЧЕСТВО НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ.

1. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ

В рамките на възложената ѝ проверка и анализ на дейността на СпНС по постановените присъди, вкл. по Глава двадесет и седма от НПК, работната група се запозна с всички предоставени ѝ присъди, постановени през посочения период, като проучи на място в Съда и част от нох делата, по които те са постановени. Запозна се и с част от съдебни актове на контролните инстанции - АСпНС и от ВКС, по конкретни наказателни производства. Това прави възможно в някаква степен проследяване на резултатите от институционния контрол и въвежда конкретика, извън общите и трудно сравними статистически данни с тези на другите съдилища от същото ниво - поради ограничената предметна компетентност на СпНС, липсата на разглеждани в съда част от наказателните производства, значително преобладаващият брой на нч дела и пр.

Констатациите по фактите за постановените съдебни актове, по години, могат да бъдат обобщени така:

1.1. 2012 година

В първата година от дейността на Съда, в него са работили реално 10 съдии, от които един председател и един зам.-председател. Една от осемте редови съдии е била в отпуск по майчинство и за отглеждане на дете на практика през цялата година. През м. юни и м. септември в съда са командировани двама съдии.

През 2012 година в СпНС са разгледани общо 2294 наказателни дела. От тях 185 са от общ характер и 2109 – нч дела. Следва да се отбележи, че към този момент в общия брой на разгледани нч дела, все още не се включват исканията по ЗСРС, които се разглеждат само от председателя и зам.-председателя на съда и отчитането им с оглед средната натовареност би довело до неточни изводи в тази насока. Това обстоятелство следва да бъде съобразявано след 2015 година, когато тези производства вече са нч дела.

Проведени са общо 1020 открити съдебни заседания, от които 512 по нх дела и кумулации и 508 – по нч дела (подробни данни за насрочените открити съдебни заседания са отразени в Таблица, **Приложение 3**).

От разгледаните нх дела по **63 бр.** съдебното производство е прекратено, а по **едно дело** е прекратено наказателното производство.

Решенията с акт по същество се разпределят както следва:

НОХД 64 броя, от които решени:

- с присъда 22 бр.;
- със споразумение 42 бр. (със споразумение в досъдебна фаза 26 бр. и със споразумение в съдебна фаза 16 бр.);

ЧНД 2100 броя, от които решени:

- разпити на свидетели или обвиняеми пред съдия – 244 бр.;
- мерки по чл. 64 от НПК – 70 бр.;
- мерки по чл. 65 от НПК – 171 бр.;
- кумулации – 23 бр.;
- други дела в закрито съдебно заседание от досъдебното производство – **1592 бр.** (производства по чл. 61, ал. 3 от НПК, чл. 61, ал. 5 от НПК, чл. 68, ал. 4 от НПК, чл. 72 от НПК, чл. 111, ал. 2 от НПК, чл. 141а от НПК, чл. 161 от НПК, чл. 164 от НПК, чл. 165 от НПК, чл. 243 от НПК, чл. 244, ал. 5 НПК, чл. 368 НПК (след 2013 г.) и др.

Както вече бе посочено, разпределението на нч дела по брой и видове е отразено в Таблица (Приложение 1).

През годината в съда са образувани общо 185 нох дела, от които с присъда са приключили общо 22 дела – 14 разгледани по общия ред и 8 по реда на Глава двадесет и седма от НПК (3 в хипотезата на чл. 371, т. 1 от НПК и 5 - в хипотезата на чл. 371, т. 2 от НПК).

От образуваните през тази година нох дела, 28 са решени с присъда през следващите години:

През 2013 година – 18 дела по общия ред и 5 дела по Глава двадесет и седма от НПК,

През 2014 година – 3 дела по общия ред и 1 дело по Глава 27 от НПК и

През 2015 година – 1 дело по общия ред.

Може да се изведе, че:

- отнесено към свършените нох дела, всеки съдия е приключил през годината **средно по 2.2 нох дела;**

- решенията със споразумение дела значително надвишават като брой тези с постановени присъди. Постигнатите споразумения в хода на досъдебното производство, внесени за разглеждане в съда, са значително повече от постигнатите в съдебно заседание;

- съкратено съдебно следствие по реда на Глава двадесет и седма от НПК е проведено по немалък брой дела – по 8 от общо 22 нох дела с постановени по тях присъди;

- през 2012 година в СпНС 17.19% от свършените НОХД са приключили с присъда, 32.81% - със споразумение (20.31% със споразумение в досъдебна фаза и 12.5% в съдебна фаза), по 49.22% е прекратено съдебното производство и по 0.78% е прекратено наказателното производство.

Обобщено, това изглежда така:

Съотношение по изход на делото на свършените НОХД през 2012 г.					
Общо свършени:	Присъда	Сп. в досъдебна фаза	Сп. в съдебна фаза	Прекратено съд. п-во	Прекратено нак. п-во или неodobreno c-e
128	22	26	16	63	1
Процент от общия брой:	17.19%	20.31%	12.5%	49.22%	0.78%

От постановените през 2012 година 22 присъди, 12 са проверени по касационен ред, като 9 са оставени в сила, 2 са отменени и делата са върнати за ново разглеждане на СпНС и една е изменена. Иначе казано, 54.54% от съдебните актове са оспорени пред ВКС, като 75% от проверените присъди са оставени в сила, 16.66% са отменени и 8.33% са изменени.

Анализът на постановените през годината общо 22 присъди разкрива следните системни пропуски и грешки:

- ненужно описателни диспозитиви на присъдите (нох дела №№№ 552/2012 година, 190/2012 година, 1102/2012 година, 633/2012 година, 1740/2012 година, 1195/2012 година, 1969/2012 година, 1196/2012 година, 204/2012 година, 67/2012 година и др.)

Така например, по първото от тях, в диспозитива на присъдата подробно са описани предходните пет осъждания на подсъдимия, които според съда обуславят правната квалификация „опасен рецидив”. В мотивите обаче тези осъждания не са разчетени на плоскостта на чл. 29 от НК, а само отново са описани, без да е обсъдена възможността за отношение на съвкупност между три от тях и за настъпила реабилитация, без да е обоснован срокът по чл. 30 от НК и без той да е съпоставен с данните за изтърпяване на наказанията по предходните осъждания, т. е. в мотивите напълно липсва обосновка относно тази правна квалификация, а изброяването на предходните осъждания в диспозитива на присъдата е напълно ненужно.

В диспозитива на присъдата по нохд № 190/2012 година (осъждане за обсебване на чужди движими вещи) са изброени в детайли 50 (петдесет) движими вещи, предмет на

престъплението, след което всички тези вещи са описани още четири пъти в мотивите на присъдата – в уводната част като съдържание на обвинението, в частта по фактите, после като съдържание на оценителната експертиза и накрая - в частта по правните изводи, т. е. в присъдата като цяло 50-те движими вещи са описани подробно пет пъти. Това не само не е необходимо и не допринася по никакъв начин за яснотата и убедителността на съдебния акт, но и отнема от неговата аналитичност и аргументираност, поставяйки акцент върху техническата, а не върху правната дейност на съда.

Идентично е положението и по нощ № 19/2012 година, в чийто диспозитив на присъдата детайлно е описано съдържанието на 99 (деветдесет и девет) броя пликчета, съдържащи прахообразно вещество (хероин), като предмет на престъплението по чл. 354а, ал. 2 от НК по отношение на един извършител. Същата информация е възпроизведена и в мотивите на присъдата.

- освен многократната повтаряемост на едни и същи обстоятелства – технически характеристики, която утежнява ненужно съдебния акт, като същевременно го лишава от информативност, мотивите на част от присъдите не съдържат доказателствения анализ, който законът възлага на съда и който е в основата на изграждане на вътрешното убеждение по фактите и на правилното прилагане на правото. Възпроизвеждането на съдържанието на отделните доказателствени източници не представлява такъв анализ, а именно това е съдържанието на немалка част от мотивите на присъдите.

- показателно за недобра практика е развитието на производството по нощ № 2119/2012 година, с внесено обвинение срещу двама подсъдими за държане на 1.76 гр. канабис и за склоняване към употреба на наркотично вещество (две цигари с канабис) на двама руски граждани. Делото е отлагано седем пъти до 20.11.2013 година, когато е постигнато и одобрено споразумение за решаването му с единия от подсъдимите (6 месеца лишаване от свобода, условно, с тригодишен изпитателен срок). След отвода на съдията, одобрил споразумението, производството е продължено от друг съдия, като е отложено още четири пъти за разпит на този подсъдим вече в качеството на свидетел, за изслушване на експертите и за изпълнение на международна съдебна поръчка по молба до Руската федерация за разпит на двамата руски граждани, за издирване на данни за тяхното местонахождение и пр., което така и не се е случило до 28.04.2015

година, когато след изменение на обвинението от прокурора и назначаване на нов служебен защитник на останалия по делото подсъдим поради смърт на участвалия до момента защитник, делото е приключило с освобождаване на подсъдимия от наказателна отговорност при условията на чл. 78а от НК и налагане на административно наказание глоба в размер на 1000 лева за едното престъпление и с оправдаване по другото обвинение.

Съдържанието на отменителните решения на ВКС по делата на СпНС сочи на следното:

В отменителното решение на ВКС (к.д. № 1264/2013 година) е отразено, че СпНС е бил ненадлежно сезиран с обвинителен акт, изготвен от прокурор, който не е компетентен да стори това, че извършеният от съда доказателствен анализ е фрагментарен, част от доказателствените източници само са маркирани, без да са обсъдени и надлежно оценени, в нарушение на чл. 13, чл. 14, чл. 107, ал. 5 от НПК, че изводите по правото са неправилни (нохд № 329/2012 година).

С решението по к.д. № 430/2012 година, ВКС е изменил присъдата по нохд № 29/2012 година, като е установил неаргументирано отхвърляне на доводите на защитата относно приложението на чл. 66 от НК с декларативни и неясни мотиви, при игнориране на данни за личността на дееца, свързани с постигане на целите на наказанието по чл. 36 от НК.

1.2. 2013 година

През годината в Съда са формирани общо 13 съдебни състава (на 10 постоянни и трима командировани съдии, вкл. командированата от началото на годината съдия).

Разгледани са общо 1720 наказателни дела: НОХД – 228 бр. (171 образувани през 2013 година) и ЧНД – 1492 бр., в проведени общо 1312 открити съдебни заседания (772 по нох дела и 540 по нч дела).

От разгледаните НОХД, по **64 бр.** е прекратено съдебното производство, по **2 бр.** е прекратено наказателното производство, а по **12 бр.** е отказано одобряване на споразумение.

Решените дела с акт по същество се разпределят както следва:

НОХД 86 броя, от които:

- с присъда - 35 дела и
- със споразумение 51 дела (със споразумение в досъдебна фаза - 34 дела и със споразумение в съдебна фаза - 17 дела);

ЧНД 1454 броя, от които решени:

- разпити на свидетели или обвиняеми пред съдия – 203 бр.;
- мерки по чл. 64 от НПК – 45 бр.;
- мерки по чл. 65 от НПК – 246 бр.;
- кумулации – 30 бр.;
- други дела в закрито съдебно заседание от досъдебното производство – 930 бр.

От данните и изготвените доклади следва извод, че през 2013 година 21.34% от свършените НОХД са приключили с присъда, 31.09% със споразумение (20.73% със споразумение в досъдебна фаза и 10.36% в съдебна фаза), по 39.02% е прекратено съдебното производство и по 8.54% е прекратено наказателното производство или не е одобрено споразумение между прокурора и обвиняемо лице.

Изложената информация може да бъде систематизирана в следващата таблица:

Съотношение по изход на делото на свършените НОХД през 2013 г.					
Общо свършени:	Присъда	Сп. в досъдебна фаза	Сп. в съдебна фаза	Прекратено съд. п-во	Прекратено нак. п-во или неодобрено с-е
164	35	34	17	64	14
Процент от общия брой:	21.34%	20.73%	10.36%	39.02%	8.54%

От постановените общо през годината 35 присъди, 26 са в производства по общия ред, 6 – в производства по реда на чл. 371, т. 1 от НПК и 3 – в производства по реда на чл. 371, т. 2 от НПК.

От общия брой на присъдите, 23 са по дела, образувани през 2012 година, а останалите 12 – по дела, образувани през 2013 година.

Може да се направи извод, че всеки съдия е приключил с присъда **средно 2.7 нох дела**.

Констатациите относно допуснати пропуски и грешки са идентични с тези от предходната година. Ненужно описателни диспозитиви на присъдите в посочения по-горе смисъл бяха констатирани по нох дела №№№ 999/2013 година (диспозитив от 29 страници), 1113/2013 година (диспозитив от 14 страници), 517/2013 година, 339/2013 година (диспозитив от 16 страници), 1164/2013 година, 986/2013 година и др. Диспозитивите на някои присъди съдържат, например, законовите дефиниции на „продължавано престъпление” по чл. 26 от НК (нох дела № 1113/13 година, 517/13 година) или буквален препис на съдържанието на дефиниции и текстове от други закони. За сметка на това, доказателственият анализ е твърде оскъден, на около страница, а правните изводи на практика се изчерпват с ново възпроизвеждане на диспозитива на присъдата (нохд № 1113/2013 година).

Като особено неприемлива практика следва да се отбележи съдържанието на диспозитива и мотивите на присъдата по нохд № 438/2013 година. Диспозитивът на присъдата е с обем от 65 страници и съдържа подробно описание, вкл. серийните номера, на 3261 броя банкноти, с различен номинал, предмет на престъпление по чл. 243, ал. 1 от НК, извършено от единия подсъдим по делото. Същата информация и в същия обем е повторена в диспозитива на присъдата по отношение на другия подсъдим като предмет на престъплението по чл. 244, ал. 1 от НК и още веднъж – в частта по чл. 53 от НК (просто първият подсъдим е изработил неистинските банкноти и ги е предал на втория подсъдим да ги прокара в обращение). Същата информация е възпроизведена двукратно и в мотивите на присъдата – веднъж по фактите и веднъж по правото. Всъщност, може да се каже, че правни съображения почти липсват, тъй като мотивите съдържат напълно ненужното повтаряне на серийни номера и възпроизвеждане съдържанието на техническите експертизи. Така, напълно ненужно, на пет места са копирани серийни номера на банкноти в значителен обем. Работната група не можа да

провери времето за обявяване на присъдата, тъй като то не е отразено в протокола от съдебното заседание.

От постановените 35 присъди, през касационна проверка са преминали 16 присъди. От тях 13 са оставени в сила, 3 са отменени и делата са върнати за ново разглеждане на СпНС (2 дела) и на АСпНС (1 дело). Или 81.25% от проверените присъди са оставени в сила, 18.75% са отменени. Следва да се има предвид, че през касационна проверка са преминали по-малко от половината постановени присъди.

От касационните решения по дела №№№ 13/2014 година, 2381/2013 година и 2394/2013 година на ВКС, с които са отменени посочените по-горе три броя съдебни актове по нох дела №№№ 414/2012 година, 216/2012 година и 203/2012 година на СпНС, произтичат следните констатации: по първото и третото от посочените дела, СпНС е бил ненадлежно сезиран с обвинителен акт от прокурор, несъответен на съда, което е предпоставило връщане на делата за ново разглеждане от стадия на подготвителните действия за разглеждане на делото в съдебно заседание. По второто дело упреците на касационната инстанция са насочени към дейността на АСпНС, където делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на съда.

От образуваните през 2013 година нох дела, 12 са приключили с присъда през същата година (8 по общия ред, 2 по реда на чл. 371, т. 1 от НПК и 2 – по реда на чл. 371, т. 2 от НПК), 19 дела са приключили през 2014 година и 4 – през 2015 година.

1.3. 2014 година

През 2014 година щатната численост на съда е увеличена на 18 съдии. Реално заети са били 16 щатни бройки.

Разгледани са общо 2017 дела, от които 271 нох дела и 1746 нч дела. Насрочени са в общо 1190 открити съдебни заседания (804 по нох дела и 386 по нч дела).

От разгледаните НОХД, по **93 бр.** съдебното производство е прекратено, по **7 бр.** е прекратено наказателното производство или е отказано одобряване на споразумение между прокурора и обвиняеми лица.

Решенията с акт по същество се разпределят както следва:

НОХД 91 броя, от които решени:

- с присъда 33 бр.;
- със споразумение 58 бр. (със споразумение в досъдебна фаза 43 бр. и със споразумение в съдебна фаза 15 бр.);

ЧНД 1724 броя, от които:

- разпити на свидетели или обвиняеми пред съдия – 210 бр.;
- мерки по чл. 64 от НПК – 42 бр.;
- мерки по чл. 65 от НПК – 106 бр.;
- кумулации – 26 бр.;
- други дела в закрито съдебно заседание от досъдебното производство – 1340 бр.

От данните е видно, че през 2014 година 17.28% от свършените НОХД са приключили с присъда, 31.36% - със споразумение (22.51% със споразумение в досъдебна фаза и 7.85% в досъдебна фаза), по 48.69% съдебното производство е прекратено и по 3.66% е прекратено наказателното производство или не е одобрено споразумение.

Изложената информация може да бъде систематизирана така:

Съотношение по изход на делото на свършените НОХД през 2014 г.					
Общо свършени:	Присъда	Сп. в досъдебна фаза	Сп. в съдебна фаза	Прекратено съд. п-во	Прекратено нак. п-во или неодобрено сп.
191	33	43	15	93	7
Процент от общия брой:	17.28%	22.51%	7.85%	48.69%	3.66%

От приключилите с постановяване на присъда нощ дела, 4 са били образувани през 2012 година (3 са разгледани по общия ред и 1 по реда на чл. 371, т. 1 от НПК), 19 са образувани през 2013 година (18 от тях разгледани по общия ред и едно по реда на чл. 371, т. 2 от НПК) и 10 са били образувани през 2014 година (по пет съдебното разглеждане е проведено по общия ред и по четири – по реда на чл. 371, т. 2 от НПК).

Може да се изведе, че:

Всеки съдия е постановил присъда по 2.06 нощ дела.

Анализът на съдържанието на постановените присъди дава основание за идентични с тези от предходните години изводи: ненужно описателни диспозитиви, многократни повторения в мотивите (нощ дела №№№ 1648/2014 година, 767/2014 година, 526/2014 година и др.), оскъден доказателствен анализ, с буквално възпроизвеждане или просто изброяване на доказателствените източници (нощд № 179/2014 година).

От постановените общо в съда 33 присъди, 18 са били проверени по касационен ред, като 12 от тях са оставени в сила, 5 са отменени и една е изменена, или от обжалваните присъди 66.6% са оставени в сила, 27.77 отменени и 5.55% са изменени. С решението си по к.д. № 1486/2015 година, I-во НО, касационната инстанция е констатирала допуснати от СпНС (нощд № 1470/2013 година) процесуални нарушения в доказателствената дейност на съда (по приложението на чл. 281, ал. 2 от НПК, неизясняване на обстоятелства от значение за оценката на достоверността на доказателствените източници и пр.), като е върнала делото за ново разглеждане от друг състав на АСпНС, доколкото въззивната инстанция не е установила надлежно и не е отстранила тези недостатъци в дейността на първоинстанционния съд.

1.4. 2015 година

През 2015 година съдът е продължил дейността си със същата щатна численост от 18 съдии. Реално през първата половина от годината не са работили двама съдии, поради командироването им в СЕС – гр. Люксембург и в СГС. От тази година съдът има и втори зам.-председател с оглед увеличените постъпления от нч дела, предимно по ЗСРС.

През годината в съда са образувани 2895 наказателни дела и са разгледани общо 3009 дела, от които 265 са от общ характер и 2744 – наказателни частни дела.

Новообразуваните нощ дела са 173 (по-малко от предходната година). Рязко е увеличен броят на нощ дела, обяснимо с образуването от тази година на нощ дела и по исканията по ЗСРС.

От разгледаните нощ дела, по **65 бр.** е прекратено съдебното производство, по **9 бр.** е прекратено наказателното производство или не е одобрено споразумение между прокурора и обвиняеми лица.

Решенията с акт по същество производства се разпределят както следва:

НОХД – общо 79 броя, от които решени:

- с присъда - 32 бр.;
- със споразумение 47 бр. (със споразумение в досъдебна фаза 17 бр. и със споразумение в съдебна фаза 30 бр.);

ЧНД 2729 броя, от които решени:

- разпити на свидетели или обвиняеми пред съдия – 163 бр.;
- мерки по чл. 64 от НПК – 33 бр.;
- мерки по чл. 65 от НПК – 118 бр.;
- кумулации – 27 бр.;
- дела по ЗСРС – 1143 бр.;
- други дела в закрито съдебно заседание от досъдебното производство – 1245 бр.;

Или през 2015 година 20.91% от свършените НОХД са приключили с присъда, 30.71% - със споразумение (11.11% със споразумение в досъдебна фаза и 19.60% в съдебна фаза), по 42.48% е прекратено съдебното производство и по 5.88% е прекратено наказателното производство или не е одобрено споразумение.

Съотношение по изход на делото на свършените НОХД през 2015 г.					
Общо свършени:	Присъда	С-е в досъдебна фаза	С-е в съдебна фаза	Прекратено съд. п-во	Прекратено нак. п-во или неodobreno c-e
153	32	17	30	65	9
Процент от общия брой:	20.91%	11.11%	19.60%	42.48%	5.88%

От приключилите с постановяване на присъда общо 32 нох нох дела, едно е било образувано през 2012 година, 4 – през 2013 година, 19 – през 2014 година и 8 – през 2015 година. От тях 27 са разгледани по общия ред, 4 – по реда на чл. 371, т. 1 от НПК и едно – по реда на чл. 371, т. 2 от НПК.

Всеки съдия е постановил присъда по **1.77 нох дела**.

Установената вече в съда неприемлива практика относно съдържанието на съдебните актове се констатира отново. Така например, в диспозитива на присъдата по нохд № 139/2015 година подробно и ненужно са описани в детайли значителен брой боеприпаси (патрони), предмет на престъплението по чл. 339 от НК, като същите данни са повторени отново по отношение на втория подсъдим – съучастник в престъплението и още три пъти са възпроизведени в мотивите на присъдата.

В диспозитива на присъдата по нохд № 986/2013 година са описани подробно и по отношение на всеки от съучастниците отделните 41 (четиридесет и едно) деяния от задружната престъпна дейност, дефинирана като продължавани престъпления по чл. 211 във вр. чл. 26 от НК, за които четиримата подсъдими са признати за виновни и осъдени. По идентичен начин отделните деяния неколkokратно са възпроизведени в мотивите на присъдата.

По нохд № 433/2015 година се констатира особен вид неправилност на действията на съда, извършени след постановяване на присъдата, поради което същите следва да бъдат отразени. Подсъдимите са осъдени за кражба на вещи от търговско дружество, извършена в качеството им на охранители. Предявен е и граждански иск от

дружеството, с нефиксиран точен размер, приет за разглеждане в наказателния процес. Доколкото по делото е извършен инстанционен контрол, вкл. и от ВКС, проверката не обхваща съществото на съдебния акт. След постановяване на присъдата, на осн. чл. 309, ал. 5 във вр. чл. 72 от НПК и във вр. чл. 450 от ГПК, съдът е постановил обезпечителна мярка – запор върху лек автомобил във връзка с постановена конфискация, като е задължил органите на ОДП на МВР да съхраняват автомобила до влизане на присъдата в сила. В мотивната част на това определение съдът е изложил пространни съображения в седем параграфа относно законосъобразността на тази мярка и като е извършил „корективно тълкуване” на нормата на чл. 72 от НПК, сравнявайки с произнасянето на съда по мярката за неотклонение, изразявайки несъгласие с ТР № 3/2012 година на ОСНК на ВКС и споделяйки наложителността на последвалата законодателна промяна, е стигнал до извода за служебна намеса от страна на съда, дори и без съответна инициатива на прокурора или заинтересованото лице. Впоследствие, въз основа на определението, е издал обезпечителна заповед и е определил пазач на вещта, изземвайки функции на съдия-изпълнител. По-късно, когато делото вече е висящо пред АСпНС (внохд № 253/2015 година), съдията е издал разпореждане, в което е коментирал събраните от него данни за състоянието на автомобила и поведението на подсъдимия В., като се е разпоредил да се сезира съответната районна прокуратура за преценка дали описаните в разпореждането фактически обстоятелства представляват престъпление.

Крайно неприемливо приложение на материалния закон е допуснато при решаването на нохд № 1762/2014 година, с елементарно обвинение за кражба на стоки от магазин, извършена от лице от състава на ДАНС. За да постанови оправдателна присъда, при протекло съкратено съдебно следствие в хипотезата по чл. 371, т. 2 от НПК, съдът е намерил за нужно „да погледне казуса от облигационна гледна точка”, разсъждавайки върху правилата в ЗЗД за продажбата на стоки в залата на супермаркет като магазин на самообслужване, формиране на „мнение за своене” на изложената стока, момент на сключване на договора съгласно ЗЗД и пр. Съдът е отрекъл да има противоправно отнемане на стоките, дори след като те не са обявени и заплатени на касата на магазина. Приел е, че деецът на законово основание е придобил фактическата власт върху стоките като предложени за продажба и затова липсвал елемент от обективната страна на престъплението кражба. Направил е и преценка дали деянието не съставлява друго престъпление – измама, обсебване, незнайно защо стигайки и до

съставите на чл. 242 от НК като „вид измама” и чл. 249 от НК като „кражба на пари”. Отправил е „юридически укор” към дееца за неплащането на продажната цена, но е отрекъл категорично да е осъществено престъпление против собствеността. Протестирана, присъдата е изменена от АСпНС в частта на мотивите с приложение на чл. 9, ал. 2 от НК като друго основание за оправдаване. Не е проверявана по касационен ред.

От постановените през годината общо 32 присъди, 17 са проверени по касационен ред или 53.13%. Към приключване на проверката и изготвяне на анализа проверката на ВКС е приключила за 12 дела, а за пет е висяща. От проверените присъди 9 са оставени в сила, 2 са изменени и една е отменена. С отменителното решение на ВКС (к.д. № 1275/2015 година, II НО), делото е върнато за ново разглеждане от АСпНС, който е потвърдил присъдата на СпНС, въпреки че последният неправилно е приложил закона, като е осъдил един от подсъдимите за престъпление по чл. 323, ал. 5 от НК, вместо по повдигнатото му обвинение по чл. 214, ал. 2 от НК.

1.5. Общо за периода

За периода от началото на дейността на СпНС до края на 2015 година са свършени **общо 636 нох дела.**

С присъда са приключили 122 от тях (19.18%), със споразумение за решаване на делото - 198 бр. (31.13%), като споразумението е постигнато в досъдебна фаза на наказателното производство по 120 дела или по 18.87% и в съдебната фаза – по 78 дела или по 12.26%.

Съдебното производство е прекратено по 285 нох дела (44.81%), а наказателното производство е прекратено или не е одобрено споразумение по 31 дела (4.87%).

Обобщени данни за свършените през целия период нох дела според изхода на делото, са изложени в следващата таблица:

Съотношение по изход на делото на свършените НОХД през периода 2012 г. – 2015 г.						
Година:	Общо свършени НОХД:	Присъда	Сп. в досъдебна фаза	Сп. в съдебна фаза	Прекратено съд. п-во	Прекратено нак. п-во или неodobreno сп.
2012 г.	128	22	26	16	63	1
	Процент от общия брой:	17.19%	20.31%	12.5%	49.22%	0.78%
2013 г.	164	35	34	17	64	14
	Процент от общия брой:	21.34%	20.73%	10.36%	39.02%	8.54%
2014 г.	191	33	43	15	93	7
	Процент от общия брой:	17.28%	22.51%	7.85%	48.69%	3.66%
2015 г.	153	32	17	30	65	9
	Процент от общия брой:	20.91%	11.11%	19.60%	42.48%	5.88%
Общо за периода	636	122	120	78	285	31
	Процент от общия брой:	19.18%	18.87%	12.26%	44.81%	4.87%

От особено значение е да се отрази констатацията за неравномерното натоварване на отделните съдии в СпНС общо и с отделните видове производства. Извън председателя и зам.-председателя, чието участие в различни производства е в пъти по-голямо от това на останалите съдии, което обаче е обяснимо с разглежданите само от тях нч дела по ЗСРС, подобна неравномерност се наблюдава и между останалите съдии. Така например, при един и същи период на работа в съда (от 03. 01. 2012 година) една

съдия е постановила съдебни актове по 518 наказателни дела, а друг съдия – по 284, за период от година и половина (след м. юли 2014 до края на 2015 година трети съдия е постановил 4 присъди, четвърти съдия – 3, а двама съдии – нито една).

Постановените от всеки от съдиите съдебни актове по брой и по видове, вкл. по наказателни частни производства, са видими ясно и в детайли от изготвената от работната група Таблица (Приложение 4).

2. ОСЪЖДАНЕ И НАКАЗАНИЯ

От общо постановените през периода 122 присъди, 29 са изцяло оправдателни (23.77%), а 12 – частично (по отношение на някой от подсъдимите или по някое от обвиненията за отделните престъпления).

С 82 от осъдителните присъди са наложени наказания лишаване от свобода, по 30 от които наказанията са за срокове от пет и повече години лишаване от свобода (преимуществено за престъпленията по чл. 321 от НК). По две дела е наложено наказание пробация, а по три дела производството е приключило с налагане на административно наказание по чл. 78а от НК.

По 35 от свършените нох дела, с които е наложено наказание лишаване от свобода, неговото изгърпяване е отложено при условията на чл. 66 от НК за различни изпитателни срокове.

3. СЪДЕБНО РАЗГЛЕЖДАНЕ НА НОХ ДЕЛА ПО РЕДА НА ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И СЕДМА ОТ НПК

От приключилите с присъда общо за периода 122 нох дела, по 15 (12.29%) е проведено съкратено съдебно следствие по реда на чл. 371, т. 1 от НПК и по 14 (11.48%) - по реда на чл. 371, т. 2 от НПК. Общият брой на НОХД, които са протекли по реда на тази диференцирана процедура е 29 (23.78%).

Година:	Общо свършени НОХД с присъда:	По общия ред	Чл. 371, т. 1 НПК	Чл. 371, т. 2 НПК
2012 г.	22	14	3	5
	Процент от общия брой:	63.64%	13.64%	22.73%
2013 г.	35	26	6	3
	Процент от общия брой:	74.29%	17.14%	8.57%
2014 г.	33	26	2	5
	Процент от общия брой:	77.79%	6.06%	15.15%
2015 г.	32	27	4	1
	Процент от общия брой:	84.38%	12.25%	3.12%
Общо за периода	122	103	15	14
	Процент от общия брой:	84.43%	12.29%	11.48%

4. РЕЗУЛТАТИ ОТ ОСЪЩЕСТВЕН ИНСТАНЦИОНЕН КОНТРОЛ

През 2012 г. от постановените 22 присъди са обжалвани 18. От тях 5 (27.78%) са потвърдени, 5 (27.78%) са изменени и 8 (44.44%) са отменени.

През 2013 г. от постановените 35 присъди са обжалвани 33. От тях 6 (18.18%) са потвърдени, 11 (33.33%) са изменени и 16 (48.48%) са отменени.

През 2014 г. от постановените 33 присъди са обжалвани 30. От тях 9 (30%) са потвърдени, 8 (26.67%) са изменени и 9 (30%) са отменени. По 4 дела (13.33%) от обжалваните не е приключил инстанционният контрол.

През 2015 г. от постановените 32 присъди са обжалвани 28. От тях 6 (21.43%) са потвърдени, 6 (21.43%) са изменени и една (3.57%) е отменена. По 15 дела (53.54%) от обжалваните не е приключил инстанционният контрол.

За целия период от постановените общо 122 присъди са обжалвани 109. От тях са потвърдени 26 (23.85%), изменени са 30 (27.52%) и са отменени 34 (31.19%). По 19 присъди (17.43%) производствата за инстанционен контрол все още са висящи пред АпСНС или пред ВКС.

Ако при изчисляване на съотношението на потвърдени, отменени и изменени присъди, не се взимат предвид тези, по които контролът не е приключил, резултатите общо за периода са следните:

- общо 90 присъди са проверени по въззивен и касационен ред и проверката е приключила с влезли в сила съдебни актове;
- от тях 26 присъди (28.88%) са потвърдени, 30 присъди (30.33%) са изменени и 34 присъди (37.78%) са отменени.

Обобщено, информацията е представена в следващата таблица:

Присъди, постановени в СпНС, през периода 2012г. – 2015 г. и краен резултат от обжалването						
година	Брой постановени присъди	Брой обжалвани присъди	Потвърден и	изменен и	отменен и	Невърнати от инстанционен контрол
2012г.	22	18	5	5	8	0
Процент			27.78%	27.78%	44.44%	-
2013г.	35	33	6	11	16	0
Процент			18.18%	33.33%	48.48%	-
2014г.	33	30	9	8	9	4
Процент			30%	26.67%	30%	13.33%
2015г.	32	28	6	6	1	15
Процент			21.43%	21.43%	3.57%	53.54%
общо	122	109	26	30	34	19
Процент			23.85%	27.52%	31.19%	17.43%

Забележка: Горните данни са взети от годишните доклади на СпНС и от официалната статистика, доколкото дейността на АСпНС по извършения инстанционен

контрол и констатациите в тази насока са извън предмета на анализа, възложен на работната група. Извършената проверка на отменителните актове на АС и анализа на резултатите, обхващат отменените и върнатите за ново разглеждане дела и причините за това. Проверен е детайлно резултатът от касационния контрол по намерените във ВКС съдебни актове, като констатациите бяха отразени по-горе за отделните години.

5. АНАЛИЗ НА ПРИЧИНИТЕ ЗА ОТМЯНА НА ПЪРВОИНСТАНЦИОННИТЕ ПРИСЪДИ И ВРЪЩАНЕ НА ДЕЛАТА ПРЕЗ ПЕРИОДА 2012 – 2015 ГОДИНА

В проверявания период по реда на въззивния контрол са отменени общо 27 присъди на Специализирания наказателен съд и върнати за ново разглеждане (общо на прокурора и първоинстанционни съд). От тях:

- През 2013 г. - 7 присъди по НОХД на СпНС;
- През 2014 г. - 16 присъди по НОХД на СпНС;
- През 2015 г. - 4 присъди по НОХД на СпНС.

По общо 27 от делата, присъдите по които са отменени от въззивната инстанция, на прокурора са върнати 18, а на първоинстанционния съд – 9 дела, както следва:

- През 2013 г. на СпП са върнати 3 дела, а на СпНС – 4 дела;
- През 2014 г. на СпП са върнати 15 дела, а на СпНС – 1 дело;
- През 2015 г. на СпП са върнати 0 дела, а на СпНС – 4 дела.

Анализът на причините, поради които НОХделата са връщани за ново разглеждане сочи следното:

5.1. Връщане на делата на прокурора

Най-големият брой отменени съдебни актове е през 2014 година – по 16 дела. Основната причина за този изход по 15 от делата е сезирането на първоинстанционния съд от некомпетентна прокуратура. За този резултат е допринесло приемането на ТР № 5 от 16. 01. 2014 година по ТД № 5 от 2013 година на ОСНК на ВКС, по силата на което § 9 ал.2 от ПЗР на ЗИДНПК не следва да се прилага от СпНС когато съдебното производство е било образувано по неприключено към 01.01.2012 година досъдебно

производство, като същият може да връща делото по реда на чл. 249 ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 248, ал. 2, т. 3 от НПК само на Специализираната прокуратура.

Това е единственото основание за отмяна на първоинстанционния съдебен акт по 6 дела.

По други 9 дела през 2014 година съдебните актове са били отменени както на това основание (сезиране на съда от некомпетентна прокуратура), така и поради констатирани други съществени процесуални нарушения:

- в първоинстанционното съдебно производство е участвал само командирован прокурор от некомпетентна прокуратура, без заедно с него да участва и прокурор от СпП – 3 дела;
- противоречие в обвинителния акт относно пострадащото лице – по 1 дело за 2014 година;
- обвинителният акт е изготвен от предубеден прокурор – по 1 дело за 2014 година;
- обвинителният акт не съответства на изискванията на чл. 246 от НПК; в него съществуват противоречия между обстоятелствената част и диспозитива; липсва фактология и са налице противоречия относно времето и мястото на престъплението; относно обективните и субективни признаци на инкриминирания престъпен състав както и относно квалифициращите състави на повдигнатото обвинение; налице е позоваване на доказателствени източници, които не са събрани по реда на НПК – по 4 дела. Констатации за наличие на такива процесуални нарушения са били основание за отмяна на 3 дела за 2013 година.
- В решенията на АСпНС по 4 от делата за 2014 година и по 2 от делата за 2013 година, които са върнати на прокурора, са посочени и нарушения, допуснати от първоинстанционния съд, а именно:
 - а) несъответствие на мотивите с изискванията на чл. 305 ал. 3 от НПК – липса на анализ на доказателствата и доказателствените средства; позоваване на доказателствени източници, несъбрани по надлежния ред;

непълни, неясни и противоречиви изводи, неподкрепени от доказателствените материали – 4 дела за 2014 година и 1 за 2013 година;

б) нарушение на процедурата за „задочно“ производство – 1 дело за 2013 година;

в) провеждане на съкратено съдебно следствие в нарушение на разпоредбата на чл. 372, ал. 4 от НПК – 1 дело за 2013 година;

г) противоречие относно пострадалото лице – 1 дело за 2014 година;

д) съмнение относно независимостта и безпристрастността на решаващия съдебен състав – по 1 дело за 2014 година;

5.2. Връщане на делата на първоинстанционния съд (СпНС)

През проверявания период на СпНС са върнати 9 НОХдела за ново разглеждане поради допуснати съществени процесуални нарушения при тяхното първо разглеждане. По години те са разпределени така:

- През 2013 година – 4 дела;
- През 2014 година – 1 дело;
- През 2015 година - 4 дела.

Констатираните от въззивната инстанция съществени процесуални нарушения, довели до този изход на делата са следните:

- допуснати нарушения на изискванията на чл. 13, чл. 14 и чл. 107, ал. 5 от НПК; липса на анализ на доказателствата и доказателствените средства; кредитиране на такива, които не са събрани по предвидения в НПК ред; несъответствие на мотивите с изискванията на чл. 305, ал. 3 от НПК – по 4 дела за 2013 година, 1 дело за 2014 година и 2 дела за 2015 година;
- присъдата е постановена от предубеден съдебен състав – 1 дело за 2013 година и 2 дела за 2015 година;
- нарушение при разглеждане на делото по реда на глава 27 от НПК – 1 дело за 2013 година;

- нарушение на процедурата за разпит на анонимен свидетел – по 1 дело за 2014 година;
- липса на процесуална активност на съда за събиране на необходимите доказателства и доказателствени средства – 1 дело за 2013 година;
- нарушение на процедурата по предявяване на ВД и ВДС, събрани чрез СРС – 1 дело за 2013 година;
- делото е разгледано без да бъдат уведомени пострадалите – 1 дело за 2015 година.

5.3. Изводи

От така посочените основания за отмяна на постановените присъди от първоинстанционния СпНС следва, че основното от тях – спорът за компетентност на разследващите органи и прокурора по дела за престъпления, визирани в разпоредбата на чл.411а от НПК, по които досъдебното производство не е било неприключено към 01.01.2012 г. касае временен проблем, ограничен единствено до делата с тази особеност. След разрешаването на противоречията чрез приемане на ТР № 5 от 16.01.2014 година по ТД № 5 от 2013 година на ОСНК на ВКС и тяхното изчерпване, този проблем не съществува.

От останалите основания с най-голяма тежест за целия период са: несъответствието на обвинителния акт с изискванията на чл. 246 от НПК – по 8 дела и несъответствие на мотивите с изискванията на чл. 305, ал. 3 от НПК – по 11 дела. Доколкото пропуските по всяко едно от тези дела е различно и специфично, извод за системност на допускани грешки не би могъл да бъде изведен.

6. СРОЧНОСТ

Анализът на срочността на разглеждане на делата и на постановяване на съдебните актове, с оглед удовлетворяване на максимална коректност и информативност, предполага някои предварителни бележки:

В съда се разглеждат сравнително малко на брой нх дела.

Преобладаващата част от ресурса на съда е ангажиран с производствата по нч дела, почти половината от които са искания по ЗСРС, разглеждани от двама (вече трима)

съдии. Това само донякъде е обяснимо с предметната компетентност на съда, на който са възложени поначало производства, свързани с противодействие на организираната престъпност. При очевидно неголемият брой нох дела, образувани по внесени от СпПр обвинителни актове, основателно стои въпросът за ефективността на действията, за които е търсено одобрение или разрешение от съда и е упражняван съдебен контрол по НПК.

Предметната компетентност на съда сочи на непрецизност и дори произволност при дефинирането ѝ, доколкото преобладаващият брой нох дела са за престъпления по чл. 144, ал. 3, чл. 195, чл. 206, чл. 234, чл. 354а от НК, които поначало не предпоставят обвързване на специализирана предметна компетентност, а в производства с обвинения по чл. 321 от НК са постановени значителен брой оправдателни присъди, както бе отразено по-горе.

Част от делата са със значителен обем и фактическа сложност, но все пак само 25 от общо свършените 122 нох дела, са имали четири и повече подсъдими.

Неголемият брой свършени от всеки съдия нох дела, позволява изготвяне на мотивите в кратки срокове, което и се е случвало в съда.

Малкият брой съдебни зали в сградата на съда създава известни затруднения при насрочването и разглеждането на делата.

Съотношението между делата за разглеждане и свършените дела (вкл. с прекратяване на съдебното или наказателното производство по делото) е представено в следващата обобщена таблица:

Съотношение между брой дела за разглеждане и свършени дела					
НОХД		ЧНД /в т.ч. разпити/		Общо	
За разглеждане:	Свършени:	За разглеждане:	Свършени:	За разглеждане:	Свършени:
2012 година					
185	128	2109	2100	2294	2228
Останали несвършени:	57	9		66	
Процент от делата за разглежд:	30.81%	0.43%		2.88%	
2013 година					
За разглеждане:	Свършени:	За разглеждане:	Свършени:	За разглеждане:	Свършени:
228	164	1492	1454	1720	1618
Останали несвършени:	64	38		102	
Процент от делата за разглежд:	28.07%	2.55%		5.93%	
2014 година					
За разглеждане:	Свършени:	За разглеждане:	Свършени:	За разглеждане:	Свършени:
271	191	1746	1724	2017	1915
Останали несвършени:	80	22		102	
Процент от делата за разглежд:	29.52%	1.26%		5.06%	
2015 година					
За разглеждане:	Свършени:	За разглеждане:	Свършени:	За разглеждане:	Свършени:
265	153	2744	2729	3009	2882
Останали несвършени:	112	15		127	
Процент от делата за разглежд:	42.26%	0.55%		4.22%	

Видно е, че оставащите несвършени в края на всяка година дела от подлежащите на разглеждане, е в границите на 2.88% - 5.93%. При нох делата този процент е средно

около 29% за периода 2012-2014 година, като бележи увеличение през 2015 година, когато останалите несвършени дела, отнесени към подлежащите на разглеждане са 42.26%. Делът на оставащите несвършени дела в края на всяка година надвишава средния за страната, който за проверявания период е между 20.81% (за 2012 година) и 24.21% (за 2015 година).

Обстоятелството, че процентът на несвършени от разгледаните НОХД надвишава, понякога значително, средния за страната не следва да се абсолютизира. То може да бъде обяснено в известна степен с големия обем и фактическа сложност на делата, които определено надвишават тяхната правна сложност.

Преобладаващият брой нч дела са свършени в годината на образуването им. Процентът на несвършени ЧНД от разгледаните варира между 0.43% - 2.55%.

Процентът на несвършени от разгледаните дела в СпНС като цяло е под средния за страната. През 2012 г. несвършените дела от общия брой разгледани съставляват 2.88% при средно за страната 8.44%, през 2013 г. - 5.93% при средно за страната 8.27%, през 2014 г. - 5.06% при средно за страната 9.20% и през 2015 г. - 4.22% при средно за страната 8.88%. Това определено се дължи на големия брой нч дела, които приключват по дефиниция в кратки срокове.

Сравнение между процента на несвършени дела за разглеждане в СпНС и средния за страната						
	НОХД		ЧНД /в т.ч. разпити/		Общо	
Година	СпНС	Средно за страната:	СпНС	Средно за страната:	СпНС	Средно за страната:
2012 г.	30.81%	20.81%	0.43%	1.69%	2.88%	8.44%
2013 г.	28.07%	21.14%	2.55%	1.76%	5.93%	8.27%
2014 г.	29.52%	23.32%	1.26%	2.10%	5.06%	9.20%
2015 г.	42.26%	24.21%	0.55%	1.49%	4.22%	8.88%

Може да се изведе, че срочността на свършените в СпНС дела е над средната за страната. Изключение са нох делата, свършени в срок до 3 месеца през 2015 г., които съставляват 61% от всички свършени дела в съда при средно за страната 70%.

Подробни данни за отделните години и видове свършени дела /НОХД и ЧНД/ ще бъдат изложени в следващите таблици:

Срочност на свършените дела в СпНС за периода 2012 – 2015 г.				
Година	Всичко свършени	Свършени в срок до 3 месеца	Процент на свършените в срок до 3 месеца	Среден процент за страната на свършените наказателни дела в срок до 3 месеца
2012 г.	2228	2212	99%	90%
2013 г.	1618	1575	97%	89%
2014 г.	1915	1814	95%	90%
2015 г.	2882	2781	96%	89%

Срочност на свършените НОХД в СпНС за периода 2012 – 2015 г.				
Година	Всичко свършени НОХД	Свършени в срок до 3 месеца	Процент на свършените в срок до 3 месеца	Среден процент за страната на свършените НОХД в срок до 3 месеца
2012 г.	128	112	88%	75%
2013 г.	164	121	74%	75%
2014 г.	191	144	75%	74%
2015 г.	153	93	61%	71%

Срочност на свършените ЧНД /в т.ч. разпити/ в СпНС за периода 2012 – 2015 г.				
Година	Всичко свършени ЧНД	Свършени в срок до 3 месеца	Процент на свършените в срок до 3 месеца	Среден процент за страната на свършените ЧНД в срок до 3 месеца
2012 г.	2100	2100	100%	99%
2013 г.	1454	1454	100%	99%
2014 г.	1724	1670	97%	99%
2015 г.	2729	2688	99%	98%

7. ИЗВОДИ

7.1. Зададената от законодателя предметна компетентност на СпНС е непрецизна и произволна, определена при пълна липса на концептуалност и визия за вида специализация и съдържанието на предметната компетентност на Специализирания наказателен съд. Това е законодателен проблем, който следва да намери експертно и професионално решение.

Наличието му възпрепятства функционирането на съда като специализиран в конкретен клон на правото, каквато следва да бъде единствената правилна специализация или поне в разглеждане на дела срещу организираната престъпност, както първоначално тя бе дефинирана.

Тази законодателна непрецизност употребява ресурса на Съда за многобройни частни наказателни производства в рамките на досъдебното производство, като всички те не водят до съответния брой наказателни производства.

При очевидно неголемият брой нх дела, образувани по внесени от СпПр обвинителни актове, основателно стои въпросът за ефективността на действията, за които е търсено одобрение или разрешение от съда и е упражняван съдебен контрол по НПК по толкова голям брой нч дела.

7.2. Съдът работи при сравнително ниска натовареност на отделните съдии със същинска съдебна дейност по внесени за разглеждане обвинителни актове.

Натоварването на отделните съдии е крайно неравномерно, което поставя въпросите за надеждността на системата за случайно разпределение на делата и тяхното изравняване, както и за числеността на съдийския състав.

7.3. Постъплението на дела не сочи на трайна тенденция за увеличаване на тези производства, особено на наказателни дела от общ характер.

Изключение са наказателните частни дела по ЗСРС, които трайно и значително увеличават обема си.

7.4. Насрочването на делата и изготвянето на съдебните актове са в рамките на процесуалните срокове.

7.5. Съдържанието на постановените присъди страда от някои системни пропуски и грешки, които бяха подробно описани по-горе в т. 1.

7.6. Решенията със споразумение дела значително надвишават като брой тези с постановени присъди. Постигнатите споразумения в хода на досъдебното производство, внесени за разглеждане в съда, са значително повече от постигнатите в съдебно заседание;

7.7. Съдът работи в приемливи условия и техническа обезпеченост, при всички неудобства на съвместно ползваната с друга институция и приблизително приспособена сграда за съдебна такава, както и при дефицит на място за разполагане на различните деловодства.

IV. СЪДЕБНИ АКТОВЕ,
ОБЯВЕНИ В
ПРОИЗВОДСТВА
ПО ГЛАВА 26 ОТ НПК
И
ГЛАВА 29 ОТ НПК

А. СЪДЕБНИ АКТОВЕ, ОБЯВЕНИ В ПРОИЗВОДСТВА ПО ГЛАВА 26 ОТ НПК

Специализираният наказателен съд е представил за нуждите на настоящата проверка постановените от него съдебни актове по глава 26 от НПК- за 2013 година- 12 броя, за 2014 година-121 броя и за 2015 година-78 броя.

1. СЪДЕБНИ АКТОВЕ С ОГЛЕД РЕЗУЛТАТА ОТ ПРОВЕДЕНОТО ПРОИЗВОДСТВО ПО РЕДА НА ЧЛ. 369 ОТ НПК

1.1. Актове, с които искането на обвиняемия по чл. 368 от НПК е оставено без уважение, тъй като не са изтекли предвидените в закона срокове от привличането на лицето като обвиняем

За 2013 година- 5 бр.

За 2014 година- 40 бр.

За 2015 година- 14 бр.

Констатира се спазване на разпоредбата на чл.368, ал.2 от НПК, като при преценката дали предвидените в закона срокове са изтекли, съдът законосъобразно е изключвал от срока /от момента на повдигане на обвинение на конкретното лице до подаването на молбата по чл. 368 от НПК/ времето, през което делото е било в съда или е било спряно на основание чл. 25 от НК.

Недостатъци:

Като недостатък се набелязва, че по едно и също следствено дело и при едновременно подаване на молби по чл.368, ал.1 от НПК от обвиняемите по него, са били образувани отделни частни производства /напр. нчд №№413/2014 г., 414/2014 г.,415/2014 г.,416/2014 г., 417/2014 и 418/20014 г. ; нчд №№ 384/2014 г.,385/2014 г.,386/2014 г.; нчд №№1282/2015г., 1283/2015г. и 1284/2015г/ като по този начин изкуствено се е увеличил броя на образуваните дела.

1.2. Актове, с които искането на обвиняемия е оставено без разглеждане, тъй като към момента на неговото подаване, в съда вече е бил внесен обвинителен акт

За 2013 година- 2 бр.

За 2014 година- 11 бр.

За 2015 година- 1 бр.

Недостатъци:

При тази категория актове, като недостатък се установява, че по някои от тях искането е оставено без уважение, вместо без разглеждане /напр. нчд №3/2014 г/. Когато съдът намери, че определено искане е процесуално недопустимо, тъй като не отговаря на изискванията на закона за съдържание, срок и т.н., той следва да го остави без разглеждане, понеже не се произнася по съществото му.

1.3. Актове, с които е прекратено производството по частното дело, тъй като искането на обвиняемия не отговаря на изискванията на закона, по причини, различни от срока, или защото не е подсъдно на СпНС

За 2013 година- няма

За 2014 година-6 бр.

За 2015 година- 1 бр.

Недостатъци:

По част от делата диспозитивът на съдебния акт е непълен - липсва отразяване, че искането е оставено без разглеждане. Съдът единствено е прекратил производството по делото.

1.4. Актове, с които е прекратено производството по частното дело, след като в тримесечния срок, предоставен на прокурора по чл.369, ал.1 от НПК, той е внесъл делото в съда с обвинителен акт

За 2013 година-1 бр.

За 2014 година- 35 броя+1 бр./нчд 1311/2013/

За 2015 година- 52 броя, като в последните е включено постановеното по чнд № 871/2015год. определение, с което наказателното производство по прокурорска преписка № 465/2015год. по описа на Специализираната прокуратура, в частта касаещи разследване спрямо обвиняем по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК е прекратено, на основание чл. 24, ал. 1, т. 6 от НПК, тъй като за същото деяние и обвиняем е внесен обвинителен акт в СНС, по който е образувано нхд № 1321/2015год.

По нчд №1311/2013 г.- липсва произнасяне, след като прокурора е внесъл обвинителен акт в съда

Недостатъци:

- Прекратяването на процедурата по чл. 369 от НПК, когато в тримесечния срок прокурорът е внесъл срещу обвиняемия обвинителен акт за разглеждане в съда, е преждевременно. За да приключи производството по глава 26 от НПК е необходимо да се изчака резултата и след внасянето на обвинителния акт в съда, тъй като е напълно възможно на досъдебното производство да са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и съдът да прекрати съдебното производство и да го върне на прокурора за отстраняването им и внасяне на делото в съда в едномесечен срок-чл. 369, ал. 3 от НПК. В хипотезата на ал. 4 /Когато прокурорът не внесе делото за разглеждане в съда в едномесечния срок по ал.3/, съдът е задължен да прекрати наказателното производство с определение, с което и окончателно ще приключи производството по чл.369 от НПК. Ето защо, постановения по-рано съдебен акт по чл.369 от НПК за прекратяване на производството по частното дело, след като процедурата не е

проведена докрай, е преждевременен / в този смисъл Решение по н.д. № 1075/2015 г. на ВКС , трето н.о./.

- Част от съдебните актове са написани не в официален вид, а на ръка, като липсват ясно обособени мотиви и диспозитив /напр. нчд №№ 729/2014 г., 8/2014 г. 1844/2015г., 1355/2014г., 1268/2015г., 1905/2015г., 1349/2014г., 1268/2015г., 268/2015г., / - в повечето въобще липсва диспозитив.

- По някои от делата, съдът се е произнесъл с разпореждане, с което е допуснал нарушение на закона по отношение формата на акта. /напр. нчд № 1349/2013 г., 1181/2014г., 1481/2015г., 1533/2015г., 753/2015г., 308/2015г./

- По едно и също следствено дело и при едновременно подаване на молби по чл.368, ал.1 от НПК от обвиняемите по него, са били образувани отделни частни производства, по които впоследствие са постановени отделни съдебни актове за тяхното прекратяване и по този начин по изкуствен път се е стигнало до увеличаване броя на образуваните дела /напр. нчд №№ 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171; №№ 346, 347, 348, всичките по описа за 2014 година, както и нчд №№ 1282/2015г., 1283/2015г. и 1284/2015г./.

- Макар и единични случаи, констатира се прекратяване на наказателното производство, вместо прекратяване на производството по чл. 369 от НПК. /напр. нчд № 986/2014 г./

- От анализирания съдебни актове е видно, че между отделните съдебни състави на СпНС съществуват противоречия, в кой срок прокурорът от СпП следва да осъществи правомощията си, след връщане на делото от съда в производството по чл. 369, ал. 1 от НПК - този по чл. 411г от НПК или определения в чл. 242, ал. 3 от НПК срок. С отмяната на чл. 411г от НПК /ДВ.,бр.42/2015год./ въпросът е решен законодателно, което не налага тълкувателна дейност от страна на ВКС.

1.5. Актове, с които е прекратено наказателното производство от съда по отношение на обвиняеми по реда на чл. 369, ал. 2 от НПК, тъй като прокурорът до изтичане на тримесечния срок не е осъществил правомощията си по ал. 1

За 2013 година - 1 бр.

За 2014 година - 5 бр.

За 2015 година - 2 бр.

1.6. Актове, с които се прекратява производството по чл. 369 от НПК, след като прокурорът в рамките на тримесечния срок по ал. 1 сам е прекратил наказателното производство срещу обвиняемия, за което е уведомил съда

За 2013 година - 1 бр.

За 2014 година - 14 бр.

За 2015г. - 5 бр.

1.7. Актове, с които производството по чл. 369 от НПК е прекратено, но от които не е ясно какво се е случило с досъдебното производство, след предоставения от съда на прокурора тримесечен срок по чл. 369, ал. 1 от НПК

За 2013 година - 0 бр.

За 2014 година - 5 бр.

За 2015 година - 2бр.

Недостатъци:

При тези актове, производството по частното дело е прекратено, без да е посочено на какво основание. Констатира се липса на мотиви, като произнасянето е написано не в официална форма, а на ръка. /напр.нчд №С-1/2014 г./.

1.8. Актове, с които съдът е върнал досъдебното производство на прокурора, като му е предоставил тримесечен срок да го внесе за разглеждане в съда с обвинителен акт, с предложение за освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание или със споразумение за решаване на делото, или да прекрати наказателното производство, като уведоми за това съда, като липсват изобщо последващи данни за хода на досъдебното производство и за това дали прокурорът е изпълнил правомощията си по чл. 369, ал.1 от НПК.

За 2013 година - 2 бр.

За 2014 година - 9 бр.

За 2015 година - 1 бр./напр. чнд № 35/2015г./.

1.9. Заключение

Процентното съотношение на съдебните актове, с които е прекратена процедурата по чл. 368, ал. 1 от НПК, поради недопустимост на искането на обвиняемия, предвид неизтекъл законов срок, внесен обвинителен акт, или друго, изчислено към общия броя на постановените съдебни актове по глава 26 от НПК:

За 2013 година - 58.33%

За 2014 година - 47.11%

За 2015 година - 20.51%

Процентното съотношение на съдебните актове, с които е прекратена процедурата по чл. 369 от НПК, поради обстоятелството, че в тримесечния срок по ал. 1, прокурорът е внесъл обвинителен акт в съда, изчислено към общия броя на постановените съдебни актове по глава 26 от НПК:

За 2013 година - 8,33%

За 2014 година - 29,75%

За 2015 година - 66,66%

Процентното съотношение на постановените съдебни актове, с които е прекратено производството по чл. 369 от НПК, след прекратяване на наказателното производство по отношение на обвиняемия от съда или прокурора, изчислено към общия броя на постановените съдебни актове по глава 26 от НПК:

За 2013 година - 16,66%

За 2014 година - 15,70%

За 2015 година - 8,97%

Процентното съотношение на постановените съдебни актове, с които е прекратена процедурата по чл. 369 от НПК, след внасяне на обвинителния акт от

прокурора, изчислено към общия брой на постановените актове, по които съдът е дал възможност на прокурора да изпълни правомощията си по чл. 369, ал.1 от НПК:

За 2013 година - 25% /не се включват съдебните актове по пункт 1.8/

За 2014 година - 60% /не се включват съдебните актове по пункт 1.8/

За 2015 година – 85.24% /не се включват съдебните актове по пункт 1.8/

Процентното съотношение на съдебните актове, с които е прекратено производството по чл. 369 от НПК, след прекратяване на наказателното производство по отношение на обвиняемия от съда или прокурора, изчислено към общия брой на постановените актове, по които съдът е дал възможност на прокурора да изпълни правомощията си по чл.369, ал.1 от НПК:

За 2013 година - 66,66% / не се включват съдебните актове по пункт 1.8/

За 2014 година - 31,66% / не се включват съдебните актове по пункт 1.8/

За 2015 година-11,47% /не се включват съдебните актове по пункт 1.8/

2. СРОЧНОСТ

2.1. Срокове в производството по Глава 26 от НПК

2.1.1. Съгласно чл.368, ал.2 от НПК, при подадена от обвиняемия молба с искане по чл. 368, ал.1, изр.1 от НПК, съответният първоинстанционен съд следва **незабавно** да изиска делото от органа на досъдебното производство.

Извършена проверка относно спазването на посоченото изискване на закона в АСУД на Специализирания наказателен съд установи, че в болшинството от случаите досъдебните производства са изисквани в деня на постъпването на молбата от обвиняемия или на следващия работен ден. Има и молби, по които делото е било изисквано в рамките на 3-4 дни от датата на постъпването им. Като сериозно отклонение от предвидената в закона „незабавност“ се установява по 13 бр. частни производства -9 бр. за 2014 г. и 3 бр. за 2015 г. / чнд № 1475/2014 г.-11 дни; № 4718/2014 г.-16 дни; №№ 4698/2014 г. и 5697/2014 г.- 19 дни; №№ 3427/2014 г., 3438/2014 г. и 3428/2014 г.- 35 дни; 3494/2014 г.-32 дни; № 4718/2014 г.-16 дни; №4698/14 г. -19 дни; № № 185/2015 г., 276/2015 г. - 12 дни; №8935/2015 г.- 13 дни.

Прави впечатление, че преобладаващата част от молбите, по които е налице значително закъснение досежно изискването на делото от органите на досъдебното производство, са депозирани през летния сезон. Независимо, че вероятната причина за забава е отпуск на образуващия, това не е основание за неспазване на предвидения в закона срок.

2.1.2. Във връзка с проверка за спазване на срока по чл. 369, ал. 1 от НПК /произнасяне на съда по молбата на обвиняемия в седмодневен срок/, от справката в АСУД на СпНС се установи следното:

Налице са две хипотези:

2.1.3. Когато след образуване на делото, съдията- докладчик не изисква справки от компетентните органи за установяване на времето ,през което делото е било в съда или спряно на основание чл. 25 от НПК, с оглед преценка основанията по чл. 368, ал. 1 от НПК.

2013 г. - всички актове са постановени в предвидения седмодневен срок

2014 г. - само един акт е постановен извън законовия срок –нчд № 164/2014 г. /актът е забавен със 7 дни/

2015 г.- всички актове са постановени в седмодневния срок по чл. 369, ал.1 от НПК

2.1.4. Когато след образуване на делото, съдията-докладчик е изисквал справки от компетентните органи за установяване на времето, през което делото е било в съда или спряно на основание чл. 25 от НПК, с оглед преценка основанията по чл.368, ал.1 от НПК

2013 г. - всички актове са постановени в седмодневен срок след постъпване на справките.

2014 г. - всички актове са постановени в седмодневен срок след постъпване на справките.

2015 г. - само два съдебни акта са постановени след изтичане на седем дни от получаване на справките /№№ 753/2015 г., закъснение от 8 дни и 964/2015 г. –също 8

дни/, което е пренебрежимо малко на фона на общия брой отразени в справката дела /справка за образувани чнд по глава 26 от НПК/- 63 броя.

2.2. Заключение относно срочността на движение на делата по Глава 26 от НПК и по отношение на постановените съдебни актове

Предвидените в закона срокове се спазват стриктно. Констатираните забавяния са минимални и инцидентни и не се отразяват на крайния извод за липса на нарушение на сроковете по чл.368, ал.2 и чл. 369, ал.1 от НПК.

От справка, изпратена от СпНС /изискана от работната група/,се установява, че:

2.2.1. броят дела, приключили с присъди,след проведена процедура по чл. 368 от НПК са:

2012 г. - няма

2013 г. - 2

2014 г. - 5

2015 г. - няма

2.2.2. броят дела, приключили със споразумение, след проведена процедура по чл.368 от НПК са:

2012 г. - няма

2013 г. - 2

2014 - 4

2015 - 4

2.2.3. броят дела, по които е прекратено наказателно производство,след като е бил внесен обвинителен акт в съда и е образувано нощд

2012 г. - няма

2013 г. - 12

2014 г. - 17

2015 - 10

2.2.4. броят дела, неприключили към 07.10.2016 г., по които към момента се провежда съдебно следствие

2012 г. – няма

2013 г. - няма

2014 г. - 23

2015 - 22

3. ИЗВОДИ

3.1. Обобщение на недостатъците от проведената проверка на съдебните актове по глава 26 от НПК

3.1.1. Образуване на отделни частни производства за всеки един от обвиняемите по едно и също следствено дело и при едновременно подаване на молби по чл.368, ал.1 от НПК.

3.1.2. Непълно изписване на диспозитива на съдебния акт /липсва отразяване, че искането на обвиняемия се оставя без разглеждане/, в хипотезата на прекратяване на частното производство, понеже депозираното искане не отговаря на изискванията на закона.

3.1.3. Постановяване на съдебни актове в неофициална форма - написани на ръка, без ясно обособени мотиви и диспозитив.

3.1.4. Преждевременно прекратяване на процедурата по чл.369 от НПК, когато в тримесечния срок прокурорът е внесъл срещу обвиняемия обвинителен акт за разглеждане в съда.

3.1.5. Непосочване на основанията, на което се прекратява производството по чл. 369 от НПК /дали ,защото е внесен обвинителен акт в съда, споразумение за решаване на делото и т.н., дали защото наказателното производство е прекратено от прокурора /, като в тази насока липсват мотиви в съдебния акт.

3.2. Препоръки

3.2.1. Съдебните актове по глава 26 от НПК да се изготвят в предписаната от закона форма , с ясно обособени мотивна и диспозитивна част.

3.2.2. Да не се допускат непълноти в диспозитива на съдебните актове.

3.2.3. Ясно и точно да се посочва основанието, на което се прекратява производството по чл. 369 от НПК.

3.2.4. Процедурата по чл. 369 от НПК да не се прекратява с внасянето на обвинителен акт от прокурора за разглеждане в съда,а да се изчака нейното окончателно приключване.

Б. СЪДЕБНИ АКТОВЕ, ОБЯВЕНИ В ПРОИЗВОДСТВА ПО ГЛАВА 29 ОТ НПК

1. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ

1.1. 2012 г.- 26 бр. /чл.382 от НПК/

27 бр. /чл.384 от НПК /

Общо 53 броя дела

1.2. 2013 г.- 34 бр./чл.382 от НПК/

39 бр./чл.384 от НПК/

Общо 73 бр.дела

1.3. 2014 г.- 43 бр./чл.382 от НПК

21 бр./чл.384 от НПК/

Общо 64 бр.дела

1.4. 2015 г.- 17 бр. /чл.382 от НПК/

29 бр. /чл.384 от НПК/

Общо 46 бр.дела

2. СРОЧНОСТ

При насрочване на делата по реда на чл. 381 от НПК са съобразени предвидените в чл. 382, ал.1 от НПК срокове, като в съдебната фаза на наказателното производство споразуменията са разглеждани и одобрявани незабавно след тяхното представяне в съдебно заседание.

Работната група констатира, че при правоприлагането на диференцираната процедура по Глава 29 от НПК, СпНС е съблюдавал императивните материалноправни и процесуалноправни предпоставки за приключване на наказателното производство със споразумение, сочещи на престъпленията по вид, за които е допустимо прилагането на тази диференцирана процедура, на необходимостта от възстановяване или обезпечаване на имуществените вреди, и начина на изготвяне на споразумението - по предложение на прокурора или защитника.

Спазена е и предписаната в процесуалния закон процедура по Глава 29 от НПК, в предвидената в чл. 381 от НПК алтернатива - Споразумение за решаване на делото в досъдебното производство.

3. ИЗВОДИ

Нарушения в процедурата обаче се установяват при приложението на чл. 384 от НПК - Решаване на делото със споразумение и прекратяване на наказателното производство, преди приключване на съдебното следствие. Съдът пренебрегва визираното в чл. 384, ал. 3 от НПК изискване споразумението да се одобрява след съгласието на всички страни в процеса. Напр. по нощд № 1306/2912г. представеното между защитниците на Д. Д. и В. Б. и Специализираната прокуратура споразумение е одобрено, независимо от изрично заявеното несъгласие от останалите подсъдими Б., М., В. и техните упълномощени адвокати. Аналогичен е процесуалният подход по нощд № С-9/2013г. - изготвеното, при условията на чл. 384 от НПК споразумение между защитниците на подсъдимите Х. П. и Н. А. е одобрено, без съгласието на конституирания в качеството на подсъдим Е. И., който го е изразил в устно изявление в хода на проведеното съдебно заседание. Подобно е и нарушението, допуснато по нощд № 23/2012 г., където също е налице пропуск по отношение необходимото съгласие на един от подсъдимите, който не е сключил споразумение.

Сходен е случаят и по нощд № 319/2015год., като в протокола за проведеното съдебно заседание не е отразено призовавани ли са пострадалите от престъпленията по чл. 144, ал. 3, във вр. ал. 1 и по чл. 214, ал. 2, т. 1, във вр. ар. 1, във вр. чл. 213а, ал. 2, т.

1, пр. 1 и 6 от НК, за да се прецени предоставена ли им е възможността да упражнят процесуалното си право да се конституират като страни в процеса, а оттам- необходимо ли е било съгласието им по чл. 384, ал. 3 НПК за одобряване на представеното споразумение.

При реализираната процесуална дейност по Глава 29 от НПК, СпНС осъществява контрол и за изискуемата се от чл. 381, ал.5 от НПК форма и съдържание на представените споразумения, които съгласно чл.382, ал.6 от НПК се инкорпират в изготвения съдебен протокол и в обявеното от решаващия орган окончателно определение по чл. 382, ал. 9 от НПК. Констатира се обаче непрецизност в съдебните актове, при изписване на престъпленията, за които е постигнато споразумение и при лимитиране на санкционните последици. Словесният изказ при описание на инкриминираното деяние, следва да е идентичен с този на диспозитива на постановена осъдителна присъда, като обективира обективните и субективни признаци на престъплението, и квалифициращите го елементи /време, място, механизъм на извършване, средство и предмет на посегателство, пострадали/.

Прочитът на представените определения сочи на ненужно изброяване на всички отделни инкриминирани наркотични вещества, предмет на престъпления по чл. 354а от НК, с пълно и изчерпателно индивидуализиране на обектите по количество, качествени и стойностни параметри; на оръжията и боеприпасите по чл. 339 от НК; на документите по чл.308 от НК; на купюрите за престъпните деяние по чл. 243 и чл. 244 от НК; на паричните преводи по чл. 250 от НК с изчерпателно визирани характеристики; както в споразумението, така в съдебния протокол и в последващия окончателен акт;

Такива са формулировките на съда по нохд № 2199/2012г., нохд № 2200/2012г., нохд № С-2/2013г., нохд № 338/2013г., нохд № 346/2013г., нохд № 832/2013г., нохд № 872/2013г., нохд № 1010/2013г., нохд № 1022/2013г., нохд № 1405/2013г., нохд № 1603/2013г., нохд № 108/2014г., нохд № 223/2014г., нохд № 400/2014г., нохд № 856/2014г., нохд № 1288/2014г., нохд № 433/2015г., и др. като особено показателно е положението по нохд № 1010/2013г., в което на 174 листа са описани изготвените от сключилите споразумение подсъдими лица неистински парични знаци, предмет на престъпление по чл. 243 от НК. По сходен начин, по нохд № 245/2015год., на 1170 листа са описани номерата на неистински бандероли за акцизни стоки, представляващи предмет на престъпление по чл. 244, във вр. чл. 234, ал. 2, т. 2 от НК.

Юридически неиздържано е и при налагане на наказания за няколко престъпления, извършени при условията на идеална или реална съвкупност,

предполагащо общо наказание на основание чл. 23 от НК, за всяка една от санкциите да се отразява приложението на института на условното осъждане. /нохд №824/2012г., нохд № 1459/2013г, нохд № 108/2014г. и др. на СпНС/

Безспорна е необходимостта от определяне на начина на изпълнение на лимитираното общо най-тежко наказание, при което е достатъчно да се посочи, отлагане на изтърпяването му, с изпитателен срок по чл. 66 от НК.

При обсъждане качеството на работата на съда по Глава 29 от НПК, настоящата работна група счита, че следва да обърне внимание и на проявената от СпНС прекомерна снизходителност при индивидуализация на наказателната отговорност на обвиняемите и подсъдимите, в обсега на правоприлагането на процедурата.

Несъмнено е, че процесуалното поведение на лицето в това диференцирано производство го премира при отмерване на санкционните последици, като разпоредбата на чл. 381, ал. 5 от НПК предписва и възможност за приложение на чл. 55 от НК, без да са налице изключителни или многобройни смекчаващи обстоятелства по делото.

Одобряваните обаче от решаващия съд споразумения, с наложени санкции – пробация и лишаване от свобода, за срок от 6 месеца до 3 години, с приложение на института на условното осъждане по чл. 66 от НК, за тежки престъпления по чл. 242, ал.4 от НК, по чл. 250 от НК и чл. 252, ал. 2 от НК, по чл. 321, ал. 3 от НК, по чл. 354а, ал.1 и по чл. 159г, вр. чл. 159а, ал. 2, т. 6, вр. ал. 1, пр. 1 и 4, ал. 1, вр. чл. 20 от НК/трафик на хора/, при дерогиране на правомощията по чл. 382, ал.5 от НПК, създава съмнение за проявено предпочитание към производството по Глава 29 от НПК и внушава безнаказаност, което не отговаря на същността и на целите на диференцираните процедури. В коментирания смисъл са приключилите производства по нохд № 387/2012г., нохд № 434/2012г., нохд № 824/2012г., нохд № 1284/2012г., нохд № С-17/2013г., нохд № 333/2013г., нохд № 108/2014г., нохд № 1288/2014г., нохд № 4/2015г., нохд № 572/2015год. и др. на СпНС.

Освен това, прави впечатление, че по някои дела определеното на подсъдимите наказание, освен че е силно занижено е и в размер на изтърпяното до този момент като мярка за неотклонение задържане под стража и/или домашен арест, което сочи на безкритичност от страна на съда при одобряването на такива споразумения и незачитане на принципите за определяне на наказанието. /напр.нохд №29/2012 г. - на участници в ОПГ са наложени наказания съответно 11 месеца и 11 дни; 11 месеца и 27 дни ; 11 месеца и 12 дни; 8 месеца и 22 дни;6 месеца и 4 дни; нохд №1547/2014 г. за престъпления по чл. 321, ал.2, чл. 209, чл. 212, чл. 316 във вр.с чл. 308 във вр.с чл.26,

чл. 253, ал.5 във вр.с чл.26 от НК общото наложено наказание на основание чл. 23 от НК е 1 година,6 месеца и 21 дни лишаване от свобода/.

3.1 Обобщение на недостатъците от проведената проверка на съдебните актове по Глава 29 от НПК

3.1.1. Неспазване на разпоредбата на чл. 384, ал.3 от НПК за изискване на съгласие от всички страни преди одобрение на споразумението, постигнато след образуване на съдебното производство, но преди приключване на съдебното следствие, или пък одобрение на споразумението въпреки изричното несъгласие на страна в процеса.

3.1.2. Непрецизност при изписване на инкриминираното престъпление досежно предмета на престъплението както в споразумението,така и в съдебния протокол и в последващия окончателен акт - ненужно се изброяват отделните наркотични вещества, с пълно и изчерпателно индивидуализиране на обектите по количество, качество и стойност /чл.354а от НК/; оръжията и боеприпасите / чл.339 от НК/; документите /чл.308 от НК/; купюрите на банкноти с изчерпателно визирани характеристики-серия, номер /чл.243 и чл.244 от НК/; паричните преводи / чл.250 от НК/.

3.1.3. Прекомерна снизходителност при индивидуализацията на наказанията на обвиняемите и подсъдимите и в тази връзка не използване на възможностите на чл. 382, ал.5 от НПК.

3.1.4. В хипотезата на налагане на наказания за няколко престъпления, извършени при условията на идеална или реална съвкупност, предполагаща общо наказание на основание чл. 23 от НК, е процесуално неиздържано да се отразява приложението на института на условното осъждане за всяка една от наложените санкции.

3.2. Препоръки

3.2.1. Стриктно да се спазва разпоредбата на чл.384, ал.3 от НПК, като споразумението се одобрява само след съгласие на всички страни в процеса.

3.2.2. В споразумението, в съдебния протокол, където същото се описва и при окончателния акт на съда да се отразяват словесно елементите от състава на престъплението и квалифициращите му признаци, без да се изброяват подробно отделния вид, количество, брой, стойност и други индивидуализиращи характеристики на предмета на престъплението, с цел избягване утежняването на съдебния протокол и споразумението.

3.2.3. Пълноценно да се използват възможностите на чл.382, ал. 5 от НПК във връзка с определеното в споразумението наказание и начинът на неговото изтърпяване.

3.2.4. При налагане на наказания за няколко престъпления в съвкупност, да не се отразява приложението на чл.66, ал.1 от НК след всяка определена санкция, като отлагането на изтърпяването на наказанието бъде отразено след приложението на чл.23, ал.1 от НК и определянето на едно общо и най-тежко наказание.

НЕОДОБРЕНИ СПОРАЗУМЕНИЯ

2012 г. - 3 бр.

2013 г.- 8 бр.

2014 г.- 1 бр.

2015 г.- 3 бр.

Не се констатира процесуални нарушения, допуснати от съда при разглеждане и постановяване на съдебни актове, с които не се одобряват споразумения.

Причините за неодобряване на споразуменията са:

1. констатирано от съда противоречие между словесното изписване на престъплението и неговата цифрова квалификация /напр.нохд № 1008/2012 г./;
2. след предлагане на промени в споразумението по реда на чл. 282, ал.5 от НПК от съда, страните не се съгласяват с тях /нохд № 1366/13 г., нохд №1597/2013 г., нохд № 1548/2013 г./
3. констатира се липса на доказателства за наличието на сговор за извършване на престъплението между обвиняемите, както и неяснота

относно причината, поради която по отношение на осъждания обвиняем е определено наказание пробация, а на неосъждания – лишаване от свобода, с приложение на чл. 66, ал.1 от НК /нохд № 820/2013 г./

4. допуснати на ДП процесуални нарушения, преповторени в споразумението, а именно не е посочено кои престъпления са цел на организираната престъпна група /нохд № С-12/2013 г., нохд № С-8/2013 г./
5. констатира се проблем в началната дата, от която е започнала да действа организираната престъпна група /нохд № 1564/

От данните от АСУД, се установява, че в периода 2012-2015 г. предмет на проверка по реда на възобновяването пред ВКС са били 6 броя споразумения, от които искането за възобновяване е уважено по отношение на 4 от тях /66,66%/, а по 2 бр.-искането за възобновяване не е удовлетворено /33,33%/.

Констатации

Решение от 13.08.2015 г. по н.д. №688/2015 г.на ВКС:

Искането на главния прокурор за възобновяване на нохд №1087/2013 г. на СпНС е уважено, тъй като е констатирано, че споразумението е одобрено в нарушение на чл.382, ал.7 от НПК - съдът е следвало да упражни правомощието си по чл.382, ал.5 от НПК и да предложи промяна в споразумението във връзка с веществените доказателства по делото.

Решение от 28.01.2016 г. по н.д. №1466/2015 г.на ВКС и Решение от 27.03.2014 г. по н.д. 2378/2013 г. на ВКС:

И двете производства са образувани по искане на Главния прокурор, което е било уважено, тъй като при одобряване на споразумението е допуснато съществено процесуално нарушение-въпросът за активирането на чл.68, ал.1 от НК и изтърпяване на отложено спрямо осъдения наказание лишаване от свобода по друго осъждане е бил решен със споразумението, вместо с отделно определение по реда на чл.306, ал.1, т.3 от НПК.

Решение от 17.04.2014 г. по н.д. 1943/2013 г. на ВКС:

Искането на осъдения за възобновяване на нохд № 2204/2012 г. на СпНС е уважено, тъй като фактическите обстоятелства на престъплението и правната му квалификация, за което подсъдимия се е бил признал за виновен и залегнали в одобреното от съда споразумение са били в несъответствие с тези по обвинителния акт.

Забележка: С цел да провери собствените си резултати от извършената проверка, работната група изиска официални справки от ръководството на СпНС за образуваните по Глава 26 и Глава 29 от НПК производства- техния брой, движение и финализиране. Съпоставката между данните, съдържащи се в предоставените справки и тези, получени от работната група на базата на проверени от ВКС съдебни актове, които са били изпратени от СпНС, показва известни /неголеми/ разминавания /по отношение броя на делата и част от показателите, залегнали в основата на проверката/. Причината за тези отклонения не може да бъде установена.

V. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА
АПЕЛАТИВЕН СПЕЦИАЛИЗИРАН НАКАЗАТЕЛЕН СЪД
ЗА ПЕРИОДА
2012 ГОД. – 2015 ГОД.

1. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ. КВАЛИФИКАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ.
МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

Апелативният специализиран наказателен съд започва работа на 01.01.2012 год. За разлика от другите специализирани институции (СпНС, Апелативна специализирана прокуратура /АСП/ и Специализирана прокуратура /СП/), моментът на започване на правораздавателната дейност на АСпНС съвпада със структурирането на администрацията и организацията ѝ на работа.

1.1. Съдии

1.1.1. 2012 год.

Щатната численост на магистратите в АСпНС към 01.01.2012 год. е единадесет щатни бройки, от които една за административен ръководител – председател, една за заместник на административния ръководител и девет за съдии. При започване на съдопроизводствената дейност в АСпНС са заети осем магистратски места от утвърдения щат. След проведен конкурс е назначен още един съдия, с което е запълнен първоначално утвърдения щат на новосъздадения съд.

С Протокол № 12/22. 03. 2012 год. на ВСС е възстановен и назначен един съдия, като е увеличена щатната численост на магистратите. След искане за увеличение на щата на магистратите, с Решение на ВСС по Протокол № 15/10. 04. 2012 год., броят на съдиите в АСпНС е увеличен с две бройки. Със заповед на председателя на Върховен касационен съд, считано от 03. 12. 2012 год., е командирован съдия от ОС — Пазарджик на едно от незаетите съдийски места.

Със Заповед № 2/16. 01. 2012 год. са определени три въззивни състава. Разпоредено е три пъти седмично (понеделник, сряда и петък от 10:00 ч.) да се

разглеждат производствата по чл. 64 и чл. 65 от НПК, а съдебните заседания по въззивни наказателни общ характер дела се насрочват в два дни от седмицата (вторник и четвъртък от 10:00 ч.) по утвърден график за календарната година.

Към 31. 12. 2012 год. незаетите щатни бройки в АСпНС са две за съдии и една за заместник на административния ръководител.

В края на отчетната 2012 год. е установено, че на производство в СпНС има единадесет дела, по които при постъпване за въззивна проверка на съдебните актове по същество, не могат да бъдат формирани състави.

1.1.2. 2013 год.

Към 01.01.2013 год. щатната численост на магистратите в АСпНС е четиринадесет щатни бройки, от които са заети единадесет.

Със заповед на председателя на Върховен касационен съд, считано от 03.12.2012 год. до 03.06.2013 год., на едно от незаетите съдийски места е командирован съдия от ОС – Пазарджик.

С решение на ВСС по Протокол № 12/28. 03. 2013 год. е назначен заместник на административния ръководител – заместник на председателя на Апелативен специализиран наказателен съд.

С решение на ВСС по Протокол № 20/23. 05. 2013 год. са съкратени две бройки за съдия и към 31. 12. 2013 г. съдиите в АСпНС са дванадесет.

След встъпване в длъжност на Заместника на административния ръководител със Заповед № 22/10. 04. 2013 г. е сформиран четвърти въззивен състав.

През 2013 год. в открити заседания, три пъти седмично (понеделник, сряда и петък от 10:00 ч.) се разглеждат наказателни частни дела по производства по чл. 64 и чл. 65 от НПК, а съдебните заседания по въззивни наказателни общ характер дела по утвърден график за календарната година.

1.1.3. 2014 год.

Щатната численост на магистратите в Апелативен специализиран наказателен съд към 01.01.2014 год. е била дванадесет щатни бройки, от които дванадесет заети по утвърдения щат.

Считано от 02. 06. 2014 год. е освободена една щатна бройка за съдия.

С решение на ВСС по Протокол № 35/24. 07. 2014 год. е съкратена една щатна бройка за съдия. Актът на Висшия съдебен съвет е обжалвано пред Върховен административен съд и с Решение № 14293/01. 12. 2014 год. на тричленен състав на ВАС – VI отделение, постановено по административно дело № 11921/2014 г, решението на ВСС е отменено.

През 2014 г. в открити заседания, два пъти седмично (вторник и четвъртък от 10:00 ч.) се разглеждат наказателни частни дела по чл. 64 и чл. 65 от НПК, а съдебните заседания по въззивни наказателни общ характер дела се провеждат по утвърден график за календарната година.

1.1.4. 2015 год.

Щатната численост на магистратите в АСПНС към 01.01.2015 г. е дванадесет щатни бройки, от които заети са единадесет по утвърдения щат.

С решение от 07.04.2015 год. петчленен състав на ВАС е потвърдил решението, с което е отменено това на ВСС от 24.07.2014 г. за съкращаване на една щатна бройка на съдия в съда. По повод на това решение е направено предложение към ВСС да бъде обявен конкурс за свободната съдийска бройка. С решение на ВСС по Протокол № 34/17.06.2015 год. незаетата щатна бройка за съдия отново е съкратена.

Решението на ВСС е обжалвано пред ВАС и с решение № 14133/22.12.2015 год. на тричленен състав, постановено по административно дело № 8219/2015 год. на VI отделение, е отменено. По жалба на ВСС е образувано административно дело № 3777/2016 год., по което с решение № 5776/16.05.2016 год. ВАС в петчленен състав, II колегия е обезсилил така постановеното първоинстанционно решение и е прекратил производството по делото.

През 2015 год. в открити заседания, два пъти седмично (вторник и четвъртък от 10:00 ч.) се разглеждат наказателни частни дела по чл. 64 и чл. 65 от НПК, а съдебните заседания по въззивни наказателни общ характер дела се насрочват по утвърден график на съдебните състави за календарната година. В края на 2015 г. са създадени четири нови състава, като последният е с двама членове и се попълва от другите състави съобразно изискванията на НПК и вътрешните правила за случайно разпределение.

1.2. Съдебна администрация и организация на работата

1.2.1. 2012 год.

Щатната численост на администрацията на АСпНС към 01.01.2012 год. е 16 щатни бройки, от които са заети пет бройки. С решения на ВСС по Протоколи № № 27/05.07.2012 год. и 32/26.07.2012 год. щатната численост е увеличена с общо три щатни бройки за съдебни служители.

В началото на 2012 год. са назначени голяма част от служителите в специализираната администрация чрез преминаване от друг орган на съдебната власт. За заемане на останалите свободни щатни бройки в общата и специализирана администрация на съда е обявен конкурс, който към 31.12.2012 год. не е приключил, поради спирането му с решение на ВСС по Протокол № 48/08.11.2012 год. Към 31.12.2012 год. са незаети щатове за съдебен администратор и системен администратор, както и един щат за съдебен секретар.

Съотношението на съдии към съдебни служители в АСпНС към 01.01.2012 год. е 1 : 1,45 бр., а към 31.12.2012 г. е 1 : 1,36 бр. при средно за страната 2.53 бр. за всички съдилища без административните, и 1.53 бр. за апелативните съдилища.

Съотношение на бр. служители спрямо магистрати съпоставимо с другите апелативни съдилища:

Съотношение на бр. служители спрямо магистрати в АСпНС съпоставимо с другите апелативни съдилища през 2012 г.	
Съд:	Бр. сл./магистрати
СРЕДНО ЗА СЪД В СТРАНАТА	2.53
1. Военно-апелативен съд	2.43
2. АС - Бургас	1.56
СРЕДНО ЗА АПЕЛАТИВЕН СЪД В СТРАНАТА	1.53
3. АС – Велико Търново	1.53
4. АС – Варна	1.43
5. АСпНС	1.36
6. АС – Пловдив	1.25
7. Софийски апелативен съд	1.15

1.2.2. 2013 год.

Числеността на администрацията към 01.01.2013 г. е деветнадесет души.

С решение на ВСС по Протокол № 31/25.07.2013 год. незаетите длъжности „системен администратор“ и „съдебен секретар“ са съкратени.

Със Заповед № 54/27.08.2013 год. в изпълнение на т. 4.7 от решение на ВСС по Протокол № 31/25.07.2013 год. е възобновен и проведен конкурс за назначаване на съдебни служители в съда.

Към 31.12.2013 г. администрацията в съда наброява седемнадесет души.

След извършен одит е направена препоръка за определяне на съдебен служител с необходимата компетентност, на когото да се възложат задълженията, свързани със

стопанисването на имуществото на съдебната власт, възложено на съда, съгласно заповед № ЛС-04-6 от 09.01.2012 год. на министъра на правосъдието. В изпълнение на препоръката във ВСС е внесено искане за увеличаване на щата с двама служители „специалист по управление и стопанисване на съдебно имущество“ и „работник, поддръжка сгради“. С решение на ВСС по Протокол № 46/21. 11. 2013 г. същото е отхвърлено поради отсъствие на финансови средства.

Съотношението на съдебни служители към съдии в АСпНС към 01.01.2013 год. е 1 : 1,37 бр., а към 31. 12. 2013 г. е 1,42 бр. при средно за страната 2.47 бр. за всички съдилища без административните, и 1.52 бр. за апелативните съдилища.

Съотношение на бр. служители спрямо магистрати съпоставимо с другите апелативни съдилища:

Съотношение на бр. служители спрямо магистрати в АСпНС съпоставимо с другите апелативни съдилища през 2013 г.	
Съд:	Бр. сл./магистрати
СРЕДНО ЗА СЪД В СТРАНАТА	2.47
1. Военно-апелативен съд	2.43
2. АС - Бургас	1.60
СРЕДНО ЗА АПЕЛАТИВЕН СЪД В СТРАНАТА	1.52
3. АС – Велико Търново	1.47
4. АСпНС	1.43
5. АС - Варна	1.36
6. АС – Пловдив	1.25
7. Софийски апелативен съд	1.10

1.2.3. 2014 год.

Числеността на администрацията към 01.01.2014 год. е седемнадесет души. Всички щатни бройки за съдебни служители са заети към 31.12.2014 год.

С оглед изпълнение на препоръките, направени в одитния доклад на ВСС и предложенията на работната група, създадена със Заповед № ЛС-04-622/08.04.2014 год. на министъра на правосъдието във ВСС отново е внесено искане за увеличаване на щата с двама служители „специалист по управление и стопанисване на съдебно имущество“ и „работник, поддръжка сгради“. С решение на ВСС по Протокол № 42/01.10.2014 г. искането на АСПНС е уважено и щатната численост на съда е увеличена с исканите бройки.

С решение на ВСС по Протокол № 50/05.11.2014 год. е получено разрешение за назначаване на служители на отпусканият щат.

Със Заповед № 57/13.12.2014 год. е обявен конкурс за заемане на длъжността „главен специалист по управление и стопанисване на съдебно имущество“. В интернет страницата на съда е публикувана и обява за заемане на длъжността „работник, поддръжка сгради“.

До Висшия съдебен съвет е отправено искане за отпускане на щат за „системен администратор“. Към 31.12.2014 год. няма решение на ВСС по него.

Към 31.12.2014 год. числеността на администрацията в съда е деветнадесет души.

Съотношението на съдебни служители към съдии в АСПНС през 2014 год. е 1 : 1, 73 бр., а към 31.12.2013 год. е 1,42 бр. при средно за страната 2.50 бр. за всички съдилища и 1.33 бр. за апелативните съдилища.

Съотношение на бр. служители спрямо магистрати съпоставимо с другите апелативни съдилища:

Съотношение на бр. служители спрямо магистрати в АСпНС съпоставимо с другите апелативни съдилища през 2014 г.	
Съд:	Бр. сл./магистрати
СРЕДНО ЗА СЪД В СТРАНАТА	2.50
1. Военно-апелативен съд	2.00
2. АСпНС	1.73
3. АС – Бургас	1.60
4. АС – Велико Търново	1.47
СРЕДНО ЗА АПЕЛАТИВЕН СЪД В СТРАНАТА	1.33
5. АС - Варна	1.30
6. АС – Пловдив	1.25
7. Софийски апелативен съд	1.11

1.2.4. 2015 год.

Числеността на администрацията по щат към 01.01.2015 год. е 19 души, от които са заети седемнадесет щатни бройки за съдебни служители.

След проведен конкурс е назначен главен специалист по управление и стопанисване на съдебното имущество, а след проведен подбор по документи – работник по поддръжка сгради.

От м. ноември 2012 год. АСпНС работи без системен администратор. В съда е имало наличен щат за такъв, но по взаимно съгласие е прекратено трудовото правоотношение със служителя, заемал тази длъжност. Поискано е съгласие от ВСС за назначаване на нов системен администратор, но с решение по протокол № 56/06.12.2012 год. ВСС е дал указание за ползване на съответния служител на

Апелативната специализирана прокуратура. Решението на ВСС не е изпълнено, тъй като по мнение на председателя на съда е в противоречие с нормите на Кодекса на труда, за което е уведомен председателят на ВКС. Съдебният администратор на АСП е изпратил доклад, в който е изразил становище за невъзможност да изпълнява тези задължения.

На основание чл. 114, ал. 1, т. 6 и ал. 3 ЗСВ и в изпълнение заповед на председателя на ВКС е извършена проверка от заместник-председателя и ръководител на Наказателна колегия на ВКС и началника на отдел „Информационни системи, комуникации и съдебна статистика“. В акта с резултати от проверката е посочено, че макар съдът да е обезпечен със съвременна компютърна и комуникационна техника, липсата на системен администратор води до отсъствие на адекватна грижа и поддръжка за нея. Направена е констатация, че разходите през 2013 год. за ремонти и „аварийно“ конфигуриране и обслужване на тази техника са абсолютно съизмерими с разходите например за договор за външен изпълнител на тези функции, който би предоставил служител на половин работен ден и друг способ за поддръжка. Установено е също така, че във вътрешните правила уреждащи начина на извършване на случайното разпределение на съдия докладчик, в т. 10 и т. 12 се вменят задължения и отговорности на системния администратор да въвежда и променя данните за магистратите и параметрите касаещи тяхната натовареност, но неназначаването на такъв служител има за последица извършването на тази дейност на „полу-доброволен“ принцип от лица от фирма „Смарт системс“, на които по никакъв начин не може да бъде вменена отговорност за техните действия.

В резултат на тези констатации и многократните искания ВСС с решение по протокол № 3/22.01.2015 год. е отпуснал щатна бройка за системен администратор и длъжността е попълнена след проведен конкурс.

Поради отпадане на необходимостта от главен специалист по управление и стопанисване на съдебно имущество и от работник по поддръжка сгради бройките са съкратени по предложение на председателя на АСПНС.

Към 31.12.2015 год. числеността на администрацията в съда е двадесет души, като служителите заемащи съкратените щатни бройки са освободени с предизвестие, считано от 12.01.2016 год.

Със заповеди е възложено изпълнението на отделни допълнителни дейности на всички служители от общата администрация за обезпечаване работата на съда.

Извършена е проверка от Дирекция „Вътрешен одит“ на реда и начина на назначаване на съдебни служители в АСпНС за периода от 2013 г. до м.03.2015 г., при която не са констатирани нарушения.

Съотношението на съдебни служители към съдии в Апелативен специализиран наказателен съд към 01.01.2015 год. е 1 : 1,58, към 31.12.2015 год. е 1 : 1,82, а към 12.01.2016 год. – 1 : 1,5. Средно за страната съотношението към 31. 12. 2015 год. е 2.55 бр., а за апелативен съд – 1.31 бр.

Съотношение на бр. служители спрямо магистрати съпоставимо с другите апелативни съдилища:

Съотношение на бр. служители спрямо магистрати в АСпНС съпоставимо с другите апелативни съдилища през 2015 г.	
Съд:	Бр. сл./магистрати
СРЕДНО ЗА СЪД В СТРАНАТА	2.55
1. Военно-апелативен съд	2.17
2. АСпНС	1.82
3. АС – Бургас	1.75
4. АС – Велико Търново	1.47
СРЕДНО ЗА АПЕЛАТИВЕН СЪД В СТРАНАТА	1.31
5. АС – Варна	1.25
6. АС – Пловдив	1.21
7. Софийски апелативен съд	1.06

Видно е, че с течение на годините се подобрява кадровата обезпеченост на съда от гледна точка на административен персонал, като в същото време са предприети мерки от председателя на АСпНС за оптимизиране на дейността на общата и специализирана администрация чрез възлагане на допълнителни задължения.

1.3. Квалификация на магистрати и съдебни служители

1.3.1. 2012 год.

През 2012 г. за съдиите от АСпНС е проведен семинар на тема „Проблеми на въззивното производство“ с участието на представители на ВКС на Република България. Съдиите са посетили семинари, организирани от Националния институт на правосъдието - „Евроджъст и ролята му в развитието на практиките по дела за трафик на наркотици“, „Трафик на хора“, „Банкови измами и злоупотреби“, „Европейско право - наказателно-правни аспекти“, както специализирани семинари, насочени към магистратите от новосъздадените институции — „Обучение на съдии от специализираните съдилища по наказателен процес – практически аспекти“ и „Организирана престъпна група – проблематика“.

Част от магистратите са посетили регионален семинар на тема „Съдилищата и прокуратурите, специализирани в борба с организираната престъпност в Югоизточна Европа“, организиран от магистрата за връзка за Югоизточна Европа с подкрепата на Посолството на Франция.

Съдии от АСпНС са взели участие в семинар на тема „Борба с организираната престъпност в САЩ“, организиран от Държавния департамент на САЩ и проведен в градовете Вашингтон, Пенсилвания и Чикаго, както и други пряко свързани с повишаването на квалификацията им.

През 2012 г. съдебни служители от съдебната администрация са участвали в специализирани семинари и обучения, организирани от Националния институт на правосъдието - „Работа по наказателни дела“, „Съдебната власт и медиите“.

Главният счетоводител е посетил семинар, организиран от Висшия съдебен съвет, на тема „Запознаване с промените в провеждането на обществените поръчки“.

Служителят по сигурността на информацията е взел участие, в организиран от ДКСИ, семинар на тема „Обучение по защита на класифицираната информация като ССИ“, а двама съдебни деловодители са преминали курс за обучение по защита на класифицираната информация на завеждащ регистратура за класифицирана информация.

За всички съдебни служители в АСПНС е проведено специализирано обучение за работа с Автоматизираната система за управление на делата /АСУД/ в съда.

1.3.2. 2013 год.

В изпълнение на „Стратегическия план на АСПНС“ и конкретно поставените цели в раздел „Управление и развитие на материалните и човешките ресурси“ – насърчаване на квалификацията на съдиите и съдебните служители чрез първоначално и последващо обучение и създадена организация, всички магистрати и служители биват своевременно уведомявани за провежданите курсове, семинари и обучения.

Магистратите са взели участие в обучения в областта на наказателното право и европейското право, част от проект на Националния институт по правосъдие, реализиран в рамките на европейската програма ОПАК - „Комплексна и устойчива програма за обучение на магистратите, в контекста на пълноправното членство в Европейския съюз". Част от тях са преминали през курсове на обучение, организирани от ВСС, НИП – програма „Текущо обучение“ и международни неправителствени организации.

В рамките на проект "Компетентна съдебна система и повишаване на капацитета и ефективността в правораздаването чрез обучение" по Оперативна програма "Административен капацитет", реализиран от НИП, трима магистрати са придобили, в съответствие „Общата европейска езикова рамка“, образователно-квалификационна степен “B2” по английски език, а един по френски език.

Двама служители от съдебната администрация са преминали курсове на обучение, организирани от НИП, на теми - „Начално обучение за съдебни служители – I-ви и II-ри модул“ и „Защита на класифицираната информация в съдебната система“. Съдебният администратор е участвал в обучение, организирано от ВСС, на тема "Закон за обществените поръчки – практически проблеми по прилагането му, противоречива практика, контрол по изпълнението на договорите", а експерт „Връзки с

обществеността“ е посетил семинар на тема „Европейско право за неюристи“. На всички съдебни секретари е проведено специализирано обучение за работа с модул „Заличаване на лични данни“ от Автоматизираната система за управление на делата /АСУД/. В рамките на проект "Компетентна съдебна система и повишаване на капацитета и ефективността в правораздаването чрез обучение" по оперативна програма "Административен капацитет", реализиран от НИП, двама съдебни служители при АСПНС са преминали през курс на чуждоезиково обучение като единият е придобил образователно-квалификационна степен "B2" а другият – ниво „правен“.

1.3.3. 2014 год.

В изпълнение на Стратегическия план на АСПНС в раздел „Управление и развитие на материалните и човешките ресурси“ — насърчаване на квалификацията на съдиите и съдебните служители чрез първоначално и последващо обучение е създадена е организация всички магистрати и служители своевременно да бъдат уведомявани за провежданите курсове, семинари и обучения.

За повишаване на професионалната и личната си компетентност през 2014 год. магистратите са взели участие в разработените дългосрочни обучителни програми, обученията и семинарите по проекти на ОПАК, НФМ и дистанционните обучения, организирани и провеждани от Националния институт на правосъдието в сферата на наказателното и европейското право, международното хуманитарно право, правата на човека, престъпленията, извършвани във финансовата и данъчната системи.

В продължение на проект "Компетентна съдебна система и повишаване на капацитета и ефективността в правораздаването чрез обучение" по ОПАК, реализиран от НИП, магистрати са придобили, в съответствие с „Общата европейска езикова рамка“, образователно-квалификационна степен "C1" по английски език и по френски език. Наред с това, през 2014 год. магистрати са приключили успешно краткосрочен стаж по Програмата за обмен на Европейската мрежа за съдебно обучение, взели участие в учебна визита в Съда на Европейския съюз в Люксембург и в семинар, разработен от румънския съдебен съвет в областта на наказателното право на ЕС.

В рамките на програмата за дистанционно обучение на НИП за 2014 год. съдебни служители са преминали обучение на тема „Класифициране на съдебни дела и

прокурорски преписки - основания, ред и правни последици“ и курс на тема „Право за неюрести“. В текущите теми, разработвани от НИП, служители са преминали обучение на теми „Процесът на призоваване“, „Начално обучение за съдебни служители - I-ви и II-ри модул“ и „Защита на класифицираната информация в съдебната система“.

Съдебният администратор е преминал курс на обучение, организиран от ВСС, на тема "Закон за обществените поръчки – практически проблеми по прилагането му, противоречива практика, контрол по изпълнението на договорите", а експерт „Връзки с обществеността“ е посетил семинар на тема „Европейско право за неюрести“.

На всички съдебни секретари е проведено специализирано обучение за работа с модул „Заличаване на лични данни“ от Автоматизираната система за управление на делата /АСУД/. В рамките на проект "Компетентна съдебна система и повишаване на капацитета и ефективността в правораздаването чрез обучение" по ОПАК, реализиран от НИП, служители от съда преминаха курс на чуждоезиково обучение са придобили образователно-квалификационна степен “B2” и ниво „правен”.

По предложение на съда е променен Правилникът за организацията и дейността на НИП. Въведена е практика за даване на съгласие от административните ръководители за участие в обучения и семинари на магистратите. С оглед промените в правилата на НИП в АСПНС е създаден регистър, в който се регистрират заявките на магистрата за участие в предстоящи през годината семинари и обучения. По този начин се отчита във всеки един момент кои магистрати ще участват в семинари, за да не се отразява отсъствието им на сформирани състави за разглеждане на делата.

1.3.4. 2015 год.

През 2015 год. съдиите от АСПНС са взели участие в разработените дългосрочни обучителни програми, обученията и семинарите по проекти на ОПАК, НФМ и дистанционните обучения, организирани и провеждани от Националния институт на правосъдието, като са задълбочили познанията си в сферата на наказателното и европейското право и правата на човека, съдебната практика на ЕСПЧ в ежедневната практика на националните съдилища в наказателното производство.

Към края на 2015 год. е отчетено, че 50% от магистратите в АСПНС са приключили успешно краткосрочен стаж по Програмата за обмен на Европейската мрежа за съдебно обучение. Наред с това е отчетено и участие на магистрати от АСПНС

в ежегодно провежданата учебна визита за магистрати в Съда на Европейския съюз в Люксембург. В продължението на проекта "Компетентна съдебна система и повишаване на капацитета и ефективността в правораздаването чрез обучение" по ОПАК, реализиран от НИП, трима магистрати са придобили, в съответствие „Общата европейска езикова рамка“, образователно-квалификационна степен "С1" по английски език, а един по френски език.

В текущите теми, разработвани от НИП, съдебни служители от АСПНС са преминали обучение на теми „Начално обучение за съдебни служители - 1-ви и II-ри модул“, „Стратегическо планиране и бюджетно финансиране в съдебната система“, и „Специализирано обучение на съдебните статистици и съдебни служители извършващи статистическа дейност“. В рамките на програмата за дистанционно обучение на НИП за 2015 г. съдебни служители са преминали обучение на тема „Защита на личните данни“ и „Граматика“.

Изложеното дава основание да се приеме, че както съдиите, така и служителите от АСПНС системно полагат усилия за повишаване на професионалната си квалификация, като участват активно в обученията, организирани от различни институции. Разбира се, съществен принос за това има и обстоятелството, че в първата година от съществуването и функционирането на съда делата, постъпили за разглеждане, логично са били относително по-малък брой и то основно производства по чл. 64 и чл. 65 от НПК, поради което съдиите са разполагали с повече време за обучение и самоусъвършенстване.

1.4. Сграден фонд

Сградата, в която се помещава Апелативен специализиран наказателен съд, е предадена за управление на Министерство на правосъдието с Решение № 162/17.03.2011 год. на Министерски съвет.

Със Заповед № ЛС-04-6/09.01.2012 год. на министъра на правосъдието стопанисването на сградата е възложено на АСПНС.

В имота наред с АСПНС са настанени Специализиран наказателен съд (СПНС), Апелативна специализирана прокуратура (АСП), Специализирана прокуратура (СП) и Държавна комисия по сигурността на информацията (ДКСИ).

Съдебните заседания на АСпНС се провеждат в една единствена съдебна зала, което до голяма степен затруднява работата на съдебните състави. За избягване натрупването на много страни, които изчакват продължително време делата си поради това, че са насрочени в един и същи час, е взето решение съдебните заседания да започват от 8.30 часа вместо от 9.00 часа.

2. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ

2.1. Постъпили и разгледани дела в Апелативния специализиран наказателен съд за периода 2012 г. – 2015 г.

В проверявания период в Апелативния специализиран наказателен съд /АСпНС/ са постъпили общо 1 155 дела. Те се разпределят по години както следва:

- 2012 г. – 275 бр.
- 2013 г. – 385 бр.,
- 2014 г. – 244 бр. и
- 2015 г. – 251 бр.

Броят на постъпилите дела през четирите години е неравномерен. По-високият брой дела, образувани през 2013 г., е обясним с голямото постъпление на дела в СпНС през 2012 г. Като тенденция би могло да бъде изведено, че с изключение на 2013 г., когато са постъпили 385 бр. дела, през останалите три години броят им варира между в границите между 244 и 275 бр. дела годишно.

2.2. Разпределение на постъпилите и разгледани дела в зависимост от характера на производството – ВНОХД и ВНЧД

Разпределението по характер на производството на постъпилите в Апелативния специализиран наказателен съд дела за отчетния период е посочено в следващата таблица:

Разпределение по характер на производството на постъпилите в СпНС дела				
Година:	ВНОХД	ЧНД II инстанция	ЧНД по чл. 243 НПК	Постъпили през годината
2012 г.	11	264	0	275
Процент	4%	96%	0%	-
2013 г.	38	343	4	385
Процент	9.88%	89.09%	1.04%	-
2014 г.	29	203	12	244
Процент	11.89%	83.20%	4.92%	-
2015 г.	35	210	6	251
Процент	13.94%	83.67%	2.39%	-
Общо за периода	113	1020	22	Общо: 1155
Процент	9.79%	88.31%	1.90%	-

Частните наказателни дела /в това число ЧНД по чл. 243 от НПК/, постъпили в АСпНС, формират 90.21% от всички образувани за периода. В тях се включват производства за проверка на определенията на първоинстанционния съд във връзка с осъществявания от последния контрол върху досъдебното производство – производства по чл. 64, ал. 7, чл. 65, ал. 8, чл. 68, чл. 69, ал. 4, чл. 72 и чл. 243, ал. 6 от НПК; такива за проверка законосъобразността на разпорежданията на съдията-докладчик за прекратяване на съдебното производство поради наличие на съществени нарушения на процесуалните правила, допуснати в досъдебното производство – чл. 249, ал. 3 от НПК; производства за проверка на определенията на съда, постановени в съдебната фаза във връзка с мерките за процесуална принуда – чл. 256, ал. 4, чл. 270 и

чл. 309 от НПК; такива за контрол върху определенията на СпНС за спиране на наказателното производство – чл. 290, ал. 4 от НПК; производства по чл. 306 от НПК и такива по чл. 12 ЗМИП. Значителна част от ЧНД са образувани по жалби и протести срещу мерки за процесуална принуда.

Разгледаните през периода дела, разпределени по характер – ВНОХД и ВНЧД, са в следното процентно съотношение:

Разпределение по характер на разгледаните в АСпНС дела				
Година:	ВНОХД	ЧНД II инстанция	ЧНД по чл. 243 НПК	Всичко разгледани
2012 г.	11	264	0	275
2013 г.	45	343	4	392
2014 г.	42	207	12	261
2015 г.	47	219	6	272
Общо за периода	145	1033	22	Общо: 1200

В сравнителен аспект броят на разгледаните от АСпНС въззивни ЧНД (в това число по чл. 243 от НПК) през 2012 - 2015 г. е значително над средния за този вид дела, разгледани от останалите апелативни съдилища. Горното е лесно обяснимо със специфичната предметна компетентност на този съд, предполагаща привличане към наказателна отговорност на множество лица за едни от най-тежките престъпления по Наказателния кодекс. Предпоставка за това е и обстоятелството, че дейността на АСпНС е във функционална зависимост от работата на първоинстанционния съд, която по делата по същество по необходимост продължава повече във времето.

- През 2012 г. относителният дял на ЧНД /в т. ч. по чл. 243 от НПК/ за страната е 65.05% от всички видове наказателни дела за разглеждане при 96% в АСпНС.
- През 2013 г. относителният дял на ЧНД /в т. ч. по чл. 243 от НПК/ за страната е 62.61% при 88.52% в АСпНС.
- През 2014 г. относителният дял на ЧНД /в т. ч. по чл. 243 от НПК/ за страната е 60.98% от всички видове наказателни дела за разглеждане при 83.91 % в АСпНС.
- През 2015 г. относителният дял на ЧНД /в т. ч. по чл. 243 от НПК/ за страната е 56.48% от всички видове наказателни дела за разглеждане при 82.71 % в АСпНС.

Относителният дял на ВНОХД – делата с най-голяма правна и фактическа сложност, съпоставимо със средния на разгледаните наказателни дела от апелативните съдилища в страната се разпределя както следва:

- През 2012 г. процентът на разгледаните ВНОХД от АСпНС за годината дела е 4%, при средно за страната 34.04%.
- През 2013 г. процентът на разгледаните ВНОХД от АСпНС е 11.48% при средно за страната 36.53%.
- През 2014 г. процентът на разгледаните ВНОХД от АСпНС е 16.09% при средно за страната 38.25%.
- През 2015 г. процентът на разгледаните ВНОХД от АСпНС е 17.28% при средно за страната 33.20%.

Видно е, че през годините броят на разгледаните дела по същество (ВНОХД) плавно нараства, макар все още да е далече от средните показатели за страната.

2.3. Разпределение на разгледаните дела по видове престъпления

Разпределението на разгледаните за периода 2012 г. – 2015 г. от АСпНС ВНОХД по видове престъпна дейност /глави и текстове от Наказателния кодекс/ предмет на делото е показано в следващите таблици:

Разпределение на разглежданите през 2012 г. в АСпНС наказателни дела от общ характер по текстове от НК		
Текстове от НК	Брой	Процент от общия брой
Глава втора "Престъпление против личността"	2	8.69%
чл. 142а, ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 142, ал. 2, т. 6 НК	1	4.35%
чл. 144, ал. 3 НК	1	4.35%
Глава пета "Престъпления против собствеността"	6	26.09%
чл. 194 НК	1	4.35%
чл. 195 НК	1	4.35%
чл. 198 НК	1	4.35%
чл. 206 НК	1	4.35%
чл. 214, ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 213а, ал. 2 НК	2	8.69%
Глава шеста "престъпления против стопанството"	2	8.69%
чл. 234 НК	2	8.69%
Глава осма "Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции"	1	4.35%
чл. 280 НК	1	4.35%
Глава девета "Документни престъпления"	1	4.35%
чл. 308 НК	1	4.35%
Глава десета "Престъпления против реда и общественото спокойствие"	4	17.39%
чл. 321 НК	4	17.39%
Глава единадесета "Общопасни престъпления"	1	4.35%
чл. 339 НК	1	4.35%
Кумулации	6	26.09%
Общо	23	

Разпределение на разгледаните през 2013 г. в АСпНС наказателни дела от общ характер по текстове от НК		
Текстове от НК	Брой	Процент от общия брой
Глава втора "Престъпления против личността"	7	8.43%
чл. 129, ал. 1 НК	1	1.20%
чл. 142а, ал. 4 НК	1	1.20%
чл. 143, ал. 2 НК	1	1.20%
чл. 144, ал. 3 НК	2	2.41%
чл. 155 НК	1	1.20%
чл. 159г НК	1	1.20%
Глава пета "Престъпления против собствеността"	11	13.25%
чл. 195 НК	4	4.82%
чл. 198, ал. 1 НК	1	1.20%
чл. 214, ал. 2 или ал. 3 вр. чл. 213а, ал. 2 или 3 НК	6	7.23%
Глава шеста "Престъпления против стопанството"	6	7.23%
чл. 234, ал. 1 НК	1	1.20%
чл. 242 НК	1	1.20%
чл. 244 НК	2	2.41%
чл. 249 НК	1	1.20%
чл. 252, ал. 1 НК	1	1.20%

Разпределение на разгледаните през 2013 г. в АСПНС наказателни дела от общ характер по текстове от НК		
Текстове от НК	Брой	Процент от общия брой
Глава осма "Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции"	1	1.20%
чл. 280, ал. 2 НК	1	1.20%
Глава девета "Документни престъпления"	1	1.20%
чл. 308 НК	1	1.20%
Глава десета "Престъпления против реда и общественото спокойствие"	22	26.51%
чл. 321 НК	22	26.51
Глава единадесета "Общопасни престъпления"	22	26.51%
чл. 339, ал. 1 НК	5	6.02%
чл. 354а, ал. 1 НК	6	7.23%
чл. 354а, ал. 2 НК	8	9.64%
чл. 354а, ал. 3 НК	2	2.41%
чл. 354б, ал. 1 НК	1	1.20%
Кумулации	13	15.66%
Общо	83	

Разпределение на разгледаните през 2014 г. в АСпНС наказателни дела от общ характер по текстове от НК		
Текстове от НК	Брой	Процент от общия брой
Глава втора "Престъпления против личността"	11	19.30%
чл. 142а НК	3	5.26%
чл. 144, ал. 3 НК	2	3.51%
чл. 155, ал. 5 НК	1	1.75%
чл. 159а НК	2	3.51%
чл. 159в НК	1	1.75%
чл. 159г НК	2	3.51%
Глава пета "Престъпления против собствеността"	12	21.05%
чл. 195, ал. 1 НК	7	12.28%
чл. 213, ал. 2 НК	1	1.75%
чл. 214, ал. 2 или ал. 3 вр. чл. 213а ал. 2 или ал. 3 НК	4	7.02%
Глава шеста "Престъпления против стопанството"	4	7.02%
чл. 244 НК	2	3.51%
чл. 246, ал. 3 НК	1	1.75%
чл. 252, ал. 2 НК	1	1.75%
Глава осма "Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица,	3	5.26%

Разпределение на разгледаните през 2014 г. в АСпНС наказателни дела от общ характер по текстове от НК		
Текстове от НК	Брой	Процент от общия брой
изпълняващи публични функции"		
чл. 278 НК	1	1.75%
чл. 280, ал. 2 НК	1	1.75%
чл. 294, ал. 4 НК	1	1.75%
Глава девета "Документни престъпления"	1	1.75%
чл. 308 НК	1	1.75%
Глава десета "Престъпления против реда и общественото спокойствие"	15	26.31%
чл. 321 НК	15	26.31%
Глава единадесета "Общопасни престъпления"	7	12.28%
чл. 339, ал. 2 НК	2	3.51%
чл. 354а, ал. 1 НК	2	3.51%
чл. 354а, ал. 2 НК	2	3.51%
чл. 354а, ал. 3 НК	1	1.75%
Кумулации	4	7.02%
Общо	57	

Разпределение на разгледаните през 2015 г. в АСПНС наказателни дела от общ характер по текстове от НК		
Текстове от НК	Брой	Процент от общия брой
Глава втора "Престъпления против личността"	11	14.47%
чл. 116, ал. 1 НК	1	1.31%
чл. 131, ал. 1 НК	1	1.31%
чл. 142, ал. 3 НК	1	1.31%
чл. 142а, ал. 4 НК	1	1.31%
чл. 143, ал. 2 НК	1	1.31%
чл. 144, ал. 3 НК	1	1.31%
чл. 155, ал. 5 НК	1	1.31%
чл. 159а НК	2	2.63%
чл. 159в НК	1	1.31%
чл. 159г НК	1	1.31%
Глава пета "Престъпления против собствеността"	10	13.16%
чл. 195, ал.1 НК	4	5.26%
чл. 196а НК	1	1.31%
чл. 198, ал. 4 НК	1	1.31%
чл. 213а, ал. 2 НК	1	1.31%
чл. 214, ал. 2 или ал. 3 вр. чл. 213а, ал. 2 или ал. 3 НК	2	2.63%
чл. 216, ал. 5 НК	1	1.31%
Глава шеста "Престъпления против стопанството"	7	9.21%
чл. 234, ал. 2 НК	1	1.31%
чл. 242, ал. 4 К	1	1.31%
чл. 242, ал. 1 НК	3	3.95%

Разпределение на разгледаните през 2015 г. в АСПНС наказателни дела от общ характер по текстове от НК		
Текстове от НК	Брой	Процент от общия брой
чл. 243, ал. 2 НК	1	1.31%
чл. 244 НК	1	1.31%
Глава осма "Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции"	1	1.31%
чл. 280, ал. 2 НК	1	1.31%
Глава десета "Престъпления против реда и общественото спокойствие"	17	22.37%
чл. 321 НК	16	21.05%
чл. 323, ал. 5 НК	1	1.31%
Глава единадесета "Общопасни престъпления"	24	31.58%
чл. 339, ал. 1 НК	6	7.89%
чл. 339, ал. 2 НК	8	10.53%
чл. 346 НК	2	2.63%
чл. 354а, ал. 1 НК	1	1.31%
чл. 354а, ал. 2 НК	4	5.26%
чл. 354а, ал. 3 НК	2	2.63%
чл. 354в, ал. 2 НК	1	1.31%
Кумулации	6	7.89%
Общо	76	

От данните е видно, че процентът на разгледаните за периода престъпления по чл. 321 от НК варира между 17.39% и 26.51%. Те формират през:

- 2012- г. – 17.39%,
- 2013 г. – 26.51 %,
- 2014 г. – 26.31 % и
- 2015 г. – 21.05 % от разгледаните престъплени състави по текстове от НК.

2.4. Натовареност на съдиите в Апелативния специализиран наказателен съд

Средната натовареност на съдия **по щат в Апелативния специализиран наказателен съд към образувани** дела за месец е:

- през 2012 г. – 1.64 бр.
- през 2013 г. – 2.67 бр.
- през 2014 г. – 1.69 бр. и
- през 2015 г. – 1.74 бр.

За сравнение средната натовареност по щат на наказателен съдия **в апелативните съдилища** към образувани дела е:

- през 2012 г. – 3.72 бр.
- през 2013 г. – 3.60 бр.
- през 2014 г. – 3.54 бр. и
- през 2015 г. – 3.92 бр.

Средната натовареност на съдия **по щат в Апелативния специализиран наказателен съд към дела за разглеждане** на месец е:

- през 2012 г. – 1.64 бр.,
- през 2013 г. - 2.72 бр.,
- през 2014 г. – 1.81 бр. и
- през 2015 г. – 1.89 бр.

За същия период средната натовареност по щат на наказателен съдия **в апелативните съдилища** към дела за разглеждане на месец е:

- през 2012 г. – 3.99 бр.,
- през 2013 г. – 3.97 бр.,
- през 2014 г. – 3.95 бр. и

- през 2015 г. – 4.31 бр.

Видно е, че съдиите в АСпНС са със значително по-ниска натовареност от средната за страната. С изключение на 2013 г. през останалите 3 години от периода натовареността им по щат на база образувани дела и на база дела за разглеждане е повече от два пъти под средната. Това обстоятелство отрежда на съда последното седмо място през 2012 год. от всички апелативни съдилища в страната, а през останалите три години от проверявания период единствено съдиите от Военно-апелативния съд са били по-малко натоварени от тези в АСпНС. Същевременно следва да се отчита фактическата сложност на част от делата, по които към наказателна отговорност са привлечени повече подсъдими.

При проверка, извършена въз основа на заповед № 409/31.03.2014 год. на председателя на Върховния касационен съд е констатирано, че през 2013 г. съдиите от АСпНС са били неравномерно натоварени, като разликата между някои от тях от по три дела от общ характер, което при малкото постъпление на този вид дела е чувствително. Отправена е препоръка занапред да се извършат съответните корекции в системата за случаен избор на докладчик и за натоварването на съдиите, като се постигне максимален баланс между тях. В изпълнение на препоръката е проведено събрание на 30.09.2015 год., на което единодушно съдиите са взели решение всички съдии от съда да са със 100 % натовареност, председателят на съда – със 70 %, а неговият заместник – с 90%. По този начин е преодоляно голямото различие в натовареността на съдиите.

2.5. Изход на делото и качество на работата по делата – постановени съдебни актове по видове, от тях потвърдени, изменени, отменени

По данни от годишните доклади за дейността на Специализирания наказателен съд през 2012 г. – 2015 г. решенията с акт по същество дела се разпределят както следва:

2.5.1. 2012 год.

През 2012 год. в АСпНС са разгледани общо 275 дела, от тях ВНОХД – 11 бр. и ЧНД – 264 бр.

От разгледаните и приключени четири ВНОХД по едно от делата производството е прекратено с определение поради несъответствие на подадения въззивен протест с изискванията на чл. 320, ал. 1 от НПК. Останалите три са решени с

акт по същество. В процентно съотношение 25 % са приключили с прекратяване и 75 % - с акт по същество.

Решенията с акт по същество се разпределят както следва:

НОХД 3 броя, които са приключили с решение, от които:

- 2 бр. с потвърдително решение;
- 1 бр. с изменително решение;

През годината са разгледани и решени **264 ЧНД**, разпределени по вид на производството както следва:

- мерки по чл. 64 НПК – 64 бр;
- мерки по чл. 65 НПК – 116 бр.;
- производства по чл. 306 от НПК -7 бр.;
- производства по чл. 270, ал. 4 НПК – 12 бр.;
- производства по чл. 249, ал. 3 НПК – 20 бр.;
- производства по чл. 309 от НПК – 2 бр.;
- производства по чл. 256, ал. 4 от НПК – 42 бр.
- производства по чл. 68 НПК – 1 бр.;

Процентното съотношение на свършените ЧНД се разпределя както следва:

Съотношение на свършените в АСПНС ЧНД през 2012 г.:								
	Вид							
	ЧНД							
	Мерки по чл. 64 НПК	Мерки по чл. 65 НПК	ЧНД по чл. 306 НПК	ЧНД по чл. 270, ал. 4 НПК	ЧНД по чл. 249, ал. 3 НПК	ЧНД по чл. 309 НПК	ЧНД по чл. 256, ал. 4 НПК	ЧНД по чл. 68 НПК
Бр.	64	116	7	12	20	2	42	1
процент	24.24%	43.94%	2.65%	4.55%	7.57%	0.76%	15.91%	0.38%
Общ брой	264							

2.5.2. 2013 год.

През 2013 год. в АСПНС са разгледани общо 392 дела. От тях 45 бр. са ВНОХД и 347 бр. – ЧНД.

Приключени са общо 32 ВНОХД, като по две от тях производството е прекратено.

Решенията с акт по същество **30 ВНОХД** се разпределят както следва:

- 5 бр. с присъда;
- 25 бр. с решение, от които:
 - 10 бр. с потвърдително решение;
 - 9 бр. с изменително решение;
 - 6 бр. с отменително решение;

В процентно съотношение 15.63% от свършените ВНОХД са приключили с нова присъда, 78.12% с решение (от които спрямо общо свършените дела: 31.25% с потвърдително решение, 28.13% с изменително решение и 18.75% с отменително решение), по 6.25% производството е прекратено.

Приключени са 343 ЧНД, от които:

- мерки по чл. 64 НПК – 37 бр.;
- мерки по чл. 65 НПК – 171 бр.;
- ЧНД по чл. 243 от НПК – 4 бр.;
- производства по чл. 306 от НПК – 15 бр.;
- производства по чл. 270, ал. 4 НПК – 11 бр.;
- производства по чл. 249, ал. 3 НПК – 42 бр.;
- производства по чл. 309 от НПК – 1 бр.;
- производства по чл. 256, ал. 4 от НПК – 37 бр.;
- производство по чл. 323 НПК – 1 бр.;
- производства по чл. 72 от НПК – 19 бр.;
- производства по чл. 68 НПК – 2 бр.;
- производства по чл. 61 НПК – 2 бр.;
- производства по чл. 12 ЗМИП – 1 бр.;

Процентното съотношение на свършените ЧНД се разпределя както следва:

Съотношение на свършените в АСпНС ЧНД през 2013 г.:													
	Вид												
	ЧНД												
	по чл. 64 НПК	по чл. 65 НПК	по чл. 306 НПК	по чл. 270, ал. 4 НПК	по чл. 249, ал. 3 НПК	по чл. 309 НПК	по чл. 256, ал. 4 НПК	по чл. 68 НПК	по чл. 243 НПК	по чл. 61 НПК	по чл. 12 ЗМИ П	По чл. 323 НПК	По чл. 72 НПК
Бр.	37	171	15	11	42	1	37	2	4	2	1	1	19
процен т	10.79 %	49.85 %	4.37 %	3.21 %	12.24 %	0.29 %	10.79 %	0.58 %	1.17 %	0.58 %	0.29 %	0.29 %	5.54 %
Общ брой	343												

2.5.3. 2014 год.

През 2014 година в АСпНС са разгледани общо 261 дела. От тях ВНОХД – 42 бр. и ЧНД – 219 бр.

От разгледаните ВНОХД са приключени 30 дела. По едно от тях производството е прекратено поради неправилно администриране на депозирания въззивен протест.

С акт по същество са решени 29 бр. ВНОХД. По всички тях е постановено решение, като:

- по 6 дела присъдата на първата инстанция е потвърдена;
- по 7 дела първоинстанционният съдебен акт е изменен;
- по 16 дела присъдата на СпНС е отменена и делото е върнато за ново разглеждане.

През 2014 г. 96.67% от свършените ВНОХД са приключили с решение (от които спрямо общо свършените дела: 20% с потвърдително решение, 23.33% с изменително решение и 50.33% с отменително решение), по 3.33% производството е прекратено.

Приключени са **210 ЧНД**, от които:

- мерки по чл. 64 НПК – 39 бр.;
- мерки по чл. 65 НПК – 73 бр.;
- ЧНД по чл. 243 от НПК – 12 бр.;
- производства по чл. 306 от НПК – 5 бр.;
- производства по чл. 270, ал. 4 НПК – 29 бр.;
- производства по чл. 249, ал. 3 НПК – 37 бр.;
- производства по чл. 256, ал. 4 НПК – 8 бр.;
- производства по чл. 72 от НПК – 4 бр.;
- производства по чл. 68 НПК – 2 бр.;
- производства по чл. 69, ал. 4 от НПК – 1 бр.

Процентното съотношение на свършените ЧНД се разпределя както следва:

Съотношение на свършените в АСПНС ЧНД през 2014 г.:														
	Вид													
	ЧНД													
	по чл. 64 НПК	по чл. 65 НПК	по чл. 306 НПК	по чл. 270, ал. 4 НПК	по чл. 249, ал. 3 НПК	по чл. 309 НПК	по чл. 256, ал. 4 НПК	по чл. 68 НПК	по чл. 243 НПК	по чл. 61 НПК	по чл. 12 ЗМИП	По чл. 323 НПК	По чл. 72 НПК	Чл. 69, ал. 4 НПК
Бр.	39	73	5	29	37	-	8	2	12	-	-	-	4	1
процент	18.57 %	34.76 %	2.38 %	13.81 %	17.62 %	-	3.81 %	0.95 %	5.71 %	-	-	-	1.90 %	0.48 %
Общ брой	210													

2.5.4. 2015 год.

През 2015 година в АСпНС са разгледани общо 272 дела. От тях ВНОХД – 47 бр. и ЧНД – 225 бр.

От разгледаните ВНОХД по **2 бр.** производството е прекратено поради неправилно администриране на депозираните въззивни жалби и поради оттегляне на подадената въззивна жалба. Решените с акт по същество са **30 ВНОХД**, които съобразно вида на постановения съдебен акт се разпределят както следва:

- 7 дела – с присъда;

- 23 дела – с решение, от които:

- по 13 бр. присъдата на СпНС е потвърдена;
- по 7 бр. първоинстанционният съдебен акт е изменен;
- по 3 бр. присъдата е отменена;

През 2015 г. 21.88% от свършените ВНОХД са приключили с нова присъда, 71.88% с решение (от които спрямо общо свършените дела: 40.62% с потвърдително решение, 21.88% с изменително решение и 9.37% с отменително решение), по 6.25% производството е прекратено.

През годината са решени **218 ЧНД**, от които:

- мерки по чл. 64 НПК – 31 бр.;
- мерки по чл. 65 НПК – 88 бр.;
- ЧНД по чл. 243 от НПК – 6 бр.;
- производства по чл. 306 от НПК – 9 бр.;
- производства по чл. 270, ал. 4 НПК – 32 бр.;
- производства по чл. 249, ал. 3 НПК – 41 бр.;
- производства по чл. 309 от НПК – 1 бр.;
- производства по чл. 256, ал. 4 от НПК – 6 бр.;
- производства по чл. 290, ал. 2 НПК – 1 бр.;
- производства по чл. 68 НПК – 2 бр.;
- производства по чл. 72 НПК – 1 бр.;

Процентното съотношение на свършените ЧНД се разпределя както следва:

Съотношение на свършените в АСПНС ЧНД през 2015 г.:															
	Вид														
	ЧНД														
	по чл. 64 НПК	по чл. 65 НПК	по чл. 306 НПК	по чл. 270, ал. 4 НПК	по чл. 249, ал. 3 НПК	по чл. 309 НПК	по чл. 256, ал. 4 НПК	по чл. 68 НПК	по чл. 243 НПК	по чл. 61 НПК	по чл. 12 ЗМИП	По чл. 323 НПК	По чл. 72 НПК	Чл. 69, ал. 4 НПК	Чл. 290, ал. 2 от НПК
Бр.	31	88	9	32	41	1	6	2	6	-	-	-	1	-	1
процент	14.22 %	40.37 %	4.13 %	14.68 %	18.81 %	0.46 %	2.75 %	0.92 %	2.75 %	-	-	-	0.46 %		0.46 %
Общ брой	218														

Общият брой свършени ВНОХД през периода 2012 – 2015 г. е 98 бр. От тях с присъда са приключили 12 бр. (12.24%), с решение 80 бр. (от които спрямо общо свършените дела: 31 (31.63%) с потвърдително решение, 24 (24.49%) с изменително решение и 25 (25.51%) с отменително решение), по 6.12% производството е прекратено.

Обобщени данни за процентното съотношение на свършените за целия период 1035 бр. ЧНД ще бъдат представени в следващата таблица:

Съотношение на свършените в АСПНС ЧНД															
2012 година															
	Вид														
	по чл. 64 НПК	по чл. 65 НПК	по чл. 306 НПК	по чл. 270, ал. 4 НПК	по чл. 249, ал. 3 НПК	по чл. 309 НПК	по чл. 256, ал. 4 НПК	по чл. 68 НПК	по чл. 243 НПК	по чл. 61 НПК	по чл. 12 ЗМИ П	По чл. 323 НПК	По чл. 72 НПК	Чл. 69, ал. 4 НПК	Чл. 290, ал. 2 от НПК
Бр.	64	116	7	12	20	2	42	1	-	-	-	-	-	-	-
процент	22.24 %	43.94 %	2.65 %	4.55 %	7.57 %	0.76 %	15.91 %	0.38 %	-	-	-	-	-	-	-
Общ брой	264														
2013 година															
	Вид														
	по чл. 64 НПК	по чл. 65 НПК	по чл. 306 НПК	по чл. 270, ал. 4 НПК	по чл. 249, ал. 3 НПК	по чл. 309 НПК	по чл. 256, ал. 4 НПК	по чл. 68 НПК	по чл. 243 НПК	по чл. 61 НПК	по чл. 12 ЗМИ П	По чл. 323 НПК	По чл. 72 НПК	Чл. 69, ал. 4 НПК	Чл. 290, ал. 2 от НПК
Бр.	37	171	15	11	42	1	37	2	4	2	1	1	19	-	-
процент	10.79 %	49.85 %	4.37 %	3.21 %	12.24 %	0.29 %	10.79 %	0.58 %	1.17 %	0.58 %	0.29 %	0.29 %	5.54 %	-	-
Общ брой	343														
2014 година															
	Вид														
	по чл. 64 НПК	по чл. 65 НПК	по чл. 306 НПК	по чл. 270, ал. 4 НПК	по чл. 249, ал. 3 НПК	по чл. 309 НПК	по чл. 256, ал. 4 НПК	по чл. 68 НПК	по чл. 243 НПК	по чл. 61 НПК	по чл. 12 ЗМИ П	По чл. 323 НПК	По чл. 72 НПК	Чл. 69, ал. 4 НПК	Чл. 290, ал. 2 от НПК
Бр.	39	73	5	29	37	-	8	2	12	-	-	-	4	1	-
процент	18.57 %	34.76 %	2.38 %	13.81 %	17.62 %	-	3.81 %	0.95 %	5.71 %	-	-	-	1.90 %	0.48 %	-
Общ брой	210														

2015 година															
	Вид														
	по чл. 64 НПК	по чл. 65 НПК	по чл. 306 НПК	по чл. 270, ал. 4 НПК	по чл. 249, ал. 3 НПК	по чл. 309 НПК	по чл. 256, ал. 4 НПК	по чл. 68 НПК	по чл. 243 НПК	по чл. 61 НПК	по чл. 12 ЗМИ П	По чл. 323 НПК	По чл. 72 НПК	Чл. 69, ал. 4 НПК	Чл. 290, ал. 2 от НПК
Бр.	31	88	9	32	41	1	6	2	6	-	-	-	1	-	1
проце нт	14.22 %	40.37 %	4.13 %	14.68 %	18.81 %	0.46 %	2.75 %	0.92 %	2.75 %	-	-	-	0.46 %		0.46 %
Общ брой	218														
Общо за перио да	171	448	36	84	140	4	93	7	22	2	1	1	24	1	1
Проце нт	16.52 %	43.28 %	3.48 %	8.11 %	13.52 %	0.39 %	8.98 %	0.68 %	2.12 %	0.19 %	0.09 %	0.09 %	2.32 %	0.09 %	0.09 %

2.6. Резултати от осъществен институционален контрол

След справка в Автоматизираната система за управление на делата във ВКС (АСУД) се установи, че предмет на проверка във ВКС от постановените актове по ВНОХД в АСПНС са били общо 54 акта.

През 2012 г. от обжалваните 2 акта, постановени по ВНОХД през същата година - 2 бр. (100%) са потвърдени.

През 2013 г. от обжалваните 21 акта, постановени по ВНОХД през същата година 14 (66.66%) са потвърдени, 1 (4.76%) са изменени и 6 (28.57%) са отменени.

През 2014 г. от обжалваните 11 акта, постановени по ВНОХД през същата година - 9 (81.82%) са потвърдени, 1 (9.09%) е изменен и 1 (9.09%) е отменен.

През 2015 г. от обжалваните 20 акта, постановени по ВНОХД през същата година - 14 (70%) са потвърдени, 1 (5%) е изменен и 5 (25%) са отменени.

От обжалваните общо 54 акта, постановени по ВНОХД в периода 2012 – 2015 г. - 39 (72.22%) са потвърдени, 3 (5.55%) са изменени и 12 (22.22%) са отменени.

3. СРОЧНОСТ

В процентно съотношение несвършени от разгледаните дела са в границите между 2.54% - 8.09%. След 2012 г. – годината на създаване на съда, броят на несвършените дела се е увеличил от 2.54% през 2013 г. на 4.33%. През 2014 г. несвършените дела са се увеличили до 8.04%, а през 2014 г. до 8.09%. Като тенденция може да бъде изведено увеличаването на процента на несвършени дела. През 2015 г. увеличението спрямо предходната година е незначително.

Процентът на несвършени спрямо разгледани ВНОХД е средно около 32% за периода 2012-2015 г. Най-висок е процентът през 2012 г. – 63.64%. През следващите 3 години той е намален средно до около 29% (2013 г. – 28.89%, 2014 г. – 28.89% и 2015 г. – 31.91%).

Процентът на несвършени ЧНД (в т.ч. по чл. 243 НПК) от разгледаните варира между 0.0% - 4.11%. Тенденция трудно би могла да бъде изведена, тъй като процентът несвършени дела варира през различните години – 2012 г. – 0%, 2013 г. – 1.15%, 2014 г. – 4.11% и 2015 г. – 3.11%

Процентът на несвършени от разгледаните дела в АСпНС без значение на техния характер) е под средния за страната. През 2012 г. несвършените дела от общия брой разгледани съставляват 2.54% при средно за страната 9.05%; през 2013 г. - 4.33% при средно за страната 9.64%; през 2014 г. - 8.04% при средно за страната 10.09% и през 2015 г. 8.09% при средно за страната 13.04%. Причините за добрата успеваемост на АСпНС са свързани с обстоятелството, че броят на постъпилите ВНЧД в съда е значително по-голям отколкото в останалите съдилища, а именно тези дела са най-бързо ликвидни.

При сравняване само на неприключените ВНОХД от АСпНС със средния процент за страната картината се променя. През 2012 г. процентът на несвършени ВНОХД от всички разгледани такива дела е 63.64% при средно за страната 20.38%. През 2013 г. – 28.89% при средно за страната 19.51%. През 2014 г. – 28.57% при средно за страната 20.78%. През 2015 г. – 31.92% при средно за страната 24.45%. Макар на пръв поглед статистиката да дава основание за негативна оценка, не бива да се забравя, че голяма част от делата, разгледани от АСпНС са със значителна фактическа и правна сложност. Наред с често големия брой страни причината да не приключат голяма част от

разгледаните ВНОХД е необходимостта от провеждане на въззивно съдебно следствие, като с течение на времето броят на делата, по които въззивната инстанция събира доказателства, се увеличава.

Срочността на свършените до три месеца в АСПНС дела е над средната за страната през всяка една от годините, включени в периода.

Срочността на ВНЧД /в т.ч. по чл. 243 от НПК/ е над средния процент за страната. Прави впечатление, че през всяка една от четирите години 100% от ВНЧД свършвани в 3-месечен срок.

С изключение на 2012 г. свършените в срок до 3 месеца ВНОХД е в пъти под средния процент за страната. Това обстоятелство намира своето обяснение във високата правна и фактическа сложност на част от обявените за решаване дела.

4. КАЧЕСТВО НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ, ПОСТАНОВЕНИ ОТ АПЕЛАТИВНИЯ СПЕЦИАЛИЗИРАН НАКАЗАТЕЛЕН СЪД

4.1. Въззивни частни наказателни дела

Проверката на въззивните частни наказателни дела за контрол върху досъдебното производство показва, че делата се образуват и разпределят на съдия-докладчик своевременно след постъпването им в съда.

В открито съдебно заседание се разглеждат не само частни жалби и протести срещу определения на Специализирания наказателен съд по чл. 64 и чл. 65 от НПК, но и тези по чл. 72 от НПК съобразно указаното в мотивите на ТР № 2/2012 год. на ОСНК. Съществената част от делата са приключени в едно съдебно заседание, в което е обявено и определението заедно с мотивите към него. Независимо от причините за отлагането им в следващото съдебно заседание делата са решени и е постановен съдебен акт. Единственото изключение е ВНЧД № 40/2013 год., което е отложено веднъж поради неявяване на защитник и след това поради необходимостта от изготвяне на съдебномедицинска експертиза за здравословното състояние на обвиняемия. Именно необходимостта да бъде установено това обстоятелство, което е от съществено значение за законосъобразността на изводите относно вида на мярката за неотклонение, е основната причина за провеждането на още едно съдебно заседание – такъв е случаят с ВНЧД № 39/2013 год., ВНЧД № 12/2014 год., ВНЧД № 32/2014 год., ВНЧД № 52/2014

год., ВНЧД № 207/2013 год., в което е отправен упрек към първата инстанция, че тя е следвало да назначи експертиза, и др. Дори когато съдът е преценил, че следва да бъде допуснато изслушване на експертиза, делата са били отлагани за възможно най-кратък срок – седмица, максимум десет дни, като е съобразено, че това време е необходимо за уведомяване на експерта, запознаването му с делото, извършването на личен преглед на обвиняемия, изготвянето на експертното заключение и своевременното му депозиране в съда. Обстоятелството, че в нито един от случаите не се е наложило ново отлагане на делото поради неизготвяне на заключението, обосновава извод за правилна преценка за сложността на делото, произтичаща от доброто му познаване.

При положение, че адвокатската защита е задължителна, пренебрежимо малък брой са производствата по чл. 64 и чл. 65 от НПК, отложени поради неявяване на упълномощен или служебен защитник – ВНЧД № 275/2012 год., ВНЧД № 198/2013 год., ВНЧД № 71/2014 год., ВНЧД № 149/2014 год. и др. В тези случаи следващото съдебно заседание е насрочено за първата дата, определена по график за разглеждане на мерки за неотклонение. Обстоятелството, че не се е наложило повторно отлагане поради непризоваване и неявяване на защитника, показва, че е създадена добра организация за приключване на делата във възможно най-кратки срокове.

След запознаване с протоколите от съдебни заседания комисията констатира, че стриктно се спазват процесуалните изисквания в производствата по чл. 64 и чл. 65 от НПК. Гарантирано е правото на обвиняемите и техните защитници за пълноценно участие в производството, като при искане от тяхна страна им е предоставена възможност да се запознаят с материалите по делото, особено когато се касае за първоначално вземане на мярка за неотклонение задържане под стража. При необходимост, с оглед обема на делото, същото е било отложено за друга, максимално близка дата – така е процедирал съдебният състав по ВНЧД № 118/2014 год.

Независимо от обстоятелството, че делата, разглеждани от СпНС и АСпНС по необходимост са с много обвиняеми и защитници, което предпоставя и значително по-голяма продължителност на съдебните заседания, съдът е предоставял възможност на прокурора и на защитата да изложат всички свои аргументи относно мярката за неотклонение в хода на съдебните прения, включително и като пледират като в делата по същество. Активно участие в този процесуален стадий от производството са вземали

и самите обвиняеми, които са излагали съображения в своя защита наред със своите защитници.

При разглеждане на жалби и протести срещу определения на СпНС, постановени в производство по чл. 64 и чл. 65 от НПК, съдиите от АСпНС извършват пълен въззивен преглед на актовете на първостепенния съд, като излагат обстойни съображения относно предпоставките, визирани в чл. 63 от НПК за вземане на най-тежката мярка за неотклонение, респ., относно законосъобразността на продължаващото задържане. Задълбочено се обсъждат всички възражения на страните по законосъобразността и обосноваността на първоинстанционния съдебен акт. Когато прокуратурата е поискала задържането на няколко обвиняеми, съдът е излагал подробни, ясни и разбираеми мотиви касателно наличието или отсъствието на изискванията на закона за всяко от обвиняемите лица – илюстрация на горния извод са определенията на съда по ВНЧД № 55/12 г.; ВНЧД № 100/12 г.; ВНЧД № 130/12 год.; ВНЧД № 28/14 г.; ВНЧД № 106/2014 год.; ВНЧД № 180/15 год.; ВНЧД № 208/15 год.; ВНЧД № 218/15 год. и др.

Изводите относно наличието на обосновано подозрение срещу обвиняемите са изградени след цялостен анализ на събраните доказателства. При това стриктно се спазват указанията в ТР № 1/2002 год. на ОСНК тези констатации да се основават единствено върху годни доказателства, събрани и проверени по реда на НПК. Така по ВНЧД № 325/2013 год. съдът е отказал да цени изявлението на обвиняемия, документирано в протокол за претърсване и изземване, че вещите са негови, като е посочил, че единствен процесуален способ за приобщаване на такива изявления към доказателствената съвкупност е разпитът на обвиняем. По ВНЧД № 713/2013 год. съдът е извършил констатация, че всички действия по разследването и всички доказателства на досъдебното производство са събрани след изтичане на сроковете по чл. 234, ал. 1-3 от НПК и позовавайки се на чл. 234, ал. 7 от НПК, е отменил определението на първата инстанция и е оставил без уважение искането на прокурора по чл. 64 от НПК. По ВНЧД № 101/2013 год. въззивната инстанция е ревизирала становището на първостепенния съд, че т. нар. „разузнавателна беседа” е годно доказателствено средство и изрично е изключила същата от доказателствената съвкупност, върху която основава изводите си за наличие на обосновано подозрение срещу обвиняемия. Преценка, че част от доказателствата не са събрани по реда на НПК, е извършена и по ВНЧД № 53/2013 год. В преобладаващия брой случаи, когато е констатирал, че няма обосновано предположение обвиняемият да е извършил престъплението, апелативният съд е

излагал законосъобразни съображения, че най-подходяща в този случай е мярката за неотклонение подписка и в случай, че първата инстанция е определила друга, по-тежка мярка за неотклонение, е отменял определението и – в този смисъл е съдебният акт по ВНЧД № 89/2013 год.

Проверката за законосъобразност на определенията на СНС обхваща и констатациите на първата инстанция относно наличието на опасностите по чл. 63, ал. 2 от НПК.

Изводите за съществуването на риск от укриване правилно са основани върху досегашното процесуално поведение на обвиняемите; върху необходимостта да бъде проведено издирване на лицето или да бъде поискана екстрадицията му или предаването му с Европейска заповед за арест; върху наличието на трайна връзка с определено населено място, а като допълнителни критерии са изтъквани семейното му положение и необходимостта да полага грижи за членове от семейството, както и трудова ангажираност или собствен бизнес на територията на страната. В същото време въззивната инстанция е ревизирала изводи на първоинстанционния съд за съществуваща опасност обвиняемият да се укрие по съображения, че настоящият му адрес е в друго населено място извън гр. София.

В масовия случай опасността от извършване на престъпление правилно е била обоснована с обремененото съдебно минало на обвиняемите лица при съобразяване дали е настъпила реабилитация по предходните осъждания. В преобладаващия брой дела правилно е прието, че след като обвиняемият е реабилитиран, рискът от незаконосъобразно поведение не може да се извежда от предходната съдимост на лицето – пример в тази насока са ВНЧД № 152/2013 год., ВНЧД № 206/2013 год. Като незаконосъобразна следва да бъде оценена обаче практиката на част от съдебните състави да извличат тази опасност от осъждания, за които е настъпила реабилитация – така е процедирал съдът по ВНЧД № 271/2013 год., ВНЧД № 48/2014 год., ВНЧД № 10/12 год., особено мнение по ВНЧД № 136/14 год., или единствено от криминалистически регистрации без данни лицето да е привлечено като обвиняем или от наличието на друго наказателно дело, по което е постановена оправдателна присъда – подобна незаконосъобразна практика комисията констатира по ВНЧД № 43/2013 год.

В производствата по чл. 65 от НПК наред с наличието на обосновано предположение и опасностите по чл. 63 от НПК съдът неизменно е обсъждал и доколко

са спазени сроковете по чл. 63, ал. 4 от НПК, като с основание е отбелязал в определението си по в. н. ч. д. № 6/2012 год., че тази разпоредба е приложима и към домашния арест. При констатация, че тези срокове са изтекли, мярката задържане под стража е била заменяна с по-лека. Поначало съдът правилно е приемал, че от момента на изтичане на сроковете задържането е незаконно и обвиняемият следва да бъде освободен незабавно, което може да бъде постигнато единствено с мярка за неотклонение подписка. Налице са обаче и немалък брой случаи, в които се констатира отклонение от този стандарт. Особено възмущение предизвиква вземането на домашен арест при изтекъл максимално допустим срок на задържане под стража – ВНЧД № 145/12 год., ВНЧД № 236/12 год.; ВНЧД № 233/12 год., като следва да се отбележи, че с течение на годините тази незаконосъобразна практика е изоставена. Упрек заслужават и действията на съда по ВНЧД № 210/2013 год., по което въпреки предстоящото изтичане на максималния срок по чл. 63, ал. 4 от НПК на следващия ден след съдебното заседание, е определена парична гаранция на обвиняемия, с което е направено невъзможно незабавното му освобождаване, както и по ВНЧД № 164/14 год., където независимо от обстоятелството, че максимално допустимият срок на задържане вече е изтекъл, мярката за неотклонение е била изменена в парична гаранция с висок размер - 5 000 лв.

Наред с това предмет на проверка от въззивния съд е било и обстоятелството доколко е разумна продължителността на задържането. Изводите относно този особено значим за законосъобразността на мярката за неотклонение факт са направени след задълбочено обсъждане на критериите, изведени в практиката на Европейския съд по правата на човека – процесуално поведение на обвиняемия, сложност на делото, свързана с броя на обвиняемите лица и обема от доказателства, който следва да бъде събран, и усърдие на органите на досъдебното производство за попълване на делото с доказателства. При констатация, че делото не представлява фактическа и правна сложност, съчетана с неритмичност на разследването, съдът неизменно е обръщал внимание на органите на досъдебното производство, че при последващо искане забавата би се отчитала като ново обстоятелство, което ще доведе до преоценка законосъобразността на задържането - ВНЧД № 226/15 г.; ВНЧД № 216/15 г.; ВНЧД № 156/15 г., а при повторно заключение за неоправдано бездействие на разследващите органи апелативният съд е изменял мярката за неотклонение в по-лека – илюстрация за

това са определенията на АСпНС по ВНЧД № 168/2013 год., ВНЧД № 187/2013 год., ВНЧД № 366/2013 год., ВНЧД № 253/2014 год.

Що се отнася до продължаващото съществуване на опасностите по чл. 63 от НПК, съдът е спазвал същия стандарт както при първоначалното задържане при съобразяване, включително и на практиката на Европейския съд по правата на човека, че с течение на времето техният интензитет намалява. В преобладаващия брой дела правилно е отчитано, че тежестта на обвинението е основание за задържане само при първоначалното вземане на мярка за неотклонение – така е прието в определението на съда по ВНЧД № 84/15 г.; налице са обаче и съдебни актове, в които решаващият състав се е позовал на това обстоятелство като основание за отказ да измени мярката за неотклонение от задържане под стража в по-лека.

Съдът е извършвал контрол за законосъобразно налагане на ограничение по чл. 65, ал. 5 от НПК, като винаги, когато е констатирал, че обвиняемият не е злоупотребил с правото си да поиска изменение на мярката за неотклонение, е отменял определението на първостепенния съд в тази му част – пример в тази насока са определенията по ВНЧД № 160/2012 год., ВНЧД № 253/2012 год., ВНЧД № 268/2012 год., ВНЧД № 13/2013 г., ВНЧД № 84/13 год., ВНЧД № 103/2013 год. и ВНЧД № 143/2013 год.

Прегледът на въззивните съдебни актове, с които е била определена мярка за неотклонение домашен арест води до извод за положителна промяна при преценката на основанията за налагането ѝ. Ако първоначално вземането ѝ незаконосъобразно е мотивирано с тежестта на престъплението, намален интензитет на опасностите и чисто съдебно минало на обвиняемия (ВНЧД № 300/13 г., производство по чл. 65 от НПК); с намален интензитет на опасностите при изтекъл срок на задържане (вж. цитираните по-горе определения по ВНЧД № 145/2012 год., ВНЧД № 236/12 год. и ВНЧД № 233/2012 год.) или единствено с бездействието на разследващите органи (ВНЧД. № 176/2013 год. и ВНЧД № 231/2012 год.), то през 2015 год. в практиката на АСНС трайно и последователно се налага, че домашен арест се определя в случаите, когато поначало следва да бъде наложено задържане под стража, но хуманни съображения налагат да бъде взета по-лека мярка за неотклонение – с аргументи, свързани със здравословното състояние на обвиняемия и несъвместимост на заболяването му с условията на ареста, както и със семейното му положение и необходимостта да полага грижи за нуждаещи

се членове от семейството му е определен домашен арест по ВНЧД № 143/2013 год.; ВНЧД № 207/2013 год.; ВНЧД № 256/2013 год.; ВНЧД № 349/13 год.; ВНЧД 6/2014 год.; ВНЧД № 238/14 год.; ВНЧД № 18/15 год. и ВНЧД № 82/15 год.

В случаите, когато съдът е вземал мярка за неотклонение парична гаранция, е излагал съображения за съответствие на размера ѝ с имотното състояние на обвиняемия. Констатиран беше единичен случай – ВНЧД № 6/2012 год., при който съдът в нарушение на чл. 56, ал. 3 и чл. 61, ал. 2 от НПК изрично е отбелязал, че конкретният размер на гаранцията е еднакъв с този на причинените вреди. Впоследствие тази незаконосъобразна практика е изоставена.

Налице са редица случаи, заслужаващи положителна оценка от комисията, при които се изготвя особено мнение при ярко несъгласие с мнозинството на състава, било поради преценка за липса на доказателства по въздигнатото обвинение, било поради липса на някоя от опасностите по чл. 63, ал. 2 от НПК (ВНЧД № 11/2012 год.; ВНЧД № 97/12 год., ВНЧД № 206/2013 год., ВНЧД № 45/2015 год.).

В производствата по чл. 72 от НПК апелативният съд е спазвал указанията, дадени в ТР № 2/2012 год. на ОСНК. По всички проверени дела е извършена задълбочена преценка дали съществува обосновано подозрение срещу обвиняемия, което неизменно е извеждано единствено от събраните по реда на НПК доказателства. Същевременно съдът е контролирал и дали искането на прокурора за налагане на запор или възбрана не касае несеквестрируемо имущество (ВНЧД № 153/2013 год.) или дали не е насочено срещу вещи, собственост на трети лица (ВНЧД № 2/13 год. и ВНЧД № 103/2014 год.). В посочените хипотези съдът законосъобразно е отказвал вземането на обезпечителна мярка.

Производствата по чл. 243, ал. от НПК – общо 22 броя за проверявания период, се характеризират със следното:

- контролира се преценката на първоинстанционния съд за допустимост на жалбите срещу постановленията за прекратяване на наказателното производство от гледна точка на процесуална легитимация на жалбоподателите и срокове за подаване на жалбата (ВНЧД № 7/2014 год., ВНЧД № 3/2014 год., ВНЧД № 121/2014 год., ВНЧД № 88/2014 год., ВНЧД № 32/2015 год.);

- съблюдава се принципното положение, че прокурорът е господар на досъдебното производство и се оставят без уважение исканията на жалбоподателя за отмяна на потвърдителните определения на СНС и на постановленията на прокурора и за връщане на делото за разследване с указания да бъдат привлечени като обвиняеми други лица или да им бъде повдигнато обвинение за друго престъпление (ВНЧД № 326/2013 год.);

- преценява се доколко прекратяването на наказателното производство е извършено след обективно, всестранно и пълно разследване, като липсата на такова обосновава извод за незаконосъобразно прекратяване на наказателното производство (ВНЧД № 23/2014 год., ВНЧД № 33/2015 год.);

- обсъжда се дали прокурорът е изложил фактически и правни съображения относно основанията за прекратяване на наказателното производство, респ., дали долустоящият съд е съобразил това обстоятелство (ВНЧД № 197/2013 год., ВНЧД № 54/2015 год.), а отсъствието на такива съображения има за последица отмяна на постановлението за прекратяване на наказателното производство;

- осъществява се контрол върху правилното приложение на материалния закон от прокурора и от първостепенния съд (ВНЧД № 326/2013 год., ВНЧД № 367/2013 год.).

Проверката на въззивните частни дела, разглеждани по реда на Глава 22 от НПК, установи следното:

Сред въззивните частни дела, разглеждани в закрито заседание, най-голям дял имат производствата по чл. 341, ал. 2 вр. чл. 270 от НПК и по чл. 341, ал. 2 вр. чл. 256, ал. 3 от НПК. При постановяване на определенията си съдиите от АСпНС спазват забраната на чл. 270, ал. 2 от НПК и не обсъждат събраните в хода на съдебното следствие доказателства по съществото на обвинението и наличието на обосновано предположение подсъдимите да са извършили престъплението, за което е внесен обвинителен акт в съда. Предмет на проверка са единствено изводите на първата инстанция относно продължаващото съществуване на опасностите от укриване или извършване на престъпление, както и разумната продължителност на задържането и данните за здравословното състояние и семейното положение на подсъдимия като основания за изменение на мярката за неотклонение. За да направи законосъобразна

преценка доколко здравословното състояние на подсъдимия налага изменение на мярката за неотклонение, съдът е насрочвал делото в открито заседание и е изслушвал заключение на съдебномедицинска експертиза – ВНЧД № 12/2015 год.

И по тези дела, също както и в производствата по чл. 64 и чл. 65 от НПК съдебните състави от АСПНС поначало правилно извеждат опасността от извършване на престъпление от предходните осъждания на подсъдимите при съобразяване на обстоятелството, че когато те са отдалечени във времето, рискът от повтораемост на незаконосъобразното поведение не е с голям интензитет – така в определението си по ВНЧД № 133/2014 год. съдът е приел, че предходните осъждания датират от преди повече от десет години и не дават основание за продължаване на задържането. И тук обаче се наблюдава незаконосъобразна практика на отделни състави да бъдат отчитани такива, за които е настъпила реабилитация – пример в това отношение са ВНЧД № 27/2013 год. и ВНЧД № 161/2015 год.

По ВНЧД № 36/2012 год. са изложени и аргументи за отсъствие на риск подсъдимият да попречи за разкриване на обективната истина като основание за изменение на мярката за неотклонение от задържане под стража в по-лека, без съдът да съобрази, че законът не предвижда подобна опасност като основание за вземане, респ. продължаване на най-тежката мярка за неотклонение, а липсата и не предпоставя изменението на мярката за процесуална принуда. Тази незаконосъобразна констатация впоследствие не е възпроизведена в други съдебни актове по чл. 270 от НПК.

При проверка законосъобразността на актовете на СНС по чл. 270, ал. 3 от НПК въззивната инстанция е следила стриктно за наличие на предпоставките за продължаване, респ., за отмяна на забраната за напускане на страната, като е обосновавала констатациите си за опасност от укриване извън страната с процесуалното поведение на подсъдимия, с мобилността му и с липсата на трайна обвързаност с територията на страната и на трудова ангажираност, като наред с това като критерий със значителна тежест е отчитала и спецификата на престъпната дейност, описана в обвинителния акт, (но без да обсъжда наличието на обосновано предположение) като трансгранична такава – ВНЧД № 233/2013 год., в. н. ч. д. № 10/2014 год. Предмет на проверка е била и продължителността на изпълняваната мярка за процесуална принуда, разгледана в светлината на сложността на делото, регулярното

извършване на процесуални действия и поведението на подсъдимия – така и ВНЧД № 384/2013 год.

В случаите, когато предмет на въззивен контрол са били определения на първата инстанция за изменение на мярката за неотклонение в по-тежка на основание чл. 66 от НПК, съдът е преценявал дали подсъдимият е бил редовно призован за съответното заседание от посочените от него адреси – ВНЧД № 60/2015 год., както и дали неявяването му се дължи на уважителни причини, като във всички случаи са били съобразени и допълнително представените доказателства – ВНЧД № 340/2013 год., в. н. ч. д. № 372/2013 год., в. н. ч. д. № 82/2014 год., в. н. ч. д. № 27/2015 год. и др. Наред с това е извършвана и преценка доколко представените с частната жалба доказателства за причините за неявяване на подсъдимия са достатъчни и при извод за обратното съдът е проявявал процесуална активност и сам е събирал такива – ВНЧД № 173/2015 год. Съдът е обсъждал и доколко представените медицински документи отговарят на изискванията на Наредба за медицинската експертиза и при констатирано несъответствие е потвърждавал определенията на първата инстанция за изменение на мярката за неотклонение в по-тежка, без обаче да коментира дали подсъдимият може да търпи неблагоприятни последици заради поведението на друго лице – в случая на лекаря, издал болничния лист – ВНЧД № 242/2015 год.

Бяха проверени общо 113 определения на въззивния съд, постановени по реда на чл. 341, ал. 2 вр. чл. 249, ал. 3 от НПК за времето от 2012 до 2015 г. включително, представени от ръководството на АСПНС. Огромната част от тях са потвърдителни /и в определена част/ такива по отношение на разпореждането на съдията-докладчик от първоинстанционния съд за прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на прокуратурата за отстраняване на допуснати процесуални нарушения в хода на досъдебното производство. Обобщителните изводи за проблематиката, с която се е занимавал второстепенният специализиран съд, са следните:

- извършва се задълбочен анализ на първоинстанционните актове и основанията, поради които се прекратява съдебното производство, като при това се съзират служебно и допълнителни нарушения, следващи да бъдат отстранени /почти във всеки съдебен акт/. Разграничават се съществените от несъществените пропуски и когато се констатира наличие само на вторите, се отменя атакуваният акт на съдията-докладчик.

В насока на казаното като примери посочваме определенията по ВНЧД №№ 121/15 г.; 132/14 г.

- констатира се съществена неяснота в обвинителния акт, включително и в самия диспозитив, водеща до нарушение на правото на защита на лицето, което следва да бъде предадено на съд – например по ВНЧД №№ 5/2015 год.; 63/2015 год.; 177/2012 год.; 250/2012 год.

- най-честите констатирани грешки от АСПНС са свързани с формулировката на обвинението и касаят неизлагане на фактология по инкриминираната престъпна дейтелност в обвинителния акт, противоречия между факти и право – ВНЧД №№ 21/2015 год.; 69/2015 год.; 75/2015 год.; 200/2015 год.; 206/2015 год.; 38/2014 год.; 44/2014 год.; 49/2014 год.; 57/2015 год.; 144/2013 год.; 358/2013 год. На следващо място са пороците, свързани с непредоставено на защитата време за предявяване на следствените материали и едновременност на същото между няколко обвиняеми и техните защитници – ВНЧД №22/2015 год.; негодно внасяне на делото за разглеждане при незаконосъобразно задочно обвиняване на обвиняем, без да бъдат изчерпани способите на призоваване – ВНЧД № 71/2015 год.

- критикуван е като недопустим анализ, направен в първоинстанционните актове на съдията-докладчик, доколкото в тях е излагана правна оценка на инкриминирани съставомерни обстоятелства – ВНЧД №№ 222/2015 год.; 96/2014 год.; 224/2014 год.

- наред с критиката за допуснати съществени неясноти, се забелязва и доста пространно обсъждане на конкретни материалноправни текстове, по които е повдигнато обвинение, с оглед максимално изчистване на проблеми, свързани с потенциално оплакване за нарушено право на защита – ВНЧД №№ 135/2014 год.; 34/2013 год.; 144/2013 год.; 34/2012 год.

- предвид смесване на процедурите по чл. 341, ал. 2 вр. чл. 249, ал.3 от НПК и чл. 369, ал. 2 и ал. 4 НПК, в съдебни актове на АСПНС се сочи недопустимост за произнасяне по втората процедура в рамките на първата такава – ВНЧД №№ 15/2015 год.; 95/2015 год.; 140/2015 год.

- има множество съдебни актове в тази рубрика, които се занимават с липсата на компетентност на прокуратурата, изготвила обвинителния акт или подала съответния частен протест – по ВНЧД №№ 2/2014 год.; 30/2014 год.; 95/2014 год.; 55/2013 год.;

311/2013 год.; 324/13 год.; 368/2013 год. Становищата относно компетентността/некомпетентността на прокуратурата, внесла обвинителния акт, без значение от тяхното съдържание, са преодолены с тезите, закрепени в ТР № 5/13 г. на ОСНК.

Проверени бяха и два въззивни съдебни акта, постановени в процедура по чл. 341, ал. 2 вр. чл. 288, ал. 2 от НПК, но следва да се отбележи, че определението на първоинстанционния съд по чл. 288, ал. 2 от НПК подлежи на атакуване отскоро. Ревизираните случаи касаят прекратяване на съдебното производство от състав на съда в открито съдебно заседание и връщане на делото на прокурора с оглед нарушено право на защита, предвид съвместяване на две качества на адвокати-на защитници и на свидетели. Затова и определенията на СпНС са потвърдени, макар и едното да е с особено мнение. Настрани остава въпросът дали съдията-докладчик законосъобразно е постановил разглеждане на делото в открито съдебно заседание и дали не е допустимо да се изключи лицето-защитник като свидетел и без него да се оценява събраната доказателствена наличност (отчасти този въпрос е засегнат в особеното мнение, постановено по ВНЧД № 246/2015 год.).

4.2. Въззивни наказателни общ характер дела

Анализът на въззивните дела, образувани по жалба или протест срещу първоинстанционната присъда, проверени от комисията, дава основание за следните констатации:

При проверка на срочните книги беше установено, че основните причини за отлагане на делата са свързани с неявяване на страните – подсъдим или защитник. Причините са рутинни и за тях съдът не може да бъде упрекнат. Макар и относително малко на брой, не може да не бъдат отбелязани случаите, в които производствата са отлагани поради нередовна процедура за призоваване на подсъдим – ВНОХД № 237/12 год.; 160/2014 год.; 105/2015 год.; 142/2015 год., както и поради непълен състав на съда – ВНОХД №№ 199/2014 год.; 131/2015 год.

Като положителна тенденция в работата на съда следва да бъде отбелязано увеличаване през годините на случаите, в които съдът постановява провеждане на допълнително въззивно съдебно следствие – било то по искане на страните или постановено служебно от съда – ВНОХД № 177/2013 год.; 236/2013 год.; 248/2013 год., 173/2014 год.; 175/2014 год. Прегледът на срочните книги установява, че именно през

2015 год. е най-голяма честотата на отложени дела поради необходимостта от разпит на свидетели и изслушване на назначени от въззивната инстанция експертизи или общо казано – от събиране на доказателства – ВНОХД № 46/2015 год.; ВНОХД № 158/2015 год. В този смисъл например всички четири второинстанционни дела, насрочени за разглеждане на 20. 04. 2015 год., са били отложени. Големият брой на делата, по които се провежда съдебно следствие освен атестат за работата на първоинстанционния съд, показва и че съдиите от АСПНС подхождат задълбочено към делата и изпълняват процесуалните си задължения, свързани с установяване на обективната истина.

4.3. Потвърдителни съдебни актове

Бяха прегледани 29 решения, постановени от 2012 до 2015 години включително, представени от ръководството на АСПНС. Предвид обстоятелството, видно и от информацията, съдържаща се в предоставените за запознаване отчетни доклади на цитирания съд, решените дела по същество нарастват, което е естествено с оглед създаването на специализираната институция и започване на нови наказателни производства по първоинстанционно разглеждане на делото. В този период на достигане на дела по същество до тях обаче, съдиите от АСПНС са положили сериозни усилия да се запознаят с теорията, практиката и най-новите тенденции в прилагането на правото по относимите за тази инстанция материални и процесуални проблеми, поради което и актовете им като цяло се отличават с пълнота, дълбочина и прецизност.

Първо, всички прегледани решения под обсъжданата рубрика се отличават с изключително добър и обширен анализ на фактите, доказателствата и правото и съответно на наложеното наказание. Изключение прави единствено решение № 28/29.10.13 г., постановено по ВНОХД № 8/13 г. Същото се характеризира със стандартно общи и неprecизни мотиви. В останалите се наблюдава не само позоваване на решеното от първата инстанция с необходимата корекция (например се критикува буквалното пресъздаване на доказателствените материали в мотивите на първоинстанционния съд), но и пространен личен преглед, направен по силата на служебната проверка, наред с изложени отговори по възраженията в протестите и жалбите. В тази насока могат да бъдат посочени съдебните актове по ВНОХД №№ 189/15 г.; 67/15 г.; 1/15 г.; 86/15 г.; 57/15 г.; 224/14 г.; 6/15 г.; 73/14 г.; 363/13 г.; 243/12 г.; 142/12 г.; 47/12 г.

Второ, внимателният прочит на съдебните актове не доведе до заключения за допускане на системни грешки при приложението на закона и несъобразяване със съдебната практика. Следва да се обърне внимание на ненужното възпроизвеждане на отделните деяния в продължаваната престъпна дейтелност по чл. 26, ал. 1 от НК (ВНОХД № 1/2015 год.) и несъобразяване със съдебната практика при преквалифициране на престъпление по чл. 214 в такова по чл.323, ал. 5 НК (ВНОХД № 57/2015 год.). При това посочената преквалификация е била направена още от първоинстанционния съд.

Трето, що се касае до индивидуализация на наказанието в случаите на осъдителни присъди от първостепенния съд, комисията не констатира проблеми, доколкото по всяко представено потвърдително решение има изложени подробни съображения в тази насока. Като цяло определените наказания се отличават с постановяване по-близко до минимума на наказанието, предвидено в санкционната част на съответната наказателноправна материална норма. В много случаи, когато са налице формалните предпоставки, начинът на изтърпяване на наложеното наказание лишаване от свобода е решен на плоскостта на разпоредбата на чл. 66 от НК. Винаги обаче е налична подробна аргументация в подкрепа на изложената позиция –ВНОХД №№ 57/2015 год.; 17/2015 год.; 6/2015 год.; 359/2013 год.; 307/2013 год. (тук има мотиви защо наложеното наказание е малко по-високо); 116/2012 год.; 47/2012 год.

Все в контекста на определеното наказание и начина на изтърпяването на лишаването от свобода следва да бъдат акцентирани два фактора:

а/ В някои от съдебните решения изрично е упоменато, че макар и въззивната инстанция да намира наказанието за явно несправедливо поради неговото занижаване, липсва съответен протест и не може да се процедира по начин същото да бъде завишено- по ВНОХД №№189/2015 год.; 67/2015 год.

б/ Не по-малко прецизни са съдебните доводи и относно отправени искания за приложение нормата на чл. 55 от НК, включително и при проведено съкратено съдебно следствие пред първата инстанция по силата на чл. 371, т. 2 и сл. от НПК. В потвърждение на тази теза следва да бъдат посочени съдебните актове, постановени по ВНОХД №№ 97/2015 год.; 46/2015 год. и 17/2015 год.

4.4. Изменителни съдебни актове

Бяха проверени общо представени 23 решения от 2012 до 2015 год.

И те се отличават със задълбочен прочит на доказателствените материали, сериозен техен анализ – по искане на страните и по линия на служебната проверка, както и вярно приложение на правото – материално и процесуално. Прави впечатление, че при преценка, че обстоятелствата по делото не са изяснени, въззивната инстанция е пристъпвала към провеждане на допълнително съдебно следствие – било по искане на страните, било по личен почин. В насока на казаното са решенията по ВНОХД №№ 168/2015 год.; 86/2013 год.; 142/2013 год.; 881/2012 год.; 140/2013 год.

Комисията не установи допуснати системни грешки по приложението на правото от АСпНС, но затова пък констатира, че такива, допуснати от първостепенния съдебен състав са били съзрени от въззивната инстанция и са били изрично обсъдени в нейните съдебни актове – по ВНОХД № 59/2015 год. се критикува преразказът на доказателствените способности; по ВНОХД № 101/2014 год. и по ВНОХД № 29/2014 год. се постановява вярно оправдаване по т. 6 на чл. 195, ал. 1 от НК с оглед установена грешка при повдигане на обвинение и осъждане едновременно с т. 9 на посочения законов текст. Поправя се допуснатата грешка при определяне на дължимия режим при изтърпяване на наказанието лишаване от свобода – ВНОХД № 142/2013 год. и се критикува неправилно определяне на режим за изтърпяване на наказанието след всяко постановено такова лишаване от свобода, при наличие на предпоставките на чл. 23 НК – ВНОХД №№ 108/2013 год. и 236/2013 год.

По отношение на същността на наложените наказания отново се наблюдава внимателен преглед на доказателствените материали, относими към индивидуализация на същите. При констатирани грешки се прави промяна, като се посочват какви са недостатъците в дейността на първата инстанция, а при отказ да се стигне до корекция на наказанието, се обяснява какви са съображенията за това – ВНОХД №№ 147/2015 год.; С-2/2014 год. Има случаи, при които изрично е уточнено, че липсата на протест не дава възможност да се определи справедливото или правилното от гледна точка на материалното право наказание – ВНОХД №№ 111/2015 год.; 39/2014 год.; 86/2013 год.; 142/2013 год. По ВНОХД №№ 65/2012 год. и 40/2012 год. са изписани съображения защо при определяне на наказанието и начина на неговото изтърпяване надделява генералната превенция.

Тъй като многократно пред решаващата втора инстанция се повдига въпросът за определяне на дължимото наказание при условията на чл. 55 НК, АСПНС в своите мотиви последователно и неотклонно разяснява дали тази норма е приложима /включително съобразявайки дълготрайността на проведеното производство – ВНОХД № 199/2014 год./ или не и защо – ВНОХД № 881/2012 год.

На последно място, комисията констатира технически пропуск в решенията по ВНОХД №№ 177/2013 год. и ВНОХД № 142/2013 год., в чиято заглавна част не са отбелязани имената на секретаря и прокурора, участвали в съдебното заседание пред въззивната инстанция.

4.5. Отменителни съдебни актове

Комисията извърши проверка на четиридесет и един съдебни акта, с които Апелативният съд е отменил присъди на първата инстанция. По двадесет и седем от тях делото е върнато за ново разглеждане на СНС или на прокурора. В останалите случаи с въззивна присъда е пререшен въпросът за виновността на подсъдимия.

Най-голям дял сред делата, които са върнати на прокурора, заемат тези, при които въззивната инстанция е приела, че първостепенният съд е бил сезиран от некомпетентен орган, тъй като обвинителният акт, макар да е внесен с писмо от Специализираната прокуратура, не е изготвен от нея, а от някоя от общите прокуратури – 13 броя (ВНОХД № 260/2013 год.; ВНОХД № 278/2013 год.; ВНОХД № 315/2013 год.; ВНОХД № 345/2013 год.; ВНОХД № 376/2013 год.; ВНОХД № 8/ 2014 год.; ВНОХД № 17/2014 год.; ВНОХД № 59/2014 год.; ВНОХД № 63/2014 год.; ВНОХД № 69/2014 год.; ВНОХД № 146/2014 год.; ВНОХД № С-1/2014 год.; ВНОХД № 288/2014 год.).

В част от случаите това е било единственото основание за връщане на делото на прокурора (ВНОХД № С-1/2014 год.; ВНОХД № 63/2014 год.; ВНОХД № 59/2014 год.; ВНОХД № 278/2014 год.; ВНОХД № 376/2013 год.), като въззивната инстанция не е обсъждала качеството на обвинителния акт или процесуалната дейност на първата инстанция. Следва да се отбележи, че всички отменени актове на Специализирания съд са постановени преди ОШНК на ВКС да се произнесе с ТР № 5/2013 год.

По останалите дела апелативният съд е констатирал наличие и на други основания за отмяна на присъдата, свързани с:

- непълнота на диспозитива на обвинителния акт и противоречие между цифровата и словесната му формулировка (ВНОХД № 69/2014 год.);

- противоречие между обстоятелствена част и диспозитив на обвинителния акт (ВНОХД № 8/2014 год.);

- липса на надлежно фактическо обвинение и отсъствие на обстоятелства относно време и място на извършване на престъплението и на такива, обосноваващи съставомерността му по чл. 354а от НК (ВНОХД № 315/2013 год.);

- годността на доказателствените източници и невъзможността обвинението и осъдителната присъда да се основават върху обяснения на обвиняемия от досъдебното производство, депозиран в отсъствие на защитник в хипотезата на задължителна адвокатска защита и при наличие на забраната на чл. 287, ал. 4 от НПК (ВНОХД № 260/2013 год.);

- провеждане на съкратено съдебно следствие в нарушение на изискванията на НПК и позоваване на негодни доказателствени източници (ВНОХД № 59/2014 год.);

- осъждане по непредявено обвинение, доколкото подсъдимият е бил обвинен за извършване на престъплението в едно населено място, а в диспозитива на присъдата е прието, че местоизвършване на престъплението е друг град (ВНОХД № 345/2013 год.);

- лошото качество на мотивите на присъдата и отсъствието на доказателствен анализ (ВНОХД № 17/2014 год.; ВНОХД № 146/2014 год.).

Извън посочените актове, АСпНС е отменял първоинстанционната присъда поради следните съображения:

- несъответствие на обвинителния акт с изискванията на чл. 246, ал. 2 от НПК, тъй като в обстоятелствената му част не са изложени обстоятелства относно елемент от състава на престъплението – ВНОХД № 190/2013 год., ВНОХД № 87/2013 год. и ВНОХД № 20/2013 год. Наред с това по първото от цитираните дела въззивният съд е констатирал неправилност на изводите на първата инстанция за наличие на предпоставките за провеждане на съкратено съдебно следствие и липса на мотиви относно обективните и субективни признаци на престъплението, за което подсъдимият е бил признат за виновен. По второто от делата е направена и констатация за незаконосъобразно приложение на чл. 269 от НПК, без да са изчерпани възможностите

за призоваване на подсъдимия. По третото от тях е изразено несъгласие с аналитичната дейност на първата инстанция, като е прието, че част от свидетелските показания са игнорирани и същевременно изводите на СНС са основани върху негодни доказателствени източници.

- съмнения за предубеденост на прокурора - по ВНОХД № 191/2014 год. е прието, че пострадалият живее на съпругески начала с прокурор от РП – Бургас, а негов повереник е съпруг на прокурор от АП – Бургас. Наблюдаващият прокурор от ОП – Бургас внесъл обвинителен акт в СНС, след което се отвел от участие в съдебното производство по съображения, че е в близки отношения с прокурора от РП – Бургас, с която съжителствал пострадалият. СНС не приел отвода на прокурор от ОП – Бургас. Решението на въззивния съд е подписано с особено мнение от председателя на въззивния съдебен състав.

- несъответствие между постановлението за привличане и обвинителния акт относно качеството на лицето – управител или заместник управител, от чието владение са отнети вещите-собственост на ощетеното юридическо лице, последвано от извод в присъдата, че предметът на престъплението е отнет от ръководството на дружеството – ВНОХД № 4/2014 год. Според апелативния съд по този начин още на досъдебното производство е създадена неяснота относно пострадалия и е накърнено правото на защита на подсъдимия.

Анализът на основанията за отмяна на първоинстанционните присъди води до извод, че съдиите от АСпНС поначало правилно преценяват в кои случаи на досъдебното производство са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, налагащи връщане на делото на прокурора. В същото време стремежът да бъде гарантирано в максимална степен правото на защита на подсъдимия в определени случаи прераства в краен формализъм и има за последица неоправдано забавяне на производството по делото – пример в това отношение са цитираните по-горе ВНОХД № 4/2014 год. и ВНОХД № 191/2014 год.

Предвид липсата на подобно изискване в чл. 334, т. 1, пр. 1 от НПК и чл. 335, ал. 1, т. 1 от НПК следва да бъде оценена като неправилна практиката на един от съдебните състави, констатирана по ВНОХД № 345/2013 год., ВНОХД № 4/2014 год. и ВНОХД № 87/2013 год., при отмяна на присъдата и връщане на делото на прокурора съдът да се произнася с диспозитив за прекратяване на съдебното производство.

Установени бяха множество случаи, в които апелативният съд е достигнал до извод за флагрантно несъответствие на мотивите на първоинстанционната присъда на изискванията на чл. 305 от НПК до степен практически да отсъства годен съдебен акт, позволяващ на въззивния съд да упражни правомощията си на втора първа инстанция.

Основната констатация на контролиращия съд в тази насока е свързана с липса на какъвто и да било анализ на доказателствената съвкупност, като вместо това първостепенният съд се е задоволил единствено с механичното им изброяване (ВНОХД № 107/2014 год.; ВНОХД № 277/2013 год.; ВНОХД № 20/2013 год., по което обаче водещото съображение на съда за отмяна на присъдата е свързано със съдържанието на обвинителния акт и съответствието му с чл. 246, ал. 2 от НПК) или е заменил анализа на доказателствата с декларации относно годността и убедителността им (ВНОХД № 159/2014 год.).

На следващо място, като основание за отмяна на присъдата и за връщане на делото за ново разглеждане от първостепенния съд е послужила и констатацията за отсъствие на надлежно описание на приетите от първостепенния съд факти, което също е третирано като липса на мотиви – ВНОХД № 51/2013 год., по което наред с това е направено заключение, че не са обсъдени противоречията между доказателствата и не е използвана процесуалната техника за отстраняване на тези несъответствия. В същия смисъл е и решението по ВНОХД № 100/2014 год., в което съдебният състав е приел, че мотивите към присъдата представляват буквален препис на тези към съдебния акт, постановен при първото разглеждане на делото от СНС. Доколкото се касае за второ произнасяне на въззивния съд, са изложени изрични съображения, че забраната на чл. 335, ал. 3 от НПК е неотносима към абсолютните процесуални нарушения, сред които е и липсата на мотиви.

Предубеденост на съдебния състав е констатирана по ВНОХД № 196/2014 год., тъй като след разпит на свидетел е установено, че съдът е коментирал, че подсъдимите ще бъдат признати за виновни, както че ще им бъде наложено тежко наказание в случай, че защитниците им не постигнат споразумение с прокуратурата. Съмнения за предубеденост на председателя на състава, произтичаща от зададен от него уточняващ въпрос към пострадалия с посочване на правната квалификация на едно от деянията, за които е повдигнато обвинение, са мотивирали АСНС да постанови отменително решение и по ВНОХД № 258/2012 год. Изложени са и допълнителни аргументи, че

искането на защитата за отвод е оставено без уважение без съдът да се оттегли на тайно съвещание и без искането на защитата да бъде обсъдено със съдебните заседатели.

Констатация за неспазване на императивните изисквания за провеждане на съкратено съдебно следствие по чл. 371, т. 1 от НПК е дала основание за отмяна на присъдата и за връщане на делото за ново разглеждане на СНС – ВНОХД № 230/2012 год. Съдът е приел, че изявлението на подсъдимата, че е запозната с последиците от тази диференцирана процедура не освобождава съда от задължението му изрично да ги разясни. Посочено е и че липсва одобрение на съгласието по чл. 372, ал. 3 от НПК. Същевременно е направен извод за отсъствие на доказателствен анализ и липса на мотиви относно оправдаването на подсъдимата по едно от обвиненията при съобразяване наличието на съответен протест от прокурора.

По ВНОХД № 131/2015 год., образувано само по жалба на защитника на подсъдимия, съдът е отменил присъдата и е върнал делото за ново разглеждане. Единствените аргументи за това са свързани с нарушени права на пострадалите, в каквато насока са изложени доводи от защитата. Подобен подход комисията оценява като незаконосъобразен, тъй като защитникът може да атакува присъдата единствено по съображения за нарушено право на защита на подсъдимия, но не и поради накърнени процесуални права на другите страни. Наред с това отмяната и връщането на присъдата на коментираното основание създава и потенциален риск за влошаване положението на подсъдимия в случай, че в изпълнение указанията на въззивния съд първата инстанция конституира пострадалите като страни в процеса.

Изложеното дава основание на комисията да приеме, че в някои случаи въззивният съд е поставял по-завишени изисквания към дейността на първата инстанция в сравнение с нормите на процесуалния закон, като в същото време не е използвал в достатъчна степен правомощията си да отстрани процесуалните нарушения, било като подложи на собствен анализ доказателствата и изключи онези от тях, които счита, че не са събрани по реда на НПК, било като допълни мотивите на първостепенния съд – пример в това отношение са ВНОХД № 159/2014 год. (по което съдът наред с липсата на мотиви е изложил критика и относно начина на провеждане на разпит на свидетел с тайна самоличност от съда).

Прегледът на постановените от АСПНС четиринадесет нови присъди показва, че в значителна част от случаите произнасянето на присъда е предшествано от провеждане

на въззивно съдебно следствие – ВНОХД № 264/2012 год.; в. н. о. х. д. № 308/2013 год., ВНОХД № 173/2014 год.; ВНОХД № 122/2015 год. Това обстоятелство показва, че апелативният съд не подхожда формално към задълженията си на втора първа инстанция, а проявява дължимата процесуална активност за разкриване на обективната истина.

При постановяване на новата присъда в диспозитива изрично се посочва в коя част се отменя и в коя част се потвърждава първоинстанционния съдебен акт, което създава яснота относно съдебната воля. Мотивите към присъдите отговарят на изискванията на чл. 305 от НПК, като въззивната инстанция отразява какви са приетите от нея фактически обстоятелства по всеки един от пунктовете на обвинението и за всеки от подсъдимите. Извършва се задълбочен анализ на доказателствата, обсъждат се противоречията между тях и се излагат съображения за тяхната достоверност и убедителност, респ. защо някои от тях не заслужават доверие. Стриктно се следи дали доказателствата са събрани по реда на НПК и при констатиране на тяхната негодност те се изключват от доказателствената съвкупност – така по ВНОХД № 175/2014 год. и по ВНОХД № 13/2015 год. са изложени обстойни съображения защо съобщената от свидетелите оперативна информация не представлява източник на доказателства и не може да бъде поставена в основата на осъдителна присъда. Излагат се обстойни съображения по правото, като се коментира наличието/отсъствието на всеки един от признаците на състава на престъплението. В случаите на постановена въззивна присъда, с която подсъдимият бива признат за виновен, се сочат аргументи за вида и размера на наказанието и за начина на неговото изтърпяване. В тези хипотези, също при актовете, с които се потвърждава осъдителна присъда на първата инстанция, наложените наказания преобладаващо са към минимума със съпътстващо приложение на чл. 66 от НК – ВНОХД № 173/2014 год., ВНОХД № 264/2012 год., ВНОХД № 122/2015 год.

Пред Върховния касационен съд са били обжалвани 54 присъди и решения на АСпНС, постановени в периода 2012 – 2015 год. Отменени са дванадесет от тях, като аргументи за неправилно приложение на материалния закон са изложени по две дела на касационната инстанция – КНД № 1178/2015 год. на III н. о. и КНД № 1275/2015 год. на II н. о. В останалите случаи ВКС е приел наличието на съществени нарушения на процесуалните правила, свързани със сезиране на съда от прокурор извън Специализираната прокуратура (напр. КНД № 1264/2013 год. на I н. о., КНД № 13/2014

год. на I н. о., като отново следва да се подчертае, че се касае за съдебни актове, постановени преди произнасяне на ТР № 5/2013 год. на ОСНК); със съдържанието на въззивния съдебен акт и отсъствието на надлежен доказателствен анализ (напр. КНД № 2381/2013 год. на I н. о., КНД № 1486/2015 год. на I н. о.).

Изменени са три съдебни акта, като е приложен институтът на условното осъждане – КНД № 430/2014 год. на I н. о. или е намален размерът на наказанието – КНД № 360/2016 год. на II н. о. и КНД № 386/2016 год. на II н. о.

Останалите 39 присъди и решения са потвърдени.

Количественото съотношение между потвърдени и изменени актове – от една страна, и отменените от ВКС – от друга, дава основание на комисията да направи извод, че съдиите от АСпНС прилагат правилно материалния закон и спазват процесуалните правила.

5. ИЗВОДИ

5.1. Обобщение

След проучване на съдебните актове, постановени по ВНОХД и ВНЧД, и след анализ на статистическите данни за резултата от касационната проверка на тези актове, комисията достигна до извод за преобладаващо качествена работа на съдиите от АСпНС.

Не бяха установени системни грешки при извеждане на обективните и субективни признаци на престъплението и при индивидуализация на наказанието. Съдиите познават както правната теория и практиката на Върховния касационен съд, така и тази на Европейския съд по правата на човека и я прилагат правилно съобразно конкретиката на казусите, поставени за решаване пред тях.

Положителна оценка заслужават усилията им за разкриване на обективната истина като за целта се използват всички процесуални способи за събиране на доказателства. Съдебно следствие се провежда не само по искане на страните, но и по служебна инициатива на съда, което е логично следствие от внимателно и задълбочено проучване на делата преди насрочването им в открито съдебно заседание.

Съдебните актове са мотивирани и в тях се съдържа аргументиран отговор на всички възражения на страните.

Като недостатък в работата на АСПНС по въззивните дела от общ характер следва да бъде оценен демонстрираният в някои случаи формализъм при преценката дали са допуснати нарушения на процесуалните правила, дали те са съществени и могат ли да бъдат отстранени от въззивния съд посредством упражняване на правомощията му на втора първа инстанция.

При отмяна на присъдата и връщане на делото на прокурора един от съдебните състави неправилно се произнася с диспозитив за прекратяване на съдебното производство.

В редица случаи, когато обвинението е за продължавано престъпление по смисъла на чл. 26 от НК, в диспозитива на въззивната присъда, както и при описване на съдебния акт, постановен от първата инстанция, ненужно се възпроизвеждат отделните деяния, включени в продължаваната престъпна дейност. Това утежнява съществено изложението и води до изкуствено увеличаване обема на съдебните актове.

Що се отнася до въззивните частни дела и по-специално по мерките за неотклонение още веднъж следва да бъде изтъкнато неправилното отчитане на осъждания, за които е настъпила реабилитация, като фактор за вземане или продължаване на задържането под стража; позоваването на тежестта на обвинението в контекста на съществуваща опасност от извършване на престъпление в производството по чл. 65 от НПК и определянето на мярка за неотклонение, която не позволява незабавното освобождаване на обвиняемия при изтекъл максимален срок на задържане.

Необходимо е обаче да се подчертае, че с течение на времето и натрупването на професионален опит работата на съдиите се подобрява, а допусканията от тях грешки намаляват. Понастоящем такива се отчитат в минимален брой дела, които не оказват съществено влияние върху крайната положителна оценка за дейността на АСПНС през четиригодишния период – предмет на проверката.

5.2. Препоръки

За по-нататъшно преодоляване на слабостите на съда комисията отправя следните препоръки към съдиите от АСПНС:

5.2.1. Да преценяват внимателно дали пороците в мотивите на първоинстанционните присъди налагат отмяната им и връщане на делото за ново разглеждане или могат да бъдат отстранени посредством упражняване правомощията на въззивния съд като втора първа инстанция.

5.2.2. Когато констатира, че първостепенният съд е допуснал нарушения на правилата за събиране на доказателства, да ги отстраняват като според особеностите на конкретния казус да изключват от доказателствената съвкупност негодните такива или да провеждат въззивно съдебно следствие, при което да повторят опорочените действия.

5.2.3. Да подхождат внимателно към възраженията на страните за предубеденост и заинтересованост на прокурора, ръководил досъдебната фаза на наказателния процес и на първоинстанционния съдебен състав.

5.2.4. С цел избягване на излишното утежняване и усложняване на изказа, да не се възпроизвеждат в диспозитива на въззивните присъди, а също и при описване съдържанието на първоинстанционния съдебен акт отделните деяния, включени в продължаваната престъпна дейност. Достатъчно е в мотивите да бъдат изложени фактическите обстоятелства, при които са осъществени тези деяния.

ИЗТОЧНИЦИ:

1. Анализ ВСС на натовареността на органите на съдебната власт (съдилища) през 2015 г.;
2. Анализ ВСС на натовареността на органите на съдебната власт (съдилища) през 2014 г.;
3. Анализ за дейността на Специализирания наказателен съд през 2015 г.;
4. Анализ за дейността на Специализирания наказателен съд през 2014 г.;
5. Анализ за дейността на Специализирания наказателен съд през 2013 г.;
6. Анализ за дейността на Специализирания наказателен съд през 2012 г.;
7. Доклад на ВКС за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2015 г.;
8. Акт с резултати от извършена проверка на Апелативен специализиран наказателен съд за 2014 г. – 2015 г.;
9. Акт с резултати от извършена проверка на Апелативен специализиран наказателен съд за 2013 г.;
10. Обобщени статистически таблици за дейността на съдилищата за 2015 г.;
11. Обобщени статистически таблици за дейността на съдилищата за 2014 г.;
12. Обобщени статистически таблици за дейността на съдилищата за 2013 г.;
13. Обобщени статистически таблици за дейността на съдилищата за 2012 г.;
14. Копия от всички постановени през анализирания период съдебни актове, предоставени от СпНС и АСпНС;
15. Справка за разгледаните в съда за периода 2012 – 2015 година нч дела по видове и по съдии, предоставена от СпНС (Приложение № 1);
16. Справка за числения състав на съда, предоставена от съдебния администратор;

17. Справка за присъди, постановени в СпНС през периода 2012г. – 2015 г. и резултати от обжалване, изпратена по електронна поща от секретаря на председателя на СпНС на съдебен помощник във ВКС;
18. Справка за разпореждания за прекратяване, постановени в СпНС в периода 2012г. – 2015 г. и резултати от обжалване, изпратена по електронна поща от секретаря на председателя на СпНС на съдебен помощник във ВКС;
19. Справка от деловодната система на Върховния касационен съд относно образувани дела в НК с предишна/първа инстанция Специализиран наказателен съд за период 2012 г. - 2016 г.;
20. Справка за дела, приключили със споразумения в СпНС, по които е искано възобновяване от ВКС, представена от СпНС;
21. Справка за дела с шифър 3140 „Производства по глава 26 от НПК“, разгледани в СпНС и резултатите от тях, представена от СпНС;
22. Справка за постъпили молби по гл. 368 от НПК за 2012 г. – 2015 г., представена от СпНС;
23. Справка за образувани ЧНД по Глава 26 от НПК, представена от СпНС;
24. Справка дела, по които съдебното производство е прекратено по реда на чл. 249 и чл. 288 от НПК повече от един път, представена от СпНС;
25. Справка относно резултата от проведено касационно обжалване и/или проверка по реда на възобновяването на актове на АСпНС, озаглавена „Инстанционна проверка по години“, изискана с писмо на зам.-председателя на ВКС и председател на наказателна колегия с изх. № R-4/13.X.2016 г., изпратена по електронна поща на съдебен помощник;
26. Справка относно видовете престъпления, разгледани от АСпНС в периода 2012 г. – 2015 г., изискана с писмо на зам.-председателя на ВКС и председател на наказателна колегия с изх. № R-4/13.X.2016 г., изпратена по електронна поща на съдебен помощник;

27. Писмо на зам.-председателя на Апелативния специализиран наказателен съд в вх. № 9967/14.10.2016 г. на ВКС;

28. Таблици с отчет за работата на Апелативния специализиран наказателен съд за 2012 г., 2013 г., 2014 г. и 2015 г., изпратени на електронна поща на съдебен помощник, изискани с писмо на зам.-председателя на ВКС и председател на наказателна колегия с изх. № R-4/6.X.2016 г.

29. Таблици със справки за дейността на съдиите в Апелативния специализиран наказателен съд за 2012 г., 2013 г., 2014 г. и 2015 г., изискани с писмо на зам.-председателя на ВКС и председател на наказателна колегия с изх. № R-4/6.X.2016 г изпратени на електронна поща на съдебен помощник.

30. Приложение № 3 от настоящия Доклад, озаглавено „Открити съдебни заседания“, представено от СпНС;

Анализът е изготвен от работни групи в състав:

I-ва работна група (раздел II от Анализа):

Председател: съдия Татяна Кънчева:

Членове: 1. съдия Бисер Троянов:

2. съдия Галина Захарова:.....

3. съдия Милена Панева */определена за участие със Заповед № 1764/12.10.2016 г на председателя на ВКС:*.....

II-ра работна група (раздели I и III от Анализа):

Председател: съдия Капка Костова:.....

Членове: 1. съдия Евелина Стоянова:.....

2. съдия Николай Дърмонски:.....

3. съдия Галина Тонева */определена за участие със Заповед № 1696/30.09.2016 г на председателя на ВКС/:*.....

III-та работна група (раздел IV от Анализа):

Председател: съдия Цветинка Пашкунова:.....

Членове: 1. съдия Красимир Харалампиев:

2. съдия Антоанета Данова:.....

IV-та работна група (раздел V от Анализа):

Председател: съдия Блага Иванова:.....

Членове: 1 съдия Теодора Стамболова:.....

2: съдия Мая Цонева */определена за участие със Заповед
№ 1696/30.09.2016 г на председателя на ВКС:*.....

с техническото съдействие на

съдебен помощник Димитър Цончев:.....

м. октомври 2016 г. гр. София

ЗАПОВЕДИ:

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

З А П О В Е Д

№ 810

гр.София, 13 05. 2016 година

Като взех предвид, че съгласно приетия от Министерския съвет План за действие за изпълнение на препоръките от Доклада на Европейската комисия от януари 2016 г. мярка № 57 предвижда „Разработване на цялостен анализ на резултатите от дейността на Специализираните съд и прокуратура от създаването им до момента като цялостно наблюдение на напредъка по наказателни дела”, отговорни за изпълнението на която са Върховният касационен съд и Върховната касационна прокуратура, намирам, че за изпълнението ѝ е необходимо създаването на работни групи от съдии от Наказателната колегия на ВКС.

Анализът има за цел да установи цялостната дейност на СНС и АСНС от създаването им до края на 2015 година, с акцент върху:

- натовареността на съдилищата на базата на броя на образуваните дела по вид, по текстове от НК, включени в компетентността на съда, по изхода на делото (присъда, споразумение, прекратяване и пр.), както и с оглед кадровата обезпеченост, вкл. квалификационни дейности, материално-техническата база:
- качеството на работата по делата - постановени съдебни актове по видове, от тях потвърдени, изменени, отменени и основанията за това.
- срочност на разглеждане на делата и на постановяване на съдебните актове.

Анализът следва да се основава на данните за дейността на съдилищата, събрани, обобщени и оповестени на страницата на ВСС за всяка от годините и за целия период на дейността им, проверка на постановените съдебни актове в съдилищата, както и на извършена при необходимост проверка в съответния съд.

С оглед изложеното

НАРЕЖДАМ:

Да се извърши анализ на отменените съдебни актове (от АСНС и от ВКС) и на основанията за отмяна, като за целта се ползват наличните във ВКС решения, постановени по дела на СНС и АСНС и се изискат отменителни решения на АСНС.

Да се проверят производствата по Глава двадесет и шеста от НПК, като се анализира техния брой и изхода от тях. Да се изведат недостатъци, допуснати в хода на производствата, ако има такива.

Да се проследят постъпленията по видове дела – ох, чд (МН и др.), като се изведе тенденция за натовареност по отделните видове за четирите години.

Да се проследи образуването, насрочването, отлагането (извадка), с оглед преценка за срочност и познаване на делото и на закона, както и организацията на работата като цяло и нейната ефективност, евентуални пропуски.

Да се анализират данните за прекратени и върнати за доразследване производства от СНС и АСНС - с разпореждане или определение по чл. 288 от НПК, с оглед основанието за това, като се направят обобщени изводи.

Да се анализира провеждането на съкратено съдебно следствие пред първата инстанция, в двете хипотези по Глава двадесет и седма от НПК.

Да се анализират резултатите по делата с оглед решаването им с присъда или споразумение и съотношението помежду им.

Да се обобщят констатации за допускани системни грешки при приложението на закона и съобразяване на съдебната практика, ако има такива.

Да се анализират наложените наказания по влезлите в сила присъди и одобрени споразумения (вкл. по размер и начин на изтърпяване).

Да се анализира срочността на приключване на делата с оглед сложността и обема, както и тази на изготвяне на съдебния акт.

Да се направят заключения относно качеството на съдебните актове в насока за съответствие на съдържанието им на изискванията или просто преразказ на доказателствените източници.

За изпълнението на поставените задачи сформирам следните работни групи:

I работна група : Татяна Кънчева – председател

Бисер Троянов – член

Галина Захарова – член,

която да извърши анализ по посочените показатели на дейността на Специализирания наказателен съд въз основа на: докладите за дейността на СпНС за периода 2012-2015 г.; постановени разпореждания по чл. 249 и чл. 250 от НПК; постановени определения по чл. 288 от НПК.

II работна група: Капка Костова - председател

Евелина Стоянова - член

Николай Дърмонски - член,

която да извърши анализ по посочените показатели на дейността на Специализирания наказателен съд въз основа на: постановените присъди, включително по реда на Глава 27 от НПК, в периода 2012-2015 г.

III работна група: Цветинка Пашкунова – председател

Красимир Харалампиев –член

Антоанета Данова – член,

която да извърши анализ по посочените показатели на дейността на Специализирания наказателен съд въз основа на: съдебните актове, постановени по Глава 26 и Глава 29 от НПК.

IV работна група: Вероника Имова – председател

Блага Иванова – член

Теодора Стамболова – член,

която да извърши анализ по посочените показатели на дейността на Апелативния специализиран наказателен съд въз основа на докладите за дейността на съда в периода 2012-2015 г. и всички постановени съдебни актове от този съд в периода 2012-2015 г.

Дейността на работните групи да се подпомага при необходимост от съдебните помощници в Наказателна колегия.

Анализите да приключат с изготвяне на доклади за резултатите от тях.

Определям срок за изпълнение 30.10.2016 г.

Настоящата заповед да се връчи на посочените в нея съдии за изпълнение, както и на председателя на Наказателна колегия – съдия Павлина Панова - за осъществяване на контрол по нейното изпълнение.

Съдия ЛОЗАН ПАНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВЪРХОВНИЯ
КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ





ЗАПОВЕД

№ 1096 / 30.09. 2016 г.

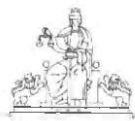
Като взех предвид Заповед № 810/13.05.2016 г. на председателя на ВКС, намирам, че за срочното извършване на назначената проверка на Специализирания наказателен съд и на Апелативния специализиран наказателен съд следва да се разшири съставът на II и IV работни групи. С оглед на това

НАРЕЖДАМ:

Допълвам Заповед № 810/13.05.2016 г. на председателя на ВКС, като определям за участие във II работна група съдия Галина Тонева и в IV работна група съдия Мая Цонева.

Заповедта да се доведе до знанието на съдия Павлина Панова – заместник на председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия на ВКС, на съдия Капка Костова и съдия Вероника Имова – председатели на II и IV работни групи, както и на посочените в заповедта съдии.

**ЛОЗАН ПАНОВ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН
СЪД

ЗАПОВЕД

№ 1764/12.10.2016 г.

Като взех предвид своя заповед № 810/13.05.2016 г., намирам, че за срочното извършване на назначената проверка на Специализирания наказателен съд следва да се разшири състава на I-ва работна група. С оглед на това

НАРЕЖДАМ:

Допълвам заповед № 810/13.05.2016 г., като определям за участие в I-ва работна група съдия Милена Панева.

Заповедта да се доведе до знанието на съдия Павлина Панова – председател на наказателната колегия на ВКС, на съдия Татяна Кънчева – председател на I-ва работна група, както и на съдия Милена Панева.

ЛОЗАН ПАНОВ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

ПРИЛОЖЕНИЯ:

2012

Приложение 1

Предметы	Чл 23,25, 27	Чл 61, ал.3	Чл 61, ал. 5	Чл 62, ал. 2	Чл 64	Чл 65	Чл 68, ал. 4	Чл 69	Чл 72	Чл 111	Чл 161	Чл 141а	Чл 164	Чл 165	Чл 222	Чл 223	Чл 243	Чл 62, ал. 5	Чл 68, ал. 5	Други	Общо
Г.Ушев	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	20	0	0	0	0	24
Ст.Тонев	6	0	1	0	6	18	3	0	4	2	151	0	50	3	2	35	0	0	0	0	281
Ад.Иванова	1	2	0	0	9	22	4	0	1	1	109	0	23	2	4	11	0	0	1	0	190
В.Ангелова	1	2	1	1	12	16	2	0	0	8	102	0	18	11	2	30	0	0	0	1	207
М.Неделчева	1	1	2	0	10	18	4	1	3	2	136	0	20	5	3	10	0	0	0	1	217
Пл.Панайотов	7	4	5	0	5	13	0	0	5	8	58	0	17	7	1	38	1	1	0	0	170
Н.Димитров	7	1	1	0	5	17	1	0	5	9	156	0	36	7	1	20	1	2	0	0	269
Ем.Желев	0	3	3	0	7	17	4	0	1	2	129	1	26	18	5	19	0	0	1	0	236
М.Кавракова	1	0	0	0	7	18	3	0	4	5	107	0	18	10	2	18	1	0	0	0	194
П.Стоицев	0	1	0	0	4	15	3	0	0	3	80	0	9	0	1	8	0	0	0	0	124
Б.Врагичева	0	1	0	0	5	20	0	0	7	0	91	0	19	3	1	12	0	0	0	0	159
Л.Георгиева	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	26	0	2	2	0	7	0	0	0	0	38
2109	24	15	13	1	70	178	24	1	30	40	1146	1	238	68	22	228	3	3	2	2	2109

*Забележка: 687 Искания по ЗСРС

2013

Предмети	Чл 23,25, 27	Чл 61, ал.3	Чл 61, ал. 5	Чл 62, ал. 2	Чл 64	Чл 65	Чл 68, ал. 4	Чл 69	Чл 72	Чл 111	Чл 141а	Чл 161	Чл 164	Чл 165	Чл 222	Чл 223	Чл 243	Чл 368	Чл 62, ал. 5	Чл 158, ал. 3	Други	Общо
Г.Ушев	0	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	18
Ст.Тонев	9	0	1	0	3	18	1	0	9	1	0	22	0	0	0	14	1	12	0	0	0	91
Ал.Иванова	1	2	0	0	4	17	5	0	3	4	0	23	3	5	1	41	1	0	0	0	2	112
В.Ангелова	5	0	1	0	3	22	2	0	5	2	4	90	12	1	3	7	2	3	1	1	0	164
М.Неделчева	2	0	1	0	5	19	2	0	15	9	0	54	6	0	0	11	1	1	0	0	0	126
Пл.Панайотов	2	1	0	0	3	16	2	0	12	7	0	55	4	1	0	27	1	1	0	0	1	133
Н.Димитров	6	0	0	0	0	17	1	0	4	4	2	24	6	11	1	28	0	4	0	0	0	108
Ем.Желев	3	1	0	0	5	23	3	0	8	0	0	28	14	6	0	6	1	4	0	0	0	102
М.Кавракова	1	1	2	0	6	17	5	0	6	5	0	52	13	3	0	17	1	2	0	0	0	131
П.Стоицев	2	3	1	0	0	19	2	1	0	1	0	49	13	3	0	3	1	0	0	0	1	99
Б.Вранчева	1	1	0	0	3	26	1	0	1	3	0	17	17	0	0	4	1	5	0	0	0	80
Л.Георгиева	1	2	5	0	7	23	2	0	7	5	0	123	6	0	0	11	0	9	0	0	0	201
Я.Димитрова	0	4	2	1	6	16	1	0	5	0	0	49	17	1	0	16	1	0	0	2	0	121
1486	33	15	13	1	45	244	27	1	75	41	6	586	111	31	5	192	11	41	1	3	4	1486

*Забележка: 550 Искания по ЗСРС

2014

Предмети	Чл 23,25, 27	Чл. 61, ал.3	Чл. 61, ал. 5	Чл. 64	Чл. 65	Чл. 68, ал. 4	Чл. 69	Чл. 72	Чл. 111	Чл. 141a	Чл. 161	Чл. 164	Чл. 165	Чл. 222	Чл. 223	Чл. 243	Чл. 244, ал. 5	Чл. 368	Чл. 158, ал. 3	Други	Общо
Г.Ушев	1	0	0	0	7	1	0	0	1	0	0	0	0	0	4	1	0	8	0	1	24
Ст.Тонев	0	0	0	1	10	0	0	0	0	0	62	4	0	0	4	3	0	12	0	3	99
Ал.Иванова	0	0	0	4	9	0	0	0	3	0	92	2	1	1	10	1	0	6	0	1	130
В.Ангелова	5	2	0	3	7	0	0	0	1	1	87	6	1	1	6	2	0	4	0	1	127
М.Неделчева	1	1	0	5	6	2	0	0	2	0	29	4	2	1	9	1	0	4	0	2	69
Пл.Панайотов	3	0	0	2	5	0	0	2	4	0	73	4	2	0	30	0	0	6	0	2	133
Н.Димитров	1	1	0	6	2	0	0	0	2	0	138	5	1	0	17	1	0	4	1	1	180
В.Петрова	1	0	0	5	2	0	0	0	0	0	63	5	1	0	6	1	0	3	0	0	87
М.Кавракова	5	0	0	3	11	1	1	1	2	0	40	9	0	1	4	2	1	8	0	1	90
А.Миталов	2	0	2	0	11	1	0	4	5	0	24	1	3	0	50	4	1	7	0	4	119
Б.Вранчева	0	0	0	4	9	1	0	1	1	0	106	0	2	0	9	1	1	15	0	0	150
Л.Георгиева	0	0	0	3	6	0	0	0	2	0	38	11	0	0	17	1	0	15	0	3	96
Пл.Евгениев	0	0	0	0	4	0	0	1	0	0	13	0	0	0	0	0	0	1	1	0	20
И.Хинов	0	0	0	2	5	0	0	0	4	0	132	29	1	0	18	1	0	3	1	0	196
В.Чаушев	1	0	0	1	4	0	1	0	4	0	56	6	1	0	17	2	0	9	0	4	106
Ел.Попова	1	0	0	2	7	0	0	0	1	0	12	2	1	0	1	1	0	15	0	0	43
Ем.Желев	4	0	0	1	1	1	0	0	0	0	13	5	1	2	2	3	0	4	0	2	39
1708	25	4	2	42	106	7	2	9	32	1	978	93	17	6	204	25	3	124	3	25	1708

*Забележка: 1011 Искания по ЗСРС

2015 г.

Предмети	Чл 23,25, 27	Чл 61, ал.3	Чл 61, ал. 5	Чл 64	Чл 65	Чл 68, ал. 4	Чл 72	Чл 111	Чл 141a	Чл 161	Чл 164	Чл 165	Чл 222	Чл 223	Чл 243	Чл 244, ал. 5	Чл 368	Чл 158, ал. 3	Чл 159a, ал. 1	Други	ЧНД по ЗСРС	Общо
Г.Ушев	1	0	0	0	6	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	562	575
Ст.Тонев	1	0	1	0	7	0	0	0	0	4	1	1	0	0	0	0	2	0	2	1	390	410
Ал.Иванова	10	0	0	1	6	1	0	1	0	75	15	3	0	10	0	0	1	0	9	2	0	134
В.Ангелова	3	0	0	3	5	0	0	2	0	62	14	4	0	14	1	0	3	0	10	1	0	122
М.Неделчева	1	0	0	3	5	0	0	1	0	15	2	2	0	3		0	2	0	1	2	191	228
Пл.Панайотов	1	0	0	3	2	0	0	2	0	45	8	1	0	11	0	0	2	0	7	0	0	82
Н.Димитров	6	0	0	1	4	0	0	2	0	69	31	1	0	11	0	0	2	0	5	1	0	133
В.Петрова	0	0	1	1	8	1	0	4	0	52	2	3	0	7	0	0	2	0	4	1	0	86
М.Кавракова	1	0	1	3	6	0	0	2	0	6	0	3	0	13	1	0	0	4	4	1	0	45
А.Миталов	0	1	0	1	2	0	0	2	0	40	11	3	0	8	1	0	2	0	13	0	0	84
Б.Вранчева	2	0	0	3	4	0	0	0	0	42	35	2	0	15	0	0	3	5	5	0	0	116
Л.Георгиева	0	0	0	1	1	1	1	1	0	74	3	2	0	11	0	0	2	0	6	2	0	105
Пл.Евгениев	0	0	0	1	15	2	0	2	0	24	3	2	0	14	1	0	6	0	9	1	0	80
И.Хинов	1	1	0	3	16	0	0	5	0	72	11	2	0	12	3	1	13	0	6	4	0	150
В.Чаушев	1	1	0	4	13	1	0	2	0	88	7	1	1	7	6	0	4	0	4	0	0	140
Ел.Попова	0	0	0	3	11	0	0	4	0	57	2	7	0	6	4	0	9	0	7	2	0	112
Ем.Желев	3	0	0	1	2	0	1	0	0	12	0	1	1	9	1	0	4	0	5	0	0	40
М.Райкова	0	0	1	1	3	1	0	1	1	49	0	1	0	10	0	0	5	0	7	0	0	80
2722	31	3	4	33	116	7	2	33	1	786	145	39	2	161	20	1	64	9	104	18	1143	2722

*Забележка: 61 Искания по ЗСРС

**РАЗГЛЕДАНИ ДЕЛА ОТ СПЕЦИАЛИЗИРАНИЯ НАКАЗАТЕЛЕН
СЪД СЪОБРАЗНО МАТЕРИАЛНАТА МУ КОМПЕТЕНТНОСТ**

I. По чл. 411а ал.1 т.1 от НПК – престъпления по Глава I от Особената част на НК – 0 бр.

II. По чл. 411а ал. 1 т. 2 от НПК – за престъпления по чл.321 НК – 56 дела
- за престъпления по чл.321а НК – 0 дела

III. По чл. 411а ал. 1 т. 3 от НПК:

1. чл.116 ал.1 т.10 НК	- 1
2. чл.131 ал.1 т.8 НК	- 0
3. чл.142 ал.2 т.6 и т.8 НК	- 8
4. чл.142а ал.2 пр.2 НК	- 3
5. чл.143 ал.2 НК	- 2
6. чл.143а ал.3 НК	- 0
7. чл.144 ал.3 пр.2 НК	- 8
8. чл.155 ал.5 т.1 НК	- 2
9. чл.156 ал.3 т.1 НК	- 0
10. чл.159 ал.5 НК	- 0
11. чл.159г пр.2 НК	- 5
12. чл.162 ал.3 пр.1 и ал.4 НК	- 0
13. чл.195 ал.1 т.9 НК	- 14
14. чл.199 ал.1 т.5 НК	- 0
15. чл.208 ал.5 пр.1 НК	- 0
16. чл.213а ал.2 т.5 и ал.3 т.3 НК	-1
17. чл.214 ал.2 т.1 и т.2 НК	- 19
18. чл.216 ал.5 пр.3 НК	- 3
19. чл.235 ал.4 пр.1 от НК	- 0
20. чл.242 ал.1 б."ж" НК	- 0

21. чл.253 ал.3 т.1 пр.2 НК	- 0
22. чл.256 ал.2 пр.2 НК	- 0
23. чл.278а ал.3 пр.3 НК	- 0
24. чл.280 ал.2 т.5 НК	- 4
25. чл.282 ал.4 НК	- 1
26. чл.330 ал.2 т.4 НК	- 0
27. чл.337 ал.2 и 3 НК	- 0
28. чл.339 ал.2 и 3 НК	- 11
29. чл.346 ал.6 пр.1 и 2 НК	- 2
30. чл.354а ал.2 т.1 НК	- 5
31. чл.354б ал.2 – 4 НК	- 1
32. чл.354в ал.2 – 4 НК	- 1
33. чл.356б НК	- 0

В рамките на тази подсъдност от наличната статистика следва, че най-голям брой НОХ дела СпНС е разгледал (в низходящ ред) за престъпления по:

чл. 321 от НК	– 56 бр.;
чл. 214, ал. 2, т. 1 и т. 2 от НК	– 19 бр.;
чл. 195, ал. 1 т. 9 от НК	– 14 бр.;
чл. 339, ал. 2 и ал. 3 от НК	– 11 бр.;
чл. 142, ал. 2 т. 6 и т. 8 от НК	- 8 бр.;
чл. 144, ал. 3 пр. 2 от НК	– 8 бр.;
чл.159г, пр. 2 от НК	- 5 бр.;
чл. 354а, ал. 2 т.1 от НК	– 5 бр.;
чл. 280, ал. 2 т. 5 от НК	– 4 бр.;
чл. 142а, ал. 2 пр. 2 от НК	- 3 бр.;
чл. 216, ал.5 пр.3 НК	– 3 бр.;
по чл.143, ал. 2 от НК	– 2 бр.;

чл. 155, ал. 5, т. 1 от НК – 2 бр.;

чл. 346, ал. 6 пр. 1 и 2 от НК – 2 бр. и

чл. 116, ал.1, т. 10 от НК, чл. 213а, ал. 2, т. 5 и ал. 3, т. 3 от НК, чл. 282, ал. 4 от НК, чл. 354б, ал. 2 – 4 от НК и чл. 354в, ал. 2 – 4 от НК – по 1 бр. за всяко от тях.

За останалите 15 състава на престъпления по чл. 411а, ал.1 от НК няма образувани и разглеждани дела – т.е. за тях се отчита **0 бр. дела**. Това са:

чл. 321а НК;

чл.131, ал. 1, т. 8 НК;

чл. 143а, ал. 3 НК;

чл. 156, ал. 3, т. 1 НК;

чл. 159, ал. 5 НК;

чл. 162, ал. 3, пр. 1 и ал. 4 НК;

чл. 199, ал. 1, т. 5 НК;

чл. 208, ал. 5, пр. 1 НК;

чл. 235, ал. 4, пр. 1 от НК;

чл. 242, ал. 1, б. "ж" НК;

чл. 253, ал. 3, т. 1, пр. 2 НК;

чл. 256, ал. 2, пр. 2 НК;

чл. 278а, ал. 3, пр. 3 НК;

чл. 330, ал. 2, т. 4 НК;

чл. 337, ал. 2 и ал. 3 НК.

Прави впечатление, че от тази категория престъпления, подсъдни на СпНС, при последното изменение на НПК от 09. 06. 2015 г. е отпаднало само 1 – това по чл. 337, ал. 2 и ал. 3 от НК. В същото време, са отпаднали престъпленията по чл. 144, ал. 3, пр. 2 НК (с разгледани 8 дела), по чл. 339, ал. 2 и ал. 3 НК (с разгледани 11 дела), по чл. 216, ал. 5, пр. 3 от НК (с разгледани 3 дела) и по чл. 282, ал. 4 (с разгледано 1 дело).

След измененията на чл. 411а от НПК (ДВ, бр. 42 от 2015 г.), от компетентността на СпНС отпаднаха престъпленията по:

чл. 144, ал. 3, пр. 2 НК

чл. 216, ал. 5, пр. 3 НК

чл. 282, ал. 4 НК

чл. 337, ал. 2 и ал. 3 НК

чл. 339, ал. 2 и ал. 3 НК.

Промяна има в подсъдността и по следните текстове от НК:

чл. 142, ал. 2, т. 6 и т. 8 НК – отпада подсъдността по т.6;

чл. 143, ал. 2 НК – добавено е пр.2 – т.е. става чл. 143, ал. 2, пр. 2 НК;

чл. 143а, чл. 3 НК – добавено е пр. 2 – т.е. става чл. 143а, ал. 3, пр. 2 НК;

чл. 195, ал. 1, т. 9 НК – добавено е пр.2 – т.е. става чл. 195, ал. 1, т. 9, пр. 2 НК;

чл. 213а, ал. 2, т. 5 и ал. 3, т. 3 НК – добавено е пр. 2 към ал. 2, т. 5 – т.е. става чл. 213а, ал. 2, т. 5, пр. 2 и ал. 3, т. 3 НК

чл. 346, ал. 6, пр. 1 и 2 НК – отпада пр. 1 – т.е. става чл. 346, ал. 6 пр. 2 НК

чл. 356 б НК – добавена е ал. 2 – т.е. става чл. 356 б, ал. 2 НК.

Несъмнената констатация, която може да бъде изведена от тази информация, е за пълна липса на концептуалност и визия за насоката на специализация и за съдържанието на предметната компетентност на Специализирания наказателен съд. Това е законодателен проблем, който следва да намери експертно и професионално решение.

ОТКРИТИ СЪДЕБНИ ЗАСЕДАНИЯ

		2012 год.			2013 год.			2014 год.			2015 год.		
С-в	судья	НОХД кумуляции	ЧНД от ДП	Разширени състави	НОХД кумуляции	ЧНД от ДП	Разширени състави	НОХД кумуляции	ЧНД от ДП	Разширени състави	НОХД кумуляции	ЧНД от ДП	Разширени състави
1	Г. Ушев	17	28		30	24	1	41	15	26	49	8	19
2	С. Тонев	54	61	9	83	38	3	44	18	2	64	9	1
3	А. Иванова	41	46		35	67		75	27		92	17	7
4	В. Ангелова	48	62		62	43		82	21		66	22	
5	М. Неделчева	71	43		50	40		74	24		93	11	
6	П. Панайотов	110	57		96	48		88	40		54	17	14
7	Н. Димитров	74	44		102	50		68	28		76	17	5
8	Е. Желев до 01.7.2014	40	50	1	46	38		29	8	x	x	x	
8	В. Петрова от 01.7.2014	x	X	x	x	x		23	16		64	17	3
9	М. Кавракова	30	46		66	42		59	22		54	22	
10	П. Стоицев 11.6.12- 11.12.13	13	30		76	26		x	X	x	x	x	
10	А. Миталов от 10.4.2014 г.	x	X	x	x	x		26	61	15	35	12	22
11	Б. Вранчева от 17.9.2012 г.	14	41		66	37		62	25		57	23	
12	Л. Георгиева от 29.3.2013 г.	x	x	x	28	44		59	29		58	14	
13	Я. Димитрова 28.1.2013 –	x	x	x	32	43		30	4	x	x	x	

	28.1.2014 г.												
13	Пл. Евгениев от 07.11.2014	x	x	x	x	x		x	5	x	72	30	1
14	И. Хиянов от 28.7.2014	x	x	x	x	x		25	27	3	85	32	23
15	В. Чаушев от 28.7.2014	x	x	x	x	x		4	4		59	25	
16	Е. Попова от 01.08.2014	x	x	x	x	x		15	12		60	21	
17	Е. Желев от 01.7.2015										19	14	
18	М. Райкова от 06.7.2015										5	16	
		512	508		772	540		804	386		1062	327	

БРОЙ ОТКРИТИ СЪДЕБНИ ЗАСЕДАНИЯ /НОХД, кумуляции, ЧНД /чл. 64 НПК, чл. 65 НПК, разпити/ ОБЩО:

2012 година – 1020 броя

2013 година – 1312 броя

2014 година – 1190 броя

2015 година – 1389 броя

Съдия	Година	Присъди по общия ред	Присъди по глава 27 от НПК		Актове по глава 26 от НПК	Актов е по глава 29 от НПК	Разпоредения и определения за прекратяване		Частни наказателни дела					общо
			Чл. 371, т.1 НПК	Чл. 371, т.2 НПК			Чл. 249 + 250 НПК	Чл. 288 НПК	По мерки за неотклонение	Разпити по чл. 222 и 223 НПК	Кумулации	По ЗСРС	други	
1. Георги Ушев От 27.12.2011 г.	2012	-	1	-	-	2	-	-	3	20	-	476	1	1817
	2013	-	-	-	-	4	1	-	11	7	-	264	-	
	2014	2	-	-	7	4	6	-	7	4	1	398	12	
	2015	1	1	-	2	2	3	-	6	-	1	564	6	
		Общо 3	Общо 2		Общо 9	Общо 12	Общо 10		Общо 27	Общо 31	Общо 2	Общо 1702	Общо 19	
2. Стоян Тонев От 28.11.2011 г.	2012	2	-	2	-	5	4 + 1	3	24	37	6	211	214	2122
	2013	2	-	1	8	8	6	-	21	14	9	286	47	
	2014	1	-	-	13	3	3 + 1	3	11	4	-	613	84	
	2015	3	-	2	2	1	1	-	7	-	1	449	11	
		Общо 8	Общо 3	Общо 23	Общо 17	Общо 14+2=16	Общо 6		Общо 63	Общо 55	Общо 16	Общо 1559	Общо 356	

3. Емил Желев От 05.01.2012 г. Командирован от ВСС в СЕС от 01.07.2014 г. до 01.07.2015 г.	2012	1	-	1	-	8	4	-	24	24	-	-	188	479
	2013	2	1	-	3	9	4	-	28	6	3	-	65	
	2014	2	-	-	5	1	5	1	2	4	4	-	29	
	2015	-	-	-	4	4	7	-	3	10	3	-	24	
		Общо 5	Общо 1	Общо 1	Общо 12	Общо 22	Общо 20	Общо 1	Общо 57	Общо 44	Общо 10		Общо 306	
4. Мариета Неделчева От 03.01.2012 г.	2012	3	1	-	-	5	6	-	28	13	1	-	175	697
	2013	3	1	-	1	4	3	1	24	11	2	-	89	
	2014	1	-	-	6	6	4	3	11	10	1	-	47	
	2015	3	1	-	2	1	1	1	8	3	1	191	25	
		Общо 10	Общо 3		Общо 9	Общо 16	Общо 14	Общо 5	Общо 71	Общо 37	Общо 5	Общо 191	Общо 336	
5. Мария Кавракова- Аршева От 03.01.2012 г.	2012	1	-	-	-	2	7	-	25	20	1	-	148	518
	2013	1	-	1	1	6	7	1	23	17	1	-	90	
	2014	4	1	1	9	4	4	1	14	5	5	-	66	
	2015	2	-	-	-	2	2	1	9	13	1	-	22	
		Общо 8	Общо 1	Общо 2	Общо 10	Общо 14	Общо 20	Общо 3	Общо 71	Общо 55	Общо 8		Общо 326	
6. Пламен Панайотов от 03.01.2012 г.	2012	2	1	-	-	7	2	-	18	39	7	-	101	
	2013	4	1	-	1	7	1	-	19	27	2	-	85	

	2014 2015	4 1 Общо 11	- - Общо 2	- - Общо 1	5 2 Общо 8	5 1 Общо 20	4 1 Общо 8	- 1 Общо 1	7 5 Общо 49	30 11 Общо 107	3 1 Общо 13	- - Общо 1	93 65 Общо 65	284
7.Вилеслава Ангелова От 03.01.2012 г.	2012 2013 2014 2015	1 3 3 4 Общо 11	- 1 1 - Общо 2	- - 1 - Общо 1	- 4 2 2 Общо 8	9 5 6 4 Общо 24	10 3 4 1+2 Общо 18+2=20	1 - 2 - Общо 3	28 25 10 8 Общо 71	32 10 7 14 Общо 63	1 5 5 3 Общо 14	- - - - Общо 1	146 124 105 97 Общо 472	689
8.Николай Димитров От 28.12.2011 г.	2012 2013 2014 2015	1 4 1 1 Общо 7	- 1 - 1 Общо 2	1 - - - Общо 1	- 3 3 2 Общо 8	9 7 4 4 Общо 24	4 4 6 5 Общо 19	- - 1 3 Общо 4	22 17 8 5 Общо 52	21 29 18 11 Общо 79	7 6 1 6 Общо 20	- - - - Общо 1	258 56 154 111 Общо 579	795
9.Аделина Иванова От 27.12.2011 г.	2012 2013 2014 2015	3 1 1 2 Общо 7	- - - - Общо 1	1 - - - Общо 1	- - 6 1 Общо 7	5 6 2 6 Общо 19	4 8 9+2 4 Общо 25+2=27	9 3 1 2 Общо 15	31 21 13 7 Общо 72	15 42 11 10 Общо 78	1 1 - 10 Общо 12	- - - - Общо 1	143 48 106 107 Общо 404	642

10.Пегър Стоицев <i>Командиrowан от 11.06.2012 до 11.12.2013 г.</i>	2012	-	-	-	-	2	5	-	19	9	-	-	96	242
	2013	3	-	1	-	3	3+1	1	19	3	2	-	75	
		Общо 3		Общо 1		Общо 5	Общо 8+1=9	Общо 1	Общо 38	Общо 12	Общо 2		Общо 171	
11.Билиана Вранчева <i>Командиrowана от 17.09.2012 г., от 27.07.2014 встъпила в длъжност „съдия“ в СНС</i>	2012	-	-	-	-	4	-	1	25	13	-	-	121	566
	2013	2	1	-	3	5	2+1	2	29	4	1	-	45	
	2014	2	-	1	17	4	3	6	13	10	-	-	128	
	2015	1	-	-	4	1	1	-	7	15	2	-	92	
		Общо 5	Общо 1	Общо 1	Общо 24	Общо 14	Общо 6+1=7	Общо 9	Общо 74	Общо 42	Общо 3		Общо 386	
12.Лилия Георгиева <i>Встъпила като съдия в СНС на 16.01.2012г.; отпук за отглеждане на дете от 17.01.2012 до 18.10.2012 г.; платен отпук от 01.11.2012 до 29.03.2013 г.</i>	2012	-	-	-	-	-	-	-	1	7	-	-	30	502
	2013	-	-	-	-	5	8	1	30	11	1	-	159	
	2014	3	-	-	24	6	2	1	9	17	-	-	70	
	2015	1	-	-	2	2	6+1	-	2	11	-	-	92	
		Общо 4			Общо 26	Общо 13	Общо 16+1=17	Общо 2	Общо 42	Общо 46	Общо 1		Общо 351	

13. Яна Димитрова Командиrowана от 28.01.2013 до 28.01.2014 г.	2013 2014	1 2 Общо 3	- - -	- - -	- - -	7 - Общо 7	2 - Общо 2	- 2 Общо 2	22 - Общо 22	16 - Общо 16	- - -	- - -	79 - Общо 79	131
14. Елена Попова От 01.08.2014 г.	2014 2015	- -	- -	1 - Общо 1	9 14 Общо 23	5 3 Общо 8	5 2 Общо 7	- -	9 14 Общо 23	1 6 Общо 7	1 - Общо 1	- -	32 92 Общо 124	194
15. Иво Хинов От 28.07.2014	2014 2015	- 1 Общо 1	- -	1 - Общо 1	3 11 Общо 14	3 4 Общо 7	3 4 + 1 Общо 7+1=8	- -	7 19 Общо 26	18 12 Общо 30	- 1 Общо 1	- -	171 118 Общо 289	377
16. Пламен Евгениев От 07.11.2014	2014 2015	- 3 Общо 3	- 1 Общо 1		1 6 Общо 7	- 6 Общо 6	- 4 + 1 Общо 5	- -	4 16 Общо 20	- 14 Общо 14	- -	- -	16 50 Общо 66	122
17. Виржиния Петрова Командиrowана от 28.07.2014,	2014 2015	- 3 Общо 3	- -	- -	3 2 Общо 5	3 1 Общо 4	- 3 Общо 3	1 - Общо 1	7 9 Общо 16	7 7 Общо 14	1 - Общо 1	- -	72 70 Общо 142	189

18. Виктор Чаушев От 28.07.2014 г.	2014	-	-	-	7	3	3	-	5	17	1	-	79	277
	2015	1	-	1	6	5	7	2	17	8	1	-	114	
		Общо 1		Общо 1	Общо 13	Общо 8	Общо 10	Общо 2	Общо 22	Общо 25	Общо 2		Общо 193	
19. Андон Миталов От 10.04.2014 г.	2014	-	-	-	7	6	5	1	11	50	2	-	56	229
	2015	-	-	-	2	1	2 + 1	1	3	8	-	-	73	
					Общо 9	Общо 7	Общо 7+1=8	Общо 2	Общо 14	Общо 58	Общо 2		Общо 129	
20. Мариета Райкова Командиrowана от 30.07.2014 до 06.07.2015 г.	2014	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	91
	2015	-	-	-	5	1	5	-	4	10	-	-	66	
					Общо 5	Общо 1	Общо 5		Общо 4	Общо 10			Общо 66	
		93	15	14	220	248	235	57	834	823	113	3452	4859	10963

ИЗВОД: през периода от 2012 г. до 2015 г включително в СНС са постъпили общо 10 963 броя дела, от които: вход – 882 броя и нчд – 10 081 броя. Или от общо постъпилите дела наказателните дела от общ характер съставляват 8,05%, а частните наказателни дела – 91,05%.

СПРАВКА

дела, по които съдебното производство е прекратено
по реда на чл.249 и чл.288 от НПК
повече от един път

I състав – съдия Георги Ушев

НОХД 731/2013 год. – пр., обр. НОХД 472/2015 год. – пр. обр. НОХД 1706/2015 год.
;

II състав – съдия Стоян Тонев

НОХД 326/2013 год. – пр., обр. НОХД 1608/2013 год. – пр. обр. НОХД 453/2014
год.;
НОХД 218/2014 год. – пр., обр. НОХД 492/2014 год.;
НОХД 689/2014 год. – пр., обр. НОХД 1486/2015 год.;
НОХД 824/2014 год. – пр., обр. НОХД 1632/2014 год..

III състав – съдия Аделина Иванова

НОХД 6/2012 год. – пр., обр. НОХД 498/2013 год. – пр. обр. НОХД 1156/2013 год.;
НОХД 27/2012 год. – пр., обр. НОХД 240/2012 год. – пр. обр. НОХД 442/2012год.;
НОХД 114/2012 год. – пр., обр. НОХД 1839/2014 год. – пр. обр. НОХД 1704/2015
год.;
НОХД 260/2012 год. – пр., обр. НОХД 2/2013 год.;
НОХД 330/2012 год. – пр., обр. НОХД 1193/2012 год.;
НОХД 2198/2012 год. – пр., обр. НОХД 520/2013 год.;
НОХД 1/2013 год. – пр., обр. НОХД 229/2015 год.;
НОХД 557/2013 год. – пр., обр. НОХД 1632/2013 год.;
НОХД 874/2013 год. – пр., обр. НОХД 498/2014 год. ;
НОХД 1609/2013 год. – пр., обр. НОХД 1641/2014 год.;
НОХД 1638/2013 год. – пр., обр. НОХД 440/2015 год. – пр. обр. НОХД
1744/2015год.;
НОХД 529/2014 год. – пр., обр. НОХД 1372/2014 год. – пр. обр. НОХД 290/2015год..

IV състав – съдия Вилислава Ангелова

НОХД 625/2012 год. – пр., обр. НОХД 1733/2012 год. – пр. обр. НОХД 1200/2013
год. – пр. обр. НОХД 500/2014 год.;
НОХД 748/2012 год. – пр., обр. НОХД 1713/2012 год. – пр., обр. НОХД 440/2013
год..

V състав – съдия Мариета Неделчева

НОХД 62/2012 год. – пр., обр. НОХД 835/2012 год.;
НОХД 416/2012 год. – пр., обр. НОХД 1079/2013 год. – пр. обр. НОХД
1607/2014год.;
НОХД 777/2012 год. – пр., обр. НОХД 409/2013 год.;
НОХД 1760/2012 год. – пр., обр. НОХД 1814/2014 год.;
НОХД 42/2013 год. – пр., обр. НОХД 821/2013 год..

VI състав – съдия Пламен Панайотов

НОХД 836/2012 год. – пр., обр. НОХД 1080/2013 год.

VII състав – съдия Николай Димитров

НОХД 529/2012 год. – пр., обр. НОХД 1724/2012 год.;
НОХД 1068/2013 год. – пр., обр. НОХД 197/2014 год.;
НОХД 253/2015 год. – пр., обр. НОХД 465/2015 год.;
НОХД 635/2015 год. – пр., обр. НОХД 1076/2015 год.;

VIII състав – съдия Емил Желев

НОХД 17/2014 год. – пр., обр. НОХД 167/2013 год. – пр. обр. НОХД 1637/2013год. – пр., обр. НОХД 395/2014 год.;
НОХД 839/2012 год. – пр., обр. НОХД 805/2013 год.;

VIII състав – съдия Виржиния Петрова

НОХД 817/2014 год. – пр., обр. НОХД 758/2015 год.;

IX състав – съдия Мария Кавракова

НОХД 300/2012 год. – пр., обр. НОХД 482/2012 год. – пр. обр. НОХД 1750/2012 год. – пр., обр. НОХД 779/2013 год.;
НОХД 2168/2012 год. – пр., обр. НОХД 243/2013 год. – пр. обр. НОХД 530/2014год.
НОХД 2203/2012 год. – пр., обр. НОХД 1025/2013 год.;
НОХД 806/2013 год. – пр., обр. НОХД 181/2015 год.;

X състав – съдия Петър Стоицев

НОХД 1039/2012 год. – пр., обр. НОХД 1366/2013 год.;
НОХД 1167/2012 год. – пр., обр. НОХД 838/2013 год.;
НОХД 1755/2012 год. – пр., обр. НОХД 1350/2013 год.;

X състав – съдия Андон Миталов

НОХД 1136/2014 год. – пр., обр. НОХД 311/2015 год.;
НОХД 1609/2014 год. – пр., обр. НОХД 327/2015 год.;

XI състав – съдия Биляна Вранчева

НОХД 1084/2013 год. – пр., обр. НОХД 10/2014год.;

XII състав – съдия Лилия Георгиева

НОХД 491/2013 год. – пр., обр. НОХД 653/2015 год.;
НОХД 550/2013 год. – пр., обр. НОХД 1453/2013 год. – пр. обр. НОХД 1115/2015год.;
НОХД 584/2013 год. – пр., обр. НОХД 1177/2013 год.;
НОХД 160/2014 год. – пр., обр. НОХД 305/2015 год..

XIII състав – съдия Пламен Евгениев

-

XIV състав – съдия Иво Хинов

-

XV състав – съдия Виктор Чаушев

НОХД 416/2015 год. – пр., обр. НОХД 1199/2015 год.;

XVI състав – съдия Елена Попова

НОХД 975/2014 год. – пр., обр. НОХД 331/2015 год.;
НОХД 1645/2014 год. – пр., обр. НОХД 265/2015 год.;

XVII състав – съдия Емил Желев

-

XVIII състав – съдия Мариета Райкова

-

20.10.2016г.

Изготвила справката:

/Зл. Фъртункова/